

Crna Gora
Vlada Crne Gore

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	17. 12	20 25. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	15-3/25-1	
VEZA:		
SPA:	444 XXVIII	
BROJČENICA:		PRILOG:

Br: 11-011/25-4571/4

17. decembar 2025. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

Vlada Crne Gore, na sjednici od 16. decembra 2025. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O EFIKASNOM KORIŠĆENJU ENERGIJE**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Vlada predlaže Skupštini da, u skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore („Službeni list RCG“, br. 51/06 i 66/06 i „Službeni list CG“ br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12, 49/13, 32/14, 42/15, 52/17, 17/18, 47/19, 112/20, 129/20, 65/21, 48/24 i 80/24), ovaj zakon donese po hitnom postupku iz razloga koji su sadržani u Obrazloženju Predloga zakona.

Za predstavnike Vlade, koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su mr ADMIR ŠAHMANOVIĆ, ministar energetike i rudarstva i LJUBIŠA PAVIĆEVIĆ, vršilac dužnosti generalnog direktora Direktorata za energetske efikasnosti u Ministarstvu energetike i rudarstva.

PREDSJEDNIK
mr Milojko Spajić, s. r.

ZAKON O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O EFIKASNOM KORIŠĆENJU ENERGIJE

Član 1

U Zakonu o efikasnom korišćenju energije („Službeni list CG”, br. 57/14, 25/19 i 140/22) u članu 4 stav 1 na kraju tačke 15 tačka se zamjenjuje tačka - zarezom i dodaju tri nove tačke koje glase:

16) **princip energetska efikasnost na prvom mjestu** podrazumijeva da se pri planiranju energetske politike i donošenju investicionih odluka, u cilju efikasnijeg snabdijevanja energijom, u što većoj mjeri uzmu u obzir alternativne, isplative mjere energetske efikasnosti, a koje uključuju postizanje ušteda energije u krajnjoj potrošnji, upravljanje potrošnjom i efikasniju transformaciju, prenos i distribuciju energije;

17) **upravljanje potrošnjom** je promjena potrošnje energije krajnjih kupaca u odnosu na njihove uobičajene ili trenutne obrasce potrošnje kao odgovor na tržišne signale, uključujući vremenski promjenljive cijene električne energije ili novčane podsticaje ili kao odgovor na prihvatanje ponude krajnjeg kupca za prodaju smanjenja ili povećanja potražnje po cijeni na organizovanom tržištu;

18) **energetsko siromaštvo** je stanje u kome domaćinstvo nema pristup osnovnim energetske uslugama koje obezbjeđuju pristojne standarde života i zdravlja, kao i adekvatno grijanje i hlađenje, toplu vodu, osvjetljenje i energiju za napajanje kućnih aparata.“

Član 2

U članu 5 stav 1 poslije riječi: „politika energetske efikasnosti” dodaju se riječi: „planira se uvažavajući princip energetske efikasnosti na prvom mjestu, a”.

Član 3

U članu 29 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

“Prilikom uspostavljanja programa podsticaja koji mogu obuhvatiti subvencije, finansijske podsticaje, povoljne kreditne linije, poreske olakšice i druge mjere podrške za unapređenje energetske efikasnosti za sektor domaćinstava dužnu pažnju treba posvetiti smanjenju energetske siromaštva.”.

Dosadašnji stav 4 postaje stav 5.

Član 4

U članu 35č stav 3 riječi: „najduže, do godinu dana, uz mogućnost produženja tog roka” brišu se.

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

“Kvalifikovano lice za vršenje energetskih pregleda zgrada koje obavlja djelatnost privremenih, odnosno povremenih poslova u Crnoj Gori duže od jedne godine, dužno je da Ministarstvu podnosi pisanu izjavu iz stava 2 ovoga člana jednom u kalendarskoj godini, navodeći u njoj svaku promjenu podataka.”.

Član 5

U članu 41 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

“Sertifikat o energetske karakteristika zgrade za porodične stambene zgrade dostavlja izvođač radova uz izjavu da je objekat izgrađen u skladu sa građevinskom dozvolom, glavnim projektom i da je podoban za upotrebu.”.

Član 6

Poslije člana 43 dodaje se novi član koji glasi:

“Kontrola kvaliteta sertifikata o energetske karakteristika zgrade

Član 43a

Na osnovu podataka iz registra izdatih sertifikata o energetske karakteristika zgrade iz člana 39 ovog zakona Ministarstvo vrši kontrolu kvaliteta izdatih sertifikata.

Kontrolu kvaliteta iz stava 1 ovog člana Ministarstvo može povjeriti ovlaštenom pravnom licu koje je stručno za obavljanje poslova energetskih pregleda zgrada.

Radi sprovođenja kontrole kvaliteta iz stava 1 ovog člana investitor, odnosno vlasnik objekta je dužan da dostavi tehničku dokumentaciju objekta na zahtjev Ministarstva.

U slučaju da se u postupku kontrole kvaliteta utvrdi da sertifikat o energetske karakteristike zgrade ne odgovara izvedenom stanju objekta Ministarstvo će taj sertifikat poništiti i naložiti investitoru, odnosno vlasniku objekta da pribavi novi sertifikat u roku od 60 dana od dana poništavanja sertifikata o energetske karakteristike zgrade i o tome obavijesti Ministarstvo.

Bliži postupak kontrole kvaliteta sertifikata o energetske karakteristike zgrade, uslove za sprovođenje kontrole kvaliteta, visinu naknade za sprovođenje kontrole kvaliteta, kao i kriterijume za gubitak statusa ovlašćenog pravnog lica za vršenje energetske pregleda propisuje Ministarstvo."

Član 7

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, prema kojem je određeno da se zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije se pristupilo kako bi se postojeće zakonsko rješenje unaprijedilo prevashodno u dijelu:

- usaglašavanja sa pravnim okvirom Evropske unije u oblasti energetske efikasnosti i domaćim zakonodavstvom, Zakonom o energetici.
- poboljšanja pravnog osnova za bolju primjenu postojećih i donošenje budućih podzakonskih akata, posebno po pitanju uređivanja problematike energetske efikasnosti u zgradama i unapređenja procesa kontrole kvaliteta vršenja energetske pregleda zgrada.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Zakon o efikasnom korišćenju energije ("Službeni list CG", broj 57/14, 25/19 i 140/22) je usaglašen sa ključnim zahtjevima relevantnih direktiva Evropske unije iz oblasti energetske efikasnosti.

IV . OBJAŠNJENJA OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

U članu 1 izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 4 važećeg zakona, na način da se dodaju četiri nove tačke, odnosno četiri nove definicije kojima se bliže pojašnjavaju pojmovi koji se uvode ovim izmjenama i dopunama, koje glase:

Tačka 16) "**Princip energetska efikasnost na prvom mjestu** podrazumijeva da se pri planiranju energetske politike i donošenju investicionih odluka, u cilju efikasnijeg snabdijevanja energijom, u što većoj mjeri uzmu u obzir alternativne, isplative mjere energetske efikasnosti, a koje uključuju postizanje ušteda energije u krajnjoj potrošnji, upravljanje potrošnjom i efikasniju transformaciju, prenos i distribuciju energije;

Tačka 17) "**Upravljanje potrošnjom** je promjena potrošnje energije krajnjih kupaca u odnosu na njihove uobičajene ili trenutne obrasce potrošnje kao odgovor na tržišne signale, uključujući vremenski promjenljive cijene električne energije ili novčane podsticaje ili kao odgovor na prihvatanje ponude krajnjeg kupca za prodaju smanjenja ili povećanja potražnje po cijeni na organizovanom tržištu;

Tačka 18) "**Energetsko siromaštvo** je stanje u kome domaćinstvo nema pristup osnovnim energetskim uslugama koje obezbjeđuju pristojne standarde života i zdravlja, uključujući adekvatno grijanje i hlađenje, toplu vodu, osvjetljenje i energiju za napajanje kućnih aparata;

Tačka 19) "**kvalifikovano lice**" je fizičko lice koje je obučeno za vršenje energetske pregleda zgrada.

U članu 2 izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 5 stav 1 na način da se poslije riječi: "politika energetske efikasnosti" dodaju riječi "planira se uvažavajući princip energetska efikasnost na prvom mjestu, a", u cilju usklađivanja sa zahtjevima Direktive o energetske efikasnosti (Direktiva (EU) 2012/27).

U članu 3 izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 29, na način da se poslije stava 3 dodaje novi stav koji glasi: "Prilikom uspostavljanja programa podsticaja koji mogu obuhvatiti subvencije, finansijske podsticaje, povoljne kreditne linije, poreske olakšice i druge mjere podrške za unapređenje energetske efikasnosti za sektor domaćinstava dužnu pažnju treba posvetiti smanjenju energetskog siromaštva", u cilju uvažavanja socijalnih prilika u Crnoj Gori, kao i u cilju usklađivanja sa Zakonom o energetici i zahtjevima Direktive o energetske efikasnosti (Direktiva (EU) 2012/27).

U članu 4 izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 35č stav 3, na način da se riječi "najduže, do godinu dana, uz mogućnost produženja tog roka", brišu. Takođe poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi: "Kvalifikovano lice koje obavlja djelatnost privremenih, odnosno povremenih poslova u Crnoj Gori duže od jedne godine, pisanu izjavu iz stava 2 ovoga člana podnosi

Ministarstvu jednom u kalendarskoj godinu i u istoj navodi moguće izmjene podataka", u cilju usaglašavanja sa Direktivom o uslugama 2006/123/EZ.

U članu 5 izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 41, na način da se poslije stava 2 dodaje novi stav koji glasi: "Sertifikat o energetske karakteristika zgrade za porodične stambene zgrade dostavlja izvođač radova uz izjavu da je objekat izgrađen u skladu sa građevinskom dozvolom i glavnim projektom i da je podoban za upotrebu", u cilju usaglašavanja sa Zakonom o izgradnji objekata.

U članu 6 izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena na način da se poslije člana 43 dodaje novi član 43a koji glasi: "Na osnovu podataka iz registra izdatih sertifikata iz člana 39 Ministarstvo vrši kontrolu kvaliteta izdatih sertifikata.

Kontrolu kvaliteta iz stava 1 ovog člana Ministarstvo može povjeriti ovlaštenom pravnom licu koje je stručno za obavljanje poslova energetske pregleda zgrada.

U cilju sprovođenja kontrole kvaliteta iz stava 1 ovog člana investitor odnosno vlasnik objekta je dužan do dostave tehničku dokumentaciju objekta na zahtjev Ministarstva.

U slučaju da se u postupku kontrole kvaliteta utvrdi da sertifikat o energetske karakteristika zgrade ne odgovara izvedenom stanju objekta Ministarstvo će takav sertifikat poništiti i naložiti investitoru odnosno vlasniku objekta da pribavi novi sertifikat u roku od 60 dana od dana poništavanja sertifikata i o tome obavijesti Ministarstvo.

Postupak kontrole kvaliteta sertifikata o energetske karakteristika zgrade, uslovi za sprovođenje kontrole kvaliteta i visina naknade za sprovođenje kontrole kvaliteta utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo", u cilju unapređenja procesa kontrole kvaliteta izdatih sertifikata.

V. RAZLOZI ZA NESPROVOĐENJE JAVNE RASPRAVE

Članom 52 stav 2 Zakona o državnoj upravi propisani su izuzetni slučajevi kada nije obavezno sprovođenje javne rasprave u pripremi zakona, i to: 1) kad se zakonom, odnosno strategijom uređuju pitanja iz oblasti odbrane i bezbjednosti i godišnjeg budžeta; 2) u vanrednim, hitnim ili nepredvidljivim okolnostima; 3) kod manjih izmjena zakona kojima se bitno drukčije ne uređuje neko pitanje.

Kako se ovim Predlogom zakona predlažu neznatne izmjene i dopune Zakona o efikasnom korišćenju energije, kojima se dopunjavaju definicije, preciziraju pojedine procedure i unapređuje kontrola kvaliteta, bez mijenjanja osnovnih instituta i pravne prirode zakona, ocijenjeno je da se radi o izmjenama manjeg obima u smislu citirane zakonske odredbe.

Predložene izmjene i dopune imaju usaglašavajući karakter sa pravnom tekovinom Evropske unije i planiranim aktivnostima iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, a njihova izrada je prethodno konsultovana kroz stručne ekspertske diskusije, uključujući održavanje tematskog okruglog stola, na kojem su prikupljena mišljenja i sugestije relevantnih subjekata.

Imajući u vidu navedeno, odlučeno je da se za ovaj Predlog zakona ne sprovodi javna rasprava.

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Shodno članu 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore, imajući u vidu utvrđenu dinamiku ispunjavanja obaveza definisanih završnim mjerilima u Pregovaračkom poglavlju 3 - Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga i Pregovaračkom poglavlju 15 – Energetika, kako bi se obezbijedili uslovi za ispunjavanje obaveza iz završnih mjerila u predviđenom roku, neophodno je donošenje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije po hitnom postupku.

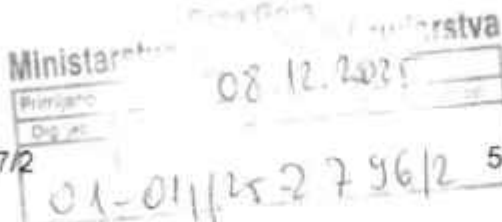
VII. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta.

Crna Gora
Sekretarijat za zakonodavstvo

Adresa: Vuka Karadžića br. 3
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 231-535
fax: +382 20 231-592
www.szz.gov.me

Broj: 03-040/25-1527/2

5. decembra 2025. godine

Za: **Ministarstvo energetike i rudarstva**

Gospodinu mr Admiru Šahmanoviću, ministru

Veza: Broj: 01-011/25-2796/1 od 28. novembra 2025. godine

Predmet: **Mišljenje na Predlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije**

Poštovani gospodine Šahmanoviću,

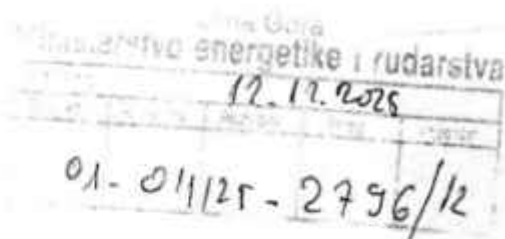
Na tekst **PREDLOGA ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O EFIKASNOM KORIŠĆENJU ENERGIJE** (dostavljen 4. decembra 2025. godine), iz okvira nadležnosti ovog Sekretarijata, nemamo primjedbi.

V.D. SEKRETARA
Nikola Marković

Crna Gora
Vlada Crne Gore
Generalni sekretarijat

Broj: 02-011/25-1835/2

12. decembar 2025. godine

MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA
Gospodin Admir Šahmanović, ministar

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije

Uvaženi gospodine Šahmanoviću,

U vezi s Vašim dopisom br. 01-011/25-2796/8 od 9. 12. 2025. godine, u kom ste dostavili *Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije*, i nakon uvida u predmetni dokument, konstatujemo da **nemamo primjedbi**.

S uvažavanjem,

GENERALNI SEKRETAR VLADE

Dragoljub Nikolić

Crna Gora

Ministarstvo pravde

Crna Gora
Ministarstvo energetike i rudarstva

Prijemnik	12.12.15	
Opis	01-011/25-2796/3	9. decembar 2025. godine

Adresa: Vuka Karadžića 3,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 407 501
fax: +382 20 407 515
www.gov.me/mps

Broj: 01-040/25-13170/3

MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA
G-din mr Admir Šahmanović, ministar

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije

Veza: Vaš akt broj: 01-011/25-2796/7 od 8. decembra 2025. godine

Uvaženi,

Ministarstvo pravde razmotrilo je tekst Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije, koji je dostavljen aktom broj: 01-011/25-2796/7 od 8. decembra 2025. godine, zaprimljen u ovom ministarstvu 9. decembra 2025. godine.

S tim u vezi, obavještavamo Vas da u okviru nadležnosti ovog ministarstva, koje se odnose na uređenje postupka pred sudovima, kao i u pogledu odredaba Predloga zakona koje regulišu pitanje sankcija i prekršajnog postupka, nemamo primjedbi na tekst Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Bojan Božović

Dostavljeno:

- naslovu
- u spise predmeta
- a/a

Crna Gora

Ministarstvo pravde

Crna Gora
Ministarstvo energetike i rudarstva

Dokument broj: 12.12.2025				
Uputstvo	Uputstvo	Predlog	Prilog	Uputstvo
	01	011/25-2796/7		

Adresa: Vuka Karadžića 3,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 407 501
fax: +382 20 407 515

www.mre.gov.me

Broj: 01-040/25-13170/5

12. decembar 2025. godine

MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA

G-din mr Admir Šahmanović, ministar

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije

Veza: Vaš akt broj: 01-011/25-2796/7 od 8. decembra 2025. godine

Uvaženi,

Ministarstvo pravde razmotrilo je izvještaj o preliminarnoj kontroli na rizike od korupcije (CPL obrazac) koji se odnosi na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije, koji je dostavljen aktom broj: 01-011/25-2796/7 od 8. decembra 2025. godine, zaprimljen u ovom ministarstvu 9. decembra 2025. godine.

U skladu sa članom 4 Uputstva o preliminarnoj kontroli na rizike od korupcije („Službeni list Crne Gore“, broj 75/24), Ministarstvo pravde je dana 9. decembra 2025. godine zatražilo mišljenje Agencije za sprečavanje korupcije radi otklanjanja mogućih rizika za nastanak korupcije u izradi propisa.

Dana 11. decembra 2025. godine, Agencija za sprečavanje korupcije dostavila je mišljenje broj: 04-03-2867/2-25 u kome navodi da nema primjedbi iz okvira svoje nadležnosti na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije, obzirom da se predmetnim Predlogom zakona vrši usaglašavanje sa pravnim okvirom Evropske unije u oblasti energetske efikasnosti kao i domaćim zakonodavstvom, sa akcentom na Zakon o energetici.

Imajući u vidu navedeno, obavještavamo Vas da, u okviru nadležnosti ovog ministarstva, nemamo primjedbi na Izvještaj o preliminarnoj kontroli na rizike od korupcije (CPL obrazac) koji se odnosi na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Bojan Božović

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a
- u spise predmeta

<i>Preliminarna kontrola na rizike od korupcije</i>	
<i>Naziv propisa</i>	Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije
<i>Naziv organa</i>	Ministarstvo energetike i rudarstva
<i>Sektor/odsjek</i>	Direktorat za energetske efikasnost
<i>Faza donošenja propisa</i>	Predlog
1. <i>Navedi oblast koja se uređuje propisom.</i>	Energetska efikasnost
2. <i>Da li su jasno definisani subjekti zaduženi za sprovođenje propisa? Objasni.</i>	Da. Nadležnosti Ministarstva energetike i rudarstva, ovlašćenih pravnih lica, investitora i vlasnika objekata su jasno definisane.
3. <i>Da li postoje očigledne pravne praznine, nedostaci ili odredbe u propisu koje dozvoljavaju dvosmisleno tumačenje? Objasni.</i>	Ne. Propis je precizno formulisan i ne ostavlja prostor za različita tumačenja.
4. <i>Da li je propis, sa predviđenim regulatornim pretpostavkama, kreiran u cilju ostvarivanja profita ili drugih benefita za račun</i>	Ne. Propis nema elemente pogodovanja već unapređuje javni interes i kvalitet energetskog sektora.

<i>određenog/ih subjekta/ata? Objasni.</i>	
<i>5. Da li će javni funkcioner koji je na čelu organa koji je predlagač propisa imati privatni interes od efekata primjene propisa (etičke povrede)? Objasni.</i>	Ne. Nema elemenata privatnog interesa.
<i>6. Da li su u propisu predviđeni adekvatni mehanizmi za njegovo sprovođenje ili je predviđeno da će ovo pitanje biti regulisano podzakonskim aktima? Objasni.</i>	Da. Posebno kroz uvedenu kontrolu kvaliteta sertifikata i jasno propisane obaveze investitora i vlasnika objekata. Dodatni podzakonski akt predviđen je samo za proceduru kontrole kvaliteta
<i>7. Da li su u propisu definisane vrste odgovornosti subjekata zaduženih za sprovođenje odredaba propisa? Objasni.</i>	Da. Odgovornosti ostaju prema važećem zakonu, a ovim izmjenama se ne mijenjaju.
<i>8. Da li su kontrolni mehanizmi definisani propisom? Objasni.</i>	Da. Posebno kroz uvođenje kontrole kvaliteta izdatih sertifikata o energetske karakteristika zgrada.
<i>9. Da li su predviđene sankcije za slučajeve povrede zakonskih normi? Objasni.</i>	. Sankcije su definisane u važećem zakonu. Ovim izmjenama se ne uvode nove.
<i>10. Da li je u zakonu propisana jasna procedura za izricanje sankcija, tj. da li je uspostavljen mehanizam praćenja primjene, izricanja sankcija i vrste sankcija? Objasni.</i>	Procedura je već uređena važećim zakonom.

11. Da li je propisano da je subjekt koji odlučuje o davanju prava, uvođenju ograničenja i izricanju sankcija, odvojen od subjekta koji kontroliše (nadzire) zakonitost i sprovođenje ovih odluka, tj. da li je uspostavljena adekvatna „dvostepenost“ kao mehanizam provjere i kontrole donesenih odluka? Objasni.	Ne uvodi se novi model dvostepenosti. Međutim, kontrola kvaliteta sertifikata predstavlja dodatni nadzorni mehanizam.
12. Da li je propis bio predmet lobiranja? Objasni.	Ne
13. Da li se propis odnosi na izmjenu izbornih mehanizama ili finansiranje političkih partija? Objasni.	Ne
14. Da li se propisom bitnije mijenja struktura javne uprave? Objasni.	Ne
15. Da li je transparentnost obezbijedena objavljivanjem poziva za javnu raspravu? Objasni.	Javna rasprava nije sprovedena jer se radi o izmjenama manjeg obima, u skladu sa Zakonom o državnoj upravi.
16. Da li propis predviđa transparentan proces donošenja odluka? Objasni.	Da. Postupci donošenja i kontrole su transparentni.

17. <i>Da li propis definiše listu opravdanih slučajeva u kojima se određene odredbe ne primenjuju? Objasni.</i>	. Ne.
18. <i>Da li se u propisu definišu rokovi za administrativne postupke? Objasni.</i>	Djelimično — uveden je rok od 60 dana za pribavljanje novog sertifikata nakon poništavanja.
19. <i>Da li propis uspostavlja mehanizam kontrole rizika od pojave sukoba interesa na nivou državne uprave, odnosno da li su propisom uspostavljeni mehanizmi odgovornosti koji su odvrćajući za pojavu sukoba interesa i eventualni razvoj korupcije? Objasni.</i>	Ne uvodi nove mehanizme, ali jasne nadležnosti i kontrola kvaliteta umanjuju rizik od sukoba interesa.
20. <i>Ostala relevantna pitanja.</i>	

Datum i mjesto

8. decembra 2025. godine,
Podgorica

Starješina

MINISTAR
mr Admir Šahmanović

Crna Gora
Ministarstvo javne uprave

Crna Gora
Ministarstvo energetike i rudarstva

15.12.2025				
Broj	Ured	Redni broj	Prijava	Ured
01-011/25-		2796/13		

Adresa: Rimski Trg br 45
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 482 131
fax: +382 241 790
www.mju.gov.me

Br: 01-040/25-5192/2

12. 12. 2025. godine

Za: Ministarstvo energetike i rudarstva
gospodin mr Admir Šahmanović, ministar

Veza: akt broj: 01-040/25-5192 od 09.12.2025. godine

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije

Poštovani gospodine Šahmanoviću,

Povodom Vašeg akta, broj 01-011/25-2796/6 od 08.12.2025. godine, kojim dostavljate na mišljenje Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije, obavještavamo Vas da sa aspekta nadležnosti Ministarstva javne uprave nemamo primjedbi i sugestija.

Takođe, u skladu sa članom 52 stav 2 Zakona o državnoj upravi ("Službeni list CG", br.78/18, 70/21 i 52/22), propisani su izuzetni slučajevi kada nije obavezno sprovođenje javne rasprave u pripremi zakona, i to:

- kad se zakonom, odnosno strategijom uređuju pitanja iz oblasti odbrane i bezbjednosti i godišnjeg budžeta;
- u vanrednim, hitnim ili nepredvidljivim okolnostima;
- kod manjih izmjena zakona kojima se bitno drukčije ne uređuje neko pitanje.

Kad ministarstvo u skladu sa stavom 2 ovog člana odluči da nije potrebno sprovoditi postupak javne rasprave, dužno je da, uz predlog zakona ili strategije, navede razloge za to, što je u konkretnom slučaju učinjeno.

S poštovanjem,
MINISTAR

mr Marash Dukaj

Dostavljeno: - naslovu
- arhivi
- a/a

Kontakt osoba: Nedeljko Vuk
Samostalni savjetnik II

tel: 069 862 924

Broj: 01-011/25-15507/2

Podgorica: 12.12.2025. godine

MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA
Admir Šahmanovič, ministar

Urina Gora
Ministarstvo energetike i rudarstva
12.11.2025

Ime i prezime	Šifra	Radno mesto	Posao	Priglasenje
01-011/25-2796/9				

Rimski trg 46
Podgorica

Poštovani,

Vašim aktom broj 01-011/25-2796/8 od 08.12.2025.godine, koji je zaveden kod ovog organa pod brojem 01-011/25-15507/1 od 09.12.2025. godine, obratili ste se Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine radi davanja mišljenja na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije

S tim u vezi, obavještavamo da Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine daje pozitivno mišljenje na tekst Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije.

SAGLASNA

Marina Izgarević Pavićević, državna sekretarka

ODOBRIO

Boško Todorović, v.d.
generalnog direktora Direktorata za građevinarstvo

Ministarstvo
ekonomskog
razvoja

Ministarstvo energetike i rudarstva

12.12.2025

Adresa: Rimski trg 46
81000, Podgorica
Crna Gora
tel: +382 20 482 401
www.gov.me/mek

01-011/25-2796/10

Br: 11-323/25-6239/2

Podgorica, 11. decembar 2025. godine

**Za: Ministarstvo energetike i rudarstva
- kabinet**

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije

Poštovani,

Shodno vašem dopisu br. 01-011/25-2796/3 od 8. decembra 2025. godine vezano za dostavljanje mišljenja na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije, obavještavamo vas da sa aspekta nadležnosti Ministarstva ekonomskog razvoja nemamo primjedbi na tekst Predloga zakona.

S poštovanjem,

MINISTAR

Nik Gjelošhaj

Obradila:

Svetlana Stijepović
Načelnica Direkcije za EU integracije i Jedinствену kontakt tačku za usluge (JKT)
e-mail: svetlana.stijepovic@mek.gov.me
telefon: 020-482-424

Odobrila:

mr Ivona Savićević
Generalna direktorica Direktorata za međunarodnu saradnju,
evropske integracije i implementaciju EU fondova
e-mail: ivona.savicevic@mek.gov.me

**IZVJEŠTAJ O OBAVLJENIM MEĐURESORSKIM KONSULTACIJAMA
POVODOM IZRADE PREDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O EFIKASNOM KORIŠĆENJU ENERGIJE**

Ministarstvo energetike i rudarstva je sproveo više neformalnih konsultacija, kako sa nadležnim institucijama, tako i sa sertifikovanim i ovlašćenim licima za vršenje energetske pregleda zgrada.

U ovom procesu je od samog početka bilo uključeno jedino nevladino udruženje koje se bavi ovom oblašću – Crnogorski centar energetske efikasnosti (CCEE). Takođe, povodom navedenog pitanja, u više navrata su konsultovani i predstavnici Univerziteta Crne Gore, čija je uža specijalnost energetska efikasnost u zgradama.

S tim u vezi, Ministarstvo energetike i rudarstva je dana 9.10.2025. godine, u prostorijama Privredne komore Crne Gore (PKCG), organizovalo i zvanične konsultacije sa predstavnicima nevladinog udruženja Crnogorski centar energetske efikasnosti (CCEE). Sastanku su prisustvovali i predstavnici Univerziteta Crne Gore (UCG), kao i relevantni privredni subjekti. Svi prisutni su upoznati sa predviđenim izmjenama i dopunama, a otvorena je i sveobuhvatna diskusija u okviru koje su postavljena brojna pitanja i iznijeti predlozi za unapređenje.

Tabela za klasifikaciju propisa po oblastima i podoblastima uređivanja i pregovaračkim poglavljima i potpoglavljima Evropske unije za sektor energetike i energetske efikasnosti

Naziv propisa	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije	
	oblast	podoblast
Klasifikacija propisa po oblastima i podoblastima uređivanja	XVI Energetika i rudarstvo	1. Energetika (energetska efikasnost)
Klasifikacija po pregovaračkim poglavljima Evropske Unije	poglavlje	potpoglavlje
	15 Energetika	15.10.20 Racionalno korišćenje i očuvanje energije
Ključni termini - eurovok deskriptori	Energetska efikasnost, energetska efikasnost zgrada, sertifikovanje, kontrola kvaliteta izdatih sertifikata, nivoi kontrole izdatih sertifikata.	

Ministarstvo
finansija

Crna Gora
Ministarstvo energetike i rudarstva

16. 12. 25				
01-011/25-2796/15				

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mlf.gov.me

Br: 05-02-041/25-43498/2

Podgorica, 16.12.2025.godine

Za: MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA, Rimski trg 46, Podgorica

gospodinu, mr Admiru Šahmanoviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije

Veza: Vaš akt broj: 01-011/25-2796/5 od 09.12.2025. godine

Poštovani gospodine Šahmanoviću,

Povodom Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Predloženim zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije treba da riješi sledeće probleme:

- Uvođenje pojma "energetsko siromaštvo" i usklađivanje sa pozitivnim zakonskim propisima,
- Adekvatno prepoznavanje principa "energetska efikasnost na prvom mjestu" koji podrazumijeva obavezu da se prilikom donošenja politika i mjera uzima u obzir potreba i neophodnost unaprijeđenja energetske efikasnosti i prilikom planiranja razmatra implementacija energetske efikasne tehnologije,
- Poboľšanje legislativnog okvira za unaprijeđenje energetske efikasnosti u zgradama, energetskog sertifikovanja zgrada i redovnih pregleda tehničkih sistema (u skladu sa inoviranom Direktivom o energetskim karakteristikama zgradama),
- Unaprijeđenje procesa kontrole kvaliteta izdatih sertifikata. Izdavanje neadekvatnih sertifikata energetskih karakteristika zgrada može za sobom povući niz posledica kao što su: neadekvatni podaci o potrebama predmetnog objekta, neadekvatno planiranje mjera energetske efikasnosti, neadekvatno održavanje objekata itd.
- Sprovođenje ovih izmjena nameće dodatnu odgovornost ovlašćenim licima za vršenje energetskih pregleda zgrada, što će doprinijeti potrebi njihovog stalnog usavršavanja u cilju konkurentnosti na tržištu sertifikovanja,
- U slučaju "status quo" odnosno nedonošenja izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije tržišta sertifikata energetske efikasnosti bi bilo izloženo mogućim zloupotrebama čime bi se ugrozila vjerodostojnost izdatih sertifikata, a samim tim i informacije dobijene iz registra izdatih sertifikata bile bi nepouzdanе čime bi se ugrozio proces sprovođenja mjera energetske efikasnosti.

Predloženo zakonsko rješenje uvodi sistem kontrole kvaliteta sertifikata o energetskim karakteristikama zgrade kojim će se obezbijediti transparentnost i vjerodostojnost izdatih sertifikata,

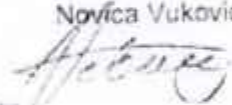
Uvažavajući da je obaveza sertifikovanja zgrada uvedena Zakonom o efikasnom korišćenju energije iz 2014. godine, ali da nije realizovana u praksi zbog nedostatka nacionalnog softvera (MEEC) za energetsko sertifikovanje zgrada, nemamo primjedbi, uz napomenu da je prilikom definisanja naknada za sprovođenje kontrole kvaliteta potrebno uvažiti uporedive iznose naknada u zemljama regiona, te iste definisati na nivou nižem od regionalnog prosjeka.

Uvidom u dostavljeni materijal i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, navedeno je da za implementaciju Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije, nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Države. Podrška u vezi uspostavljanja sistema za energetske sertifikovanje zgrada je obezbijeđena od strane Njemačke razvojne banke (KfW) u okviru projekta "Unaprijeđenje energetske efikasnosti u javnim zgradama". Implementacija predmetnih izmjena i dopuna ne predviđa međunarodne finansijske obaveze. Kako je navedeno u dopisu, donošenje podzakonskih akata na osnovu propisa neće izazivati dodatne troškove u odnosu na važeće zakonsko rješenje. Nadalje, procjenu budžetskih prihoda nije moguće dati zbog nepostojanja potrebnih podataka. Prihodi koji će se ostvarivati po osnovu izdatih sertifikata, a čija je visina definisana Pravilnikom o utvrđivanju visine naknade za izdavanje sertifikata o energetskim karakteristikama zgrada ("Službeni list" 67/2024) će se uplaćivati na namjenski podračun budžeta. Sredstva uplaćena na ovaj račun će se koristiti za održavanje nacionalnog softvera (MEEC).

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta, nema primjedbi na *Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije*.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo energetike i rudarstva
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Predlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o efikasnom korišćenju energije treba da riješi sljedeće probleme:

- Uvođenje pojma "energetsko siromaštvo" i usklađivanje sa pozitivnim zakonskim propisima,
- Adekvatno prepoznavanje principa "energetska efikasnost na prvom mjestu" koji podrazumijeva obavezu da se prilikom donošenja politika i mjera uzima u obzir potreba i neophodnost unaprjeđenja energetske efikasnosti i prilikom planiranja razmatra implementacija energetski efikasnih tehnologija.
- Pобољшanje legislativnog okvira za unaprijeđenje energetske efikasnosti u zgradama, energetskog sertifikovanja zgrada i redovnih pregleda tehničkih sistema (u skladu sa inoviranom Direktivom o energetskim karakteristikama zgrada),
- Unaprjeđenje procesa kontrole kvaliteta izdatih sertifikata. Izdavanje neadekvatnih sertifikata energetskih karakteristika zgrada može za sobom povući niz posljedica kao što su: neadekvatni podaci o potrebama predmetnog objekta, neadekvatno planiranje mjera energetske efikasnosti, neadekvatno održavanje objekta i td.
- Sprovođenje ovih izmjena nameće dodatnu odgovornost ovlaštenim licima za vršenje energetskih pregleda zgrada, što će doprinijeti potrebi njihovog stalnog usavršavanja u cilju konkurentnosti na tržištu sertifikovanja.
- U slučaju „status quo“ odnosno nedonošenja izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije tržište sertifikata energetske efikasnosti bi bilo izloženo mogućim zloupotrebama čime bi se ugrozila vjerodostojnost izdatih sertifikata, a samim tim i informacije dobijene iz registra izdatih sertifikata bile bi nepouzdanе čime bi se ugrozio proces sprovođenja mjera energetske efikasnosti.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Predmetnim izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije poboljšava se postojeći pravni okvir u oblasti energetske efikasnosti sa ciljem:

- Usaglašavanja sa osnovnom EU direktivom za oblast energetske efikasnosti (Direktiva 2012/27/EU) i inoviranom Direktivom o energetskim karakteristikama zgrada (Direktiva 844/2018/EU) koje je Crna Gora u obavezi da transponuje po osnovu članstva u Energetskoj zajednici, posebno u dijelu:
 - izdavanja sertifikata energetske efikasnosti,
 - kontrole izdatih sertifikata,
- Navedeni ciljevi su u potpunosti usklađeni sa strateškim dokumentima: Energetska politika Crne Gore

do 2030. godine i Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine. Usklađivanje predmetnog Zakona sa EU direktivama je predviđeno i Programom postupanja Crne Gore EU.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Dvije su opcije, ne vršiti izmjene postojećeg zakona ili postojeći zakon izmijeniti/dopuniti u skladu sa preuzetim obavezama usklađivanja Nacionalnog zakonodavstva sa EU legislativom, a posebno sa EU Direktivom o energetske efikasnosti 2012/27/EU, i inoviranom Direktivom o energetske karakteristikama zgrada 844/2018, šta predstavlja i jasnu preporuku i očekivanja Energetske Zajednice, u čemu se ogleda obaveza intervencije u dijelu izmjena i dopuna postojećeg zakonskog okvira. Takođe, predloženim izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije značajno se unapređuje ambijent energetske efikasnosti u sektoru zgradarstva, a koji se smatra najvećim potrošačem energije. Procijenjeno je da oko 40% ukupno potrošnje energije otpada na sektor zgradarstva. Takođe, procjena je da sektor zgradarstva emituje oko 50% gasova sa efektom staklene bašte.

Opcija "status quo", odnosno odsustvo regulatorne promjene, nije prihvatljiva, jer navedene probleme ne bi bilo moguće otkloniti bez izmjena i dopuna regulatornog okvira.

Problemi se mogu riješiti, i ispuniti postavljeni ciljevi isključivo donošenjem predloženih izmjena i dopuna. Donošenje predmetnih izmjena i dopuna sastavni je dio Reformske agende i procesa harmonizacije zakonodavnog okvira u oblasti energetske efikasnosti.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Predmetnim zakonom su unaprijeđene odredbe kojima će se obezbijediti preduslovi za sertifikovanje energetske karakteristika zgrada u Crnoj Gori. Obaveza sertifikovanja zgrada je uvedena Zakonom o efikasnom korišćenju energije iz 2014. godine, ali nije realizovana u praksi zbog nedostatka nacionalnog softvera (MEEC) za energetske sertifikovanje zgrada, kojim se implementira metodologija proračuna energetske karakteristika zgrada. Ministarstvo energetike i rudarstva uz podršku KfW banke, u okviru projekta „Unapređenje energetske efikasnosti u javnim zgradama“ je razvilo nacionalni softver 2023. Godine čime su se stvorili preduslovi za proces energetske sertifikovanja zgrada.

- Krajni cilj sertifikovanja zgrada je transformacija fonda zgrada ka efikasnijim. Osnovna svrha energetske sertifikata je pružanje informacija o potrošnji energije i energetske klasi objekta, čime se omogućava vlasnicima i korisnicima zgrada uvid u kvalitet zgrade sa stanovišta potrošnje energije i budućih troškova korišćenja, kao i poređenje sa zgradama koje pripadaju istom tipu objekata. Energetski sertifikat sadrži i dio koji sugerise na koji način energetska efikasnost objekta može biti unaprijeđena, odnosno o mogućim dodatnim mjerama za smanjenje potrošnje energije. Uvođenjem sertifikovanja zgrada stvara se jasnija slika na tržištu nekretnosti o kvalitetu svake nekretnosti. S obzirom na svoj informativni karakter, energetski sertifikat se može iskoristiti kao mehanizam za procjenu kvaliteta gradnje i uticati na cijenu nekretnosti, odnosno njenu tržišnu konkurentnost.

- Proces energetske sertifikovanja zgrada će proizvesti uticaj na sektor građevinarstva u dijelu u

kojem zakon propisuje. Obaveze koje proističu iz zakona neće biti obaveza za postojeće zgrade, već će se primjenjivati na novoizgrađene objekte. Takođe obaveza pribavljanja energetskeg sertifikata je propisana vlasnicima objekata/djelova objekata koji se stavljaju na tržište sa ciljem pružanja informacija o energetskej efikasnosti.

- Pribavljanje energetskeg sertifikata ne može uticati na cijenu gradnje, s obzirom da ono za sobom povlači samo troškove energetskeg pregleda zgrade koje sprovodi ovlašćeno lice sa ciljem izrade sertifikata. Troškovi izrade sertifikata nijesu regulisani i očekuje se da oni budu na nivou cijena u zemljama regiona troškove snosi investitor odnosno vlasnik prostora koji je predmet sertifikovanja. Ovi troškovi se definišu na osnovu kvadrature i kompleksnosti samog objekta.
- Očekuje se će energetske sertifikovanje zgrada izazvati povećanje broja ovlašćenih lica za vršenje energetskeg pregleda na crnogorskom tržištu, a koja shodno Zakonu izdaju energetske sertifikate. Sticanje statusa ovlašćenog lica za vršenje energetskeg pregleda zgrada podrazumijeva i pohađanje specijalizovane obuke koja se realizuje na Univerzitetu Crne Gore, a koju je u prethodnom period uspješno završilo preko 100 stručnih lica.
- Predmetnim zakonskim rješenjem se ne uvode nove obaveze već se samo unapređuje sistem energetskeg sertifikovanja zgrada koji je ustanovljen 2014. godine. U pogledu administrativne procedure pribavljanje energetskeg sertifikata predstavlja dodatnu obavezu za investitore u procesu gradnje objekata. Sa druge strane obzirom na svoj informativni karakter, investitori energetske sertifikate mogu iskoristiti kao mehanizam za ocjenu kvaliteta gradnje i povećati tržišnu konkurentnost objekta.
- Takođe, izmijenjeno zakonske rješenje uvodi sistem kontrole kvaliteta sertifikata o energetskej karakteristikama zgrade kojim će se obezbijediti transparentnost i vjerodostojnost izdatih sertifikata, troškovi kontrole kvaliteta izdatih sertifikata nijesu regulisani i očekuje se da oni budu na nivou cijena u zemljama regiona.
- Odredbe predmetnog zakona uvode pojmove "Princip energetske efikasnosti na prvom mjestu" i energetske siromaštvo, sa ciljem unapređenja oblasti energetske efikasnosti u Crnoj Gori i shodno obavezama usaglašavanja sa inoviranim Zakonom o energetici i EU zakonodavstvom.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

• Za implementaciju predmetnih izmjena i dopuna nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. Podrška u vezi uspostavljanja sistema za energetske sertifikovanje zgrada je obezbijeđena od strane Njemačke razvojne banke (KfW) u okviru projekta „Unapređenje energetske efikasnosti u javnim zgradama“.

• Implementacija predmetnih izmjena i dopuna ne predviđa međunarodne finansijske obaveze.

• Donošenje podzakonskih akata na osnovu propisa neće izazivati dodatne troškove u odnosu na važeće zakonske rješenje.

• Kao što je navedeno nema budžetskih izdataka za primjenu predmetnih izmjena i dopuna. Procjenu budžetskih prihoda nije moguće dati zbog nepostojanja potrebnih podataka. Prihodi koji će se ostvarivati

po osnovu izdatih sertifikata, a čija je visina definisana Pravilnikom o utvrđivanju visine naknade za izdavanje sertifikata o energetske karakteristika zgrada (Sl. List 67/2024) će se uplaćivati na namjenski područni budžeta. Sredstva uplaćena na ovaj račun će se koristiti za održavanje nacionalnog softvera (MEEC).

• Izrada izmjena i dopuna na ovom nivou nije uključivala konsultacije sa Ministarstvom finansija. Propis će biti upućen na mišljene svim relevantnim institucijama a u koje spada i Ministarstvo finansija.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**

Prilikom izrade predloženih izmjena i dopuna korišćena su uporedna iskustva zemalja članica Evropske energetske zajednice i Evropske unije. U radnu grupu za izradu predmetnog zakona su uključeni predstavnici Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine u dijelu odredbi koje se odnose na energetske sertifikovanje zgrada. Javni poziv za uključivanje predstavnika NVO sektora u radnu grupu je objavljen na sajtu Ministarstva energetike i rudarstva. Pristigle su dvije prijave, od kojih je jedna bila nepotpuna. Prijava NVO "Green home – Zeleni dom" je dostavljena shodno traženim kriterijumima, te je predstavnik ove NVO bio aktivno uključen u rad Radne grupe. Takođe u radu Radne grupe su učestvovali predstavnici Univerziteta Crne Gore i Evropske energetske zajednice.

Članom 52 stav 2 Zakona o državnoj upravi propisani su izuzetni slučajevi kada nije obavezno sprovođenje javne rasprave u pripremi zakona, i to: 1) kad se zakonom, odnosno strategijom uređuju pitanja iz oblasti odbrane i bezbjednosti i godišnjeg budžeta; 2) u vanrednim, hitnim ili nepredvidljivim okolnostima; 3) kod manjih izmjena zakona kojima se bitno drukčije ne uređuje neko pitanje.

Kako se ovim Predlogom zakona predlažu neznatne izmjene i dopune Zakona o efikasnom korišćenju energije, kojima se dopunjavaju definicije, preciziraju pojedine procedure i unapređuje kontrola kvaliteta, bez mijenjanja osnovnih instituta i pravne prirode zakona, ocijenjeno je da se radi o izmjenama manjeg obima u smislu citirane zakonske odredbe.

Predložene izmjene i dopune imaju usaglašavajući karakter sa pravnom tekovinom Evropske unije i planiranim aktivnostima iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, a njihova izrada je prethodno konsultovana kroz stručne ekspertne diskusije, uključujući održavanje tematskog okruglog stola, na kojem su prikupljena mišljenja i sugestije relevantnih subjekata.

Imajući u vidu navedeno, odlučeno je da se za ovaj Predlog zakona ne sprovodi javna rasprava.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Potencijalne prepreke za implementaciju propisa se odnose na primjenu obaveze energetskog sertifikovanja zgrada za postojeće objekte koji se stavljaju na tržište. Kod novih objekata i kod objekata koji se rekonstruišu se ne očekuju problemi u primjeni jer Zakon propisuje da investitor dostavlja energetske sertifikate Stručnom nadzoru prije izrade konačnog izvještaja o izvršenom Stručnom nadzoru,
- Ministarstvo energetike i rudarstva će u svojstvu nadležnog subjekta za vršenje nadzora nad sprovođenjem ovog zakona i pratećih podzakonskih akata nastaviti sa realizacijom namjenskih projekata energetske efikasnosti u Javnom sektoru i jačanjem kapaciteta kod subjekata Javnog sektora.
- Glavni indikator uspješnosti primjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije predstavlja ostvarena ušteda u energiji u sektoru zgradarstva u energiji a koja je utvrđena u okviru planiranih ušteda u sektoru zgradarstva. Kontrola uspješnosti sprovođenja energetskog sertifikovanja zgrada će se

vršiti kroz kontrolu broja i kvaliteta izdatih sertifikata, a koje Ovlašćena lica za vršenje energetskih pregleda dostavljaju u posebni Registar koji vodi Ministarstvo energetike i rudarstva

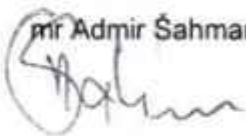
- Nadzor nad sprovođenjem Zakona kao i inspekcijski nadzor vrši Ministarstvo energetike i rudarstva. Svi akteri relevantni za primjenu zakona dužni su izvještavati nadležno ministarstvo. Na taj način ostvariće se uvid u vezi primjene mjera energetske efikasnosti i po potrebi preuzima odgovarajuće Zakonom utvrđene mjere.

Datum i mjesto

9.12.2025. Podgorica

MINISTAR

mr Admir Šahmanović

Crna Gora
Ministarstvo evropskih poslova

Adresa: Bulevar Ivana Crnojevića 167
81 000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 20 481 301
www.gov.me/mep

Crna Gora
Ministarstvo energetike i rudarstva

18.12.2025				
Prihvaćeno	Opis	Adresa	Rešenje	Prost
01-011/25-2796/16				

Br: 04/4-907/25-4166/2

17. decembar 2025.

Za: MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA

ministru Admiru Šahmanoviću

Veza: Dopis br: 01-011/25-2796/4

Predmet: Mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije s pravnom tekovinom EU

Poštovani,

Dopisom broj 01-011/25-2796/4 od 17. decembra 2025. godine tražili ste mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije s pravnom tekovinom Evropske unije.

Nakon upoznavanja sa sadržinom predloga propisa, a u skladu sa nadležnostima definisanim članom 40 stav 1 alineja 2 Poslovnika Vlade Crne Gore („Sl. list CG“, br. 03/12, 31/15, 48/17, 62/18, 121/23, 58/24 i 43/25) Ministarstvo evropskih poslova je saglasno sa navodima u obrascu usklađenosti predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije.

S poštovanjem,

Maida Gorčević

MINISTARKA EVROPSKIH POSLOVA

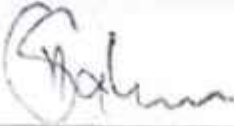

Prilog:

- Izjava i tabela usklađenosti Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije s pravnom tekovinom EU

Dostavljeno:

- Ministarstvu energetike i rudarstva;
- a/a

efikasnosti/Directive (EU) 2018/844 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 amending Directive 2010/31/EU on the energy performance of buildings and Directive 2012/27/EU on energy efficiency Djelimično usklađeno/Partly harmonized			
c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije Ne postoji izvor prava EU ove vrste s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.			
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti Predmetna materija je djelimično usklađen sa direktivom 32023L1791 u djelovima koji se odnose na: -Obaveze izvještavanje EK. <u>Potpuna usklađenost će se postići ulaskom Crne Gore u EU.</u> -Procjenjivanje i planiranje u području grijanja i hlađenja i preispitivanje i praćenje sprovođenja. <u>Potpuna usaglašenost će se postići usvajanjem Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana (NECP) koji je planiran za IV kvartal 2025.</u> -Raspoloživost kvalifikacionih, akreditacionih i sertifikacionih sisema. <u>Potpuna usklađenost se postiže usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije koji je planiran za IV kvartal 2025.</u> Predmetna materija je djelimično usklađen sa direktivom 32018L0844 u djelovima koji se odnose na: -Dugoročna strategija obnove minimalne zahtjeve energetske svojstava novih zgrada. <u>Potpuna usaglašenost će se postići usvajanjem Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana (NECP) koji je planiran za IV kvartal 2025.</u> -Pregled sistema grijanja. <u>Potpuna usklađenost će se postići kroz izmjene i dopune Pravilnik o metodologiji vršenja energetskeg pregleda zgrada koji je planiran za IV kvartal 2025</u>			
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu /			
8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa <table border="1"> <tr> <td> Odluka Ministarskog savjeta Energetske zajednice – Odluka 2015/08/MC-EnC o implementaciji Direktive (EU) 2023/1791 o energetskeg efikasnosti </td> <td> Decision of the Ministerial Council of the Energy Community – Decision 2015/08/MC-EnC on implementation of Directive (EU) 2023/1791 on energy efficiency </td> </tr> </table>		Odluka Ministarskog savjeta Energetske zajednice – Odluka 2015/08/MC-EnC o implementaciji Direktive (EU) 2023/1791 o energetskeg efikasnosti	Decision of the Ministerial Council of the Energy Community – Decision 2015/08/MC-EnC on implementation of Directive (EU) 2023/1791 on energy efficiency
Odluka Ministarskog savjeta Energetske zajednice – Odluka 2015/08/MC-EnC o implementaciji Direktive (EU) 2023/1791 o energetskeg efikasnosti	Decision of the Ministerial Council of the Energy Community – Decision 2015/08/MC-EnC on implementation of Directive (EU) 2023/1791 on energy efficiency		
9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu) /			
10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu) Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije preveden je na engleski jezik.			
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti: U izradi Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije nije bilo učešća konsultanata.			
Potpis / ovlašteno lice obrađivača propisa 	Potpis / ministarka evropskih poslova 		

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa EU (ukoliko postoje)
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM
TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj Izjave		MER-IU/PZ/25/05
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on Amendments to the Law on Efficient Use of Energy	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis:		
Organ državne uprave	Ministarstvo energetike i rudarstva	
- Sektor/odsjek	Direktorat za energetske efikasnosti	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Ljubiša Pavićević Mail: ljubisa.pavicevic@meir.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Nikola Vujošević Mail: nikola.vujosevic@ee-me.org	
b) Pravno lice sa javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa:		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis:		
- Organ državne uprave:	Ministarstvo kapitalnih investicija	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
Glava VIII, Politika saradnje, član 109 Energetika		
b) Stepenn ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
☒	ispunjava u potpunosti	
☐	djelimično ispunjava	
☐	ne ispunjava	
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrt/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2025-2026	
- Poglavlje, potpoglavlje	15. Energetika, 1.2. Zakonodavni okvir C) Energetska efikasnost	
- Rok za donošenje propisa	IV kvartal 2025	
- Napomena	/	
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		
Ne postoji odredba primarnih izvora prava EU sa kojom bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.		
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije		
32023L1791		
Direktiva (EU) 2023/1791 Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. oktobra 2023. godine o energetske efikasnosti, i izmjeni Uredbe (EU) 2023/955		
Djelimično usklađeno/Partly harmonized		
32018L0844		
Direktiva (EU) 2018/844 Evropskog parlamenta i Savjeta od 30. maja 2018. godine o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetske svojstvima zgrada i Direktive 2012/27/EU energetske efikasnosti/Directive (EU) 2018/844 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018		

amending Directive 2010/31/EU on the energy performance of buildings and Directive 2012/27/EU on energy efficiency	
Djelimično usklađeno/Partly harmonized	
c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije	
Ne postoji izvor prava EU ove vrste s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.	
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	
Predmetna materija je djelimično usklađen sa direktivom 32023L1791 u djelovima koji se odnose na: -Obaveze izvještavanje EK. <u>Potpuna usklađenost će se postići ulaskom Crne Gore u EU.</u> -Procjenjivanje i planiranje u području grijanja i hlađenja i preispitivanje i praćenje sprovođenja. <u>Potpuna usaglašenost će se postići usvajanjem Nacionalnog energetskog i klimatskog plana (NECP) koji je planiran za IV kvartal 2025.</u> -Raspoloživost kvalifikacionih, akreditacionih i sertifikacionih sisema. <u>Potpuna usklađenost se postiže usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije koji je planiran za IV kvartal 2025.</u>	
Predmetna materija je djelimično usklađen sa direktivom 32018L0844 u djelovima koji se odnose na: -Dugoročna strategija obnove minimalne zahtjeve energetske svojstava novih zgrada. <u>Potpuna usaglašenost će se postići usvajanjem Nacionalnog energetskog i klimatskog plana (NECP) koji je planiran za IV kvartal 2025.</u> -Pregled sistema grijanja. <u>Potpuna usklađenost će se postići kroz izmjene i dopune Pravilnik o metodologiji vršenja energetske pregleda zgrada koji je planiran za IV kvartal 2026</u>	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu	
/	
8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa	
Odluka Ministarskog savjeta Energetske zajednice – Odluka 2015/08/MC-EnC o implementaciji Direktive (EU) 2023/1791 o energetske efikasnosti	Decision of the Ministerial Council of the Energy Community – Decision 2015/08/MC-EnC on implementation of Directive (EU) 2023/1791 on energy efficiency
9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
/	
10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije preveden je na engleski jezik.	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti:	
U izradi Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije nije bilo učešća konsultanata.	
Potpis / ovlašćeno lice obrađivača propisa	Potpis / ministarka evropskih poslova
	

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa EU (ukoliko postoje)
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLAĐENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacrt/predloga propisa		1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrt/predloga propisa na Vladi		
MER-TU/PZ/25/05		MER-IU/PZ/25/05		
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka				
Direktiva (EU) 2023/1791 o energetskej efikasnosti koja stavlja van snage Direktivu 2012/27/EU o efikasnom krajnjem korišćenju energije i energetskim uslugama - 32023L1791 Direktiva (EU) 2018/844 Evropskog parlamenta i Savjeta od 30. maja 2018. godine o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetskim svojstvima zgrada i Direktive 2012/27/EU energetskej efikasnosti- 32018L0844				
3. Naziv nacrt/predloga propisa Crne Gore				
Na crnogorskom jeziku		Na engleskom jeziku		
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije		Proposal for the Law on Amendments to the Law on Efficient Use of Energy		
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti
Direktiva 2023/1791				
Član 1				
1. Ovom se Direktivom uspostavlja zajednički okvir mjera za podsticanje energetske efikasnosti unutar Unije kako bi se osiguralo postizanje ciljeva energetske efikasnosti Unije i omogućavaju dalja poboljšanja energetske efikasnosti. Cilj je tog zajedničkog okvira doprinijeti sprovođenju Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskog parlamenta i Vijeća i sigurnosti snadbijevanja energijom u Uniji smanjenjem njene zavisnosti od uvoza energije, uključujući fosilna goriva. Ovom se Direktivom utvrđuju pravila čija je namjena prioritetno sprovođenje energetske efikasnosti u svim sektorima, uklanjanje prepreka na tržištu energije i prevladavanje tržišnih nedostataka koji ograničavaju efikasnost u snadbijevanju energijom te u prenosu odnosno transportu, skladištenju i korišćenju energije. Njome se takođe predviđa utvrđivanje okvirnih nacionalnih doprinosa energetskej efikasnosti za 2030. Ovom se	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Direktivom doprinosi sprovođenju načela „energetska efikasnost na prvom mjestu“, čime se takođe doprinosi Uniji kao uključivom, pravednom i prosperitetnom društvu sa modernom, resursno efikasnom i konkurentnom ekonomijom. 2. Zahtjevi utvrđeni u ovoj Direktivi minimalni su zahtjevi i ne sprečavaju nijednu državu članicu da zadrži ili uvede strože mjere. Takve mjere moraju biti u skladu sa pravom Unije. Ako su nacionalnim zakonodavstvom predviđene strože mjere, država članica obavještava Komisiju o tom zakonodavstvu.				
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 1. „energija“ znači svi oblici energenata, goriva, toplotne energije, obnovljive energije, električne energije ili bilo koji drugi oblik energije kako je definisano u članu 2. tački (d) Uredbe (EZ) br. 1099/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta o energetske statistici od 22. oktobra 2008. godine;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 4 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, br. 57/14, 25/19 i 140/22)	
Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 2. „energetska efikasnost na prvom mjestu“ znači energetska efikasnost na prvom mjestu kako je definisana u članu 2. tački 18. Uredbe (EU) 2018/1999;	Član 1 U Zakonu o efikasnom korišćenju energije („Službeni list CG“, br. 57/14, 25/19 i 140/22) u članu 4 stav 1 na kraju tačke 15 tačka se zamjenjuje tačka - zarezom i dodaju tri nove tačke koje glase: 16) princip energetska efikasnost na prvom mjestu podrazumijeva da se pri planiranju energetske politike i donošenju investicionih odluka, u cilju efikasnijeg snabdijevanja energijom, u što većoj mjeri uzmu u obzir alternativne, isplative mjere energetske efikasnosti, a koje uključuju postizanje ušteda energije u krajnjoj potrošnji, upravljanje potrošnjom i	Potpuno usklađeno		

	efikasniju transformaciju, prenos i distribuciju energije;			
Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 3. „energetski sistem” znači sistem ponajprije osmišljen za pružanje energetskih usluga kako bi se zadovoljila potražnja sektora krajnje potrošnje za energijom u obliku toplote, goriva i električne energije;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Materija je regulisana članom 7 Zakona o energetici („Sl. list CG” broj 28/25)	
Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 4. „efikasnost sistema” znači odabir energetski efikasnih rješenja ako ona omogućavaju i troškovno efikasan put dekarbonizacije, dodatnu fleksibilnost i efikasnu upotrebu resursa;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Materija je regulisana članom 7 Zakona o energetici („Sl. list CG” broj 28/25)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 5. „potrošnja primarne energije” znači bruto kopnena potrošnja bez neenergetskog korišćenja;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Materija je regulisana članom 7 Zakona o energetici („Sl. list CG” broj 28/25)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 6. „finalna potrošnja energije” ili „FEC” znači cjelokupna energija kojom se snabdijevanju industrija, saobraćaj, domaćinstva, usluge i poljoprivreda. Isključena je isporuka sektoru za transformaciju energije i samoj energetske industriji;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 4 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG”, br. 57/14 i 25/19 i 140/22)	
Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 7. „energija iz okoline” znači energija iz okoline kako je definisana u članu 2. tački 2. Direktive (EU) 2018/2001;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Materija je regulisana članom 7 Zakona o energetici („Sl. list CG” broj 28/25)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 8. „energetska efikasnost” znači odnos između ostvarenog učinka, usluge, robe ili energije i potrošnju energije;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 2 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, br. 57/14, 25/19 i 140/22)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 4 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG”, br. 57/14, 25/19 i 140)	

9. „ušteta energije” znači količina uštede energije utvrđena mjerenjem i/ili procjenjivanjem potrošnje prije i nakon implementacije mjere za poboljšanje energetske efikasnosti, uz osiguravanje normalizacije spoljnih uslova koji utiču na potrošnju energije; 10. „poboljšanje energetske efikasnosti” znači povećanje energetske efikasnosti kao rezultat promjena u tehnologiji, ponašanju i/ili ekonomiji;				
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 11. „energetska usluga” znači fizička korist, prednost ili dobro dobijeno iz kombinacije energije sa energetske efikasnom tehnologijom ili djelovanjem, koje može uključivati rad, održavanje i kontrolu, koji su potrebni za pružanje usluge, koja se pruža na osnovu ugovora i za koju je dokazano da u uobičajenim okolnostima dovodi do poboljšanja energetske efikasnosti koja se može provjeriti i izmjeriti ili procijeniti ili do ušteta primarne energije;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 49 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG”, br. 57/14, 25/19 i 140/22)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 12. „državni organi” znači „državni naručioci” kako je definisano u Direktivi 2004/18/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 31. marta 2004. godine, o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnim nabavkama robe te ugovora o javnim uslugama ; 9. „centralna vlada” znači sva administrativna odjeljenja s nadležnošću na cijeloj teritoriji države članice;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 13. „ukupna korisna površina poda” znači površina poda zgrade ili dijela zgrade u kojoj se koristi energija radi postizanja određenih unutrašnjih klimatskih uslova;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		
Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		

14. „javni naručitelji” znači javni naručitelji kako su definisani u članu 6. stav 1. Direktive 2014/23/EU, članu 2. stavu 1. tački 1. Direktive 2014/24/EU i članu 3. stavu 1. Direktive 2014/25/EU;				
Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 15. „naručitelji” znači naručitelji kako su definisani u članu 7. stavu 1. Direktive 2014/23/EU i članu 4. stavu 1. Direktive 2014/25/EU;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 16. „sistem upravljanja energijom ” znači skup međusobno povezanih i djelujućih elemenata plana u kojem su određeni cilj energetske efikasnosti i strategija za njegovo ostvarivanje;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 49 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG”, br. 57/14, 25/19 i 140/22)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 17. „evropski standard” znači standard koju je donio Evropski odbor za standardizaciju, Evropski odbor za elektrotehničku standardizaciju ili Evropski institut za telekomunikacione standarde, a koji je stavljen na raspolaganje javnosti; 18. „međunarodni standard” znači standard koji je donijela Međunarodna organizacija za standardizaciju, a koji je stavljen na raspolaganje javnosti;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 19. „strana obveznica” znači distributer energije ili preduzeće za maloprodaju energije za koje je obavezujući nacionalni sistem obaveze energetske efikasnosti iz člana 7.; 20. „ovlašćena strana” znači pravni subjekt na koji je vlada ili drugo državni organ prenijelo ovlašćenja za razvoj finansijskog plana, njegovo upravljanje ili rad u ime vlade ili drugog državnog organa; 21. „strana učesnica” znači preduzeće ili javno tijelo koje se obavezalo da će ostvariti određene ciljeve na osnovu dobrovoljnog sporazuma ili je obuhvaćeno instrumentom nacionalne regulatorne politike; 22. „državni organ zadužen za implementaciju” znači tijelo na koje se primjenjuje javno pravo i koje je odgovorno za implementaciju ili praćenje oporezivanja u području energetike ili emisija ugljen-dioksida,	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		

finansijskih planova i instrumenata, fiskalnih podsticaja, standarda i normi, sistema označavanja energetske efikasnosti, osposobljavanja ili obrazovanja;				
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 23. „mjera politike” znači regulatorni, finansijski, fiskalni ili dobrovoljni instrument ili instrument za pružanje informacija koji je formalno uspostavljen i implementira se u državi članici sa ciljem stvaranja okvira podrške, zahtjeva ili podsticaja kojima se obezbjeđuje da učesnici na tržištu pružaju i kupuju energetske usluge i preduzimaju druge mjere za poboljšanje energetske efikasnosti; 24. „pojedinačna mjera” znači mjera koja dovodi do poboljšanja energetske efikasnosti koje se može provjeriti i izmjeriti ili procijeniti i koja se preduzima kao posljedica mjere politike;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 3 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG”, br. 57/14, 25/19 i 140/22)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 25. „distributer energije” znači fizičko lice ili pravno lice, uključujući operatora distributivnog sistema, odgovorna za prenos ili transport energije sa ciljem isporuke energije krajnjim kupcima ili do distribucija, koje prodaju energiju krajnjim kupcima; 26. „operator distributivnog sistema” znači „operator distribucionog sistema” kako je definisan u Direktivi 2009/72/EZ odnosno Direktivi 2009/73/EZ; 27. „snabdjevač energijom” znači fizičko lice ili pravno lice koja prodaje energiju krajnjim kupcima; 28. „krajnji kupac” znači fizička ili pravna osoba koja kupuje energiju za vlastitu krajnju potrošnju;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 4 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG”, br. 57/14 i 25/19)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 29. „pružalac energetske usluge” znači fizička ili pravna osoba koja isporučuje energetske usluge ili druge usluge za poboljšanje energetske efikasnosti u objektima ili prostorijama krajnjeg kupca;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 49 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG”, br. 57/14 i 25/19)	

Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 30. „mala i srednja preduzeća” ili „MSP-ovi” znači preduzeća kako je definisano u glavi I. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ od 6. maja 2003. godine, o definiciji mikropreduzeća te malih i srednjih preduzeća ; kategorija mikropreduzeća te malih i srednjih preduzeća sastoji se od preduzeća koja zapošljavaju manje od 250 osoba i čiji godišnji promet ne prelazi 50 miliona EUR ili čija godišnji bilans stanja ne prelazi 43 milijuna EUR;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo	Materija predmet regulisanja Zakona o privrednim društvima ("Sl. list CG", br. 90/25 i 121/25)	
Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 31. „mikropoduzeće” znači poduzeće kako je definisano u članu 2. stavu 3. Priloga Preporuci 2003/361/EZ;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo	Materija predmet regulisanja Zakona o privrednim društvima	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 32. „energetski pregled” znači sistemni postupak sticanja odgovarajućeg znanja o postojećem profilu potrošnje energije zgrade ili grupe zgrada, industrijskog ili komercijalnog procesa ili postrojenja ili privatne ili javne usluge, utvrđivanja i kvantifikovanja troškovno efikasnih mogućnosti ušteda energije te izvještavanja o rezultatima;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 27 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG”, br. 57/14c, 25/19 i 140/22)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 33. „ugovor o energetskom učinku” znači ugovorni sporazum između korisnika i snabdjevača mjere za poboljšanje energetske efikasnosti, koji se provjerava i prati tokom čitavog trajanja ugovora, pri čemu su ulaganja (radovi, snabdijevanje ili usluge) u tu mjeru plaćena s obzirom na ugovorom dogovoren stepen poboljšanja energetske efikasnosti ili drugi dogovoreni kriterijum energetskog učinka, kao što je finansijska ušteda;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 49 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG”, br. 57/14, 25/19 i 140/22)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 34. „pametni sistem mjerenja” ili „inteligentni sistem mjerenja” znači elektronski sistem koji može mjeriti potrošnju energije pružajući više	Član 1 U Zakonu o efikasnom korišćenju energije („Službeni list CG”, br. 57/14, 25/19 i 140/22) u članu	Potpuno usklađeno	Materija je predmet regulisanja člana 7, tč. 67.	

informacija od konvencionalnog brojila te prenositi i primati podatke koristeći se nekim oblikom elektronske komunikacije; 35. „operator prenosnog sistema” znači „operator prenosnog sistema” kako je definisano u Direktivi 2009/72/EZ odnosno „operator transportnog sistema” kako je definisano u Direktivi 2009/73/EZ; 36. „kogeneracija” znači istovremena proizvodnja toplotne i električne ili mehaničke energije u istom postupku; 37. „ekonomski opravdata potražnja” znači potražnja koja ne prelazi potrebe za toplotom ili hlađenjem, a koja bi se inače u tržišnim uslovima mogla zadovoljiti postupcima proizvodnje energije različitim od kogeneracije; 38. „korisna toplota” znači toplotna energija proizvedena u postupku kogeneracije radi zadovoljavanja ekonomski opravdate potražnje za grijanjem ili hlađenjem; 39. „električna energija iz kogeneracije” znači električna energija proizvedena u postupku povezanom s proizvodnjom korisne toplote obračunata u skladu s metodologijom utvrđenom u Prilogu I.; 40. „visokoefikasna kogeneracija” znači kogeneracija koja udovoljava kriterijumima utvrđenim u Prilogu II.; 41. „cjelokupna efikasnost” znači godišnji iznos proizvodnje električne i mehaničke energije i proizvodnje korisne toplote podijeljen s gorivom utrošenim za toplotnu energiju proizvedenu u postupku kogeneracije i bruto proizvodnju električne i mehaničke energije; 42. „odnos električne i toplotne energije” znači odnos između električne energije iz kogeneracije i korisne toplote u isključivo kogeneracionom pogonu, uz korišćenje radnih podataka određene jedinice; 43. „kogeneraciona jedinica” znači jedinica koja može raditi u kogeneracionom pogonu; 44. „mala kogeneraciona jedinica” znači kogeneraciona jedinica instaliranog kapaciteta manjeg od 1 MWe; 45. „mikrokogeneraciona jedinica” znači kogeneraciona jedinica najvećeg kapaciteta manjeg od 50 kWe; 46. „stepen izgrađenosti” znači odnos između površine poda zgrade i površine zemljišta na određenom području; 47. „efikasno centralno grijanje i hlađenje” znači sistem centralnog grijanja ili hlađenja koji koristi najmanje 50 % obnovljive energije, 50 %	4 stav 1 na kraju tačke 15 tačka se zamjenjuje tačka - zarezom i dodaju tri nove tačke koje glase: Član 4 18) energetsko siromaštvo je stanje u kome domaćinstvo nema pristup osnovnim energetskim uslugama koje obezbjeđuju pristojne standarde života i zdravlja, kao i adekvatno grijanje i hlađenje, toplu vodu, osvjetljenje i energiju za napajanje kućnih aparata.“.		Zakona o energetici („Sl. list CG”, broj 28/25)	
---	---	--	--	--

otpadne toplote, 75 % toplote dobijene kogeneracijom ili 50 % kombinacije takve energije i toplote; 48. „efikasno grijanje i hlađenje” znači sistem grijanja i hlađenja koji, u odnosu na krajnji scenario, koji odražava uobičajenu situaciju, mjerljivo smanjuje utrošak primarne energije potrebne za snabdijevanje jedne jedinice isporučene energije unutar relevantne granice sistema na troškovno efikasan način, u skladu s procjenom iz analize troškova i koristi iz ove Direktive i uzimajući u obzir energiju potrebnu za ekstrakciju, konverziju, prevoz i distribuciju; 49. „data centar” znači podatkovni centar kako je definisan u tački 2.6.3.1.16. Priloga A Uredbi (EZ) br. 1099/2008; 50. „preuređenje u značajnoj mjeri” znači preuređenje čiji troškovi prelaze 50 % troškova ulaganja za novu usporedivu jedinicu; 51. „agregator” znači pružalac usluga potražnje koji kombinuje više kratkotrajnih opterećenja potrošača za prodaju ili aukciju na organizovanim tržištima energije. 52. „energetsko siromaštvo” znači da domaćinstvo nema pristup osnovnim energetskim uslugama, pri čemu se takvim uslugama osiguravaju osnovni nivo i pristojan životni i zdravstveni standard, uključujući odgovarajuće grijanje, toplu vodu, hlađenje, rasvjetu i energiju za napajanje uređaja za domaćinstvo, u relevantnom nacionalnom kontekstu, postojećim nacionalnim socijalnim politikama i ostalim relevantnim nacionalnim politikama, što je uzrokovano kombinacijom učesnika, uključujući barem cjenovnu nepristupačnost, nedovoljan raspoloživi dohodak, visoke izdatke za energiju i lošu energetska efikasnost domaćinstava; 53. „krajnji korisnik” znači fizička ili pravna osoba koja kupuje energiju za grijanje, hlađenje ili toplu vodu u domaćinstvu za vlastitu krajnju upotrebu, ili fizička ili pravna osoba koja boravi u pojedinačnoj zgradi ili samostalnoj upotrebnoj jedinici u zgradi sa više stanova ili višeamjenskoj zgradi koja se snabdijeva grijanjem, hlađenjem ili toplom vodom u domaćinstvu iz centralnog izvora, pri čemu takva osoba nema direktan ni pojedinačni ugovor sa dobavljačem energije; 54. „suprotstavljeni interesi” znači da ne postoji pravedna i razumna raspodjela finansijskih obveza i nagrada povezanih sa ulaganjima u energetska efikasnost među predmetnim akterima, na primjer između vlasnika i najmoćnijih, ili između vlasnika različitih samostalnih				
---	--	--	--	--

upotrebnih cjelina zgrade, ili između vlasnika i najmoprimaca ili različitih vlasnika zgrada sa više stanova ili višenamjenskih zgrada. 55. „strategija uključivanja“ znači strategija kojom se postavljaju ciljevi, razvijaju tehnike i uspostavlja postupak uključivanja svih relevantnih učesnika na nacionalnom ili lokalnom nivou, uključujući predstavnike civilnog društva kao što su organizacije potrošača, u postupak oblikovanja politika, sa ciljem podizanja osviještenosti, dobijanja povratnih informacija o takvim politikama i poboljšanja njihovog prihvatanja u javnosti; 56. „statistički značajan udio i reprezentativan uzorak mjera za poboljšanje energetske efikasnosti“ znači takav udio i uzorak koji zahtijeva utvrđivanje podskupa statističke populacije predmetnih mjera za uštedu energije tako da odražava cjelokupnu populaciju svih mjera za uštedu energije i stoga omogućava donošenje dovoljno pouzdanih zaključaka u vezi sa povjerenjem u sveukupne mjere.				
Član 3. Načelo „energetska efikasnost na prvom mjestu“ 1. U skladu s načelom „energetska efikasnost na prvom mjestu“ države članice osiguravaju da se rješenja za energetska efikasnost, uključujući resurse na strani potražnje i fleksibilnost sistema, procjenjuju u odlukama o planiranju, politikama i velikim ulaganjima pojedinačne vrijednosti veće od 100 000 000 EUR, odnosno 175 000 000 EUR ako je riječ o projektima saobraćajne infrastrukture, koji se odnose na sljedeće sektore: (a) energetske sisteme; i (b) neenergetske sektore, ako ti sektori utiču na potrošnju energije i energetska efikasnost, kao što su sektor zgradarstva, saobraćajni i vodeni sektor, sektor informacionih i komunikacionih tehnologija (IKT) te poljoprivredni i finansijski sektor. 2. Komisija do 11. oktobra 2027. sprovodi procjenu pragova utvrđenih u stavu 1. sa ciljem revizije naniže, uzimajući pritom u obzir moguća kretanja u ekonomiji i na energetskom tržištu. Komisija do 11. oktobra 2028. Evropskom parlamentu i Vijeću podnosi izvještaj nakon kojeg, prema potrebi, slijede zakonodavni prijedlozi. 3. Pri primjeni ovog člana države članice podstiču se da uzmu u obzir Preporuku Komisije (EU) 2021/1749 (38).	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Zakonom nisu predviđene obaveze izvještavanja prema EU, ali će to biti urađeno kroz izmjene i dopune Zakona u toku procesa pristupanja EU	Do ulaska CG u EU

4. Države članice osiguravaju da nadležna tijela prate primjenu načela „energetska efikasnost na prvom mjestu“, uključujući, prema potrebi, integraciju sektora i međusektorske učinke, u slučajevima u kojima su odluke o politikama, planiranju i ulaganjima podložne zahtjevima u pogledu odobrenja i praćenja. 5. Pri primjeni načela „energetska efikasnost na prvom mjestu“ države članice: (a) podstiču i, ako se zahtijevaju analize troškova i koristi, osiguravaju primjenu metodologija troškova i koristi i objavljuju te metodologije na temelju kojih je moguće primjereno procijeniti šire koristi rješenja za energetska efikasnost, prema potrebi, uzimajući u obzir cijeli životni ciklus i dugoročnu perspektivu, efikasnost sistema i troškovnu efikasnost, sigurnost snadbijevanja i kvantifikaciju iz društvene, zdravstvene i ekonomske perspektive te iz perspektive klimatske neutralnosti, te načela održivosti i cirkularne ekonomije u prelazu na klimatsku neutralnost; (b) odgovaraju na posljedice na energetska siromaštvo; (c) utvrđuju subjekt ili subjekte odgovorne za praćenje primjene načela „energetska efikasnost na prvom mjestu“ i učinaka regulatornih okvira, uključujući finansijske propise, te odluka o politikama, planiranju i velikim ulaganjima iz stava 1. na potrošnju energije, energetska efikasnost i energetske sisteme; (d) izvještavaju Komisiju, u okviru svojih integrisanih nacionalnih energetskih i klimatskih izvještaja o napretku dostavljenih na temelju člana 17. Uredbe (EU) 2018/1999, o tome kako je načelo „energetska efikasnost na prvom mjestu“ uzeto u obzir u nacionalnim i, ako je primjenjivo, regionalnim i lokalnim odlukama o politikama, planiranju i velikim ulaganjima povezanim sa nacionalnim i regionalnim energetskim sistemima, uključujući barem sljedeće: i. procjenu primjene i koristi načela „energetska efikasnost na prvom mjestu“ u energetskim sistemima, posebno u odnosu na potrošnju energije; ii. popis djelovanja preduzetih kako bi se uklonile sve nepotrebne regulatorne ili neregulatorne prepreke sprovođenju načela „energetska efikasnost na prvom mjestu“ i rješenja na strani potražnje, među ostalim identifikovanju nacionalnog zakonodavstva i mjera koji su u suprotnosti sa načelom „energetska efikasnost na prvom mjestu“.				
--	--	--	--	--

6. Komisija do 11. aprila 2024. donosi smjernice kojima se pruža zajednički opšti okvir, uključujući nadzor te postupak praćenja i izvještavanja, koji države članice mogu upotrebljavati za izradu metodologija troškova i koristi iz stava 5. tačke (a) za potrebe uporedivosti, ostavljajući pritom mogućnost državama članicama da se prilagode nacionalnim i lokalnim okolnostima.				
1. Svaka država članica određuje okvirni nacionalni cilj povećanja energetske efikasnosti na osnovu potrošnje primarne energije ili krajnje potrošnje energije, uštede primarne ili krajnje energije ili energetskeg intenziteta. Države članice obavještavaju Komisiju o navedenim ciljevima, u skladu sa članom 24. stavom 1. i Prilogom XIV. dijelom 1. Pri tom navedene ciljeve takođe iskazuju kao apsolutni nivo potrošnje primarne energije i krajnje potrošnje energije u 2020. godini, i objašnjavaju kako i na osnovu kojih podataka su proračunale taj nivo. Pri određivanju navedenih ciljeva države članice uzimaju u obzir: (a) da potrošnja energije u Uniji 2020. godini, ne smije biti veća od 1 474 Mtoe primarne energije, odnosno 1 078 Mtoe krajnje energije; (b) mjere predviđene ovom Direktivom; (c) mjere usvojene s ciljem ostvarivanja nacionalnih ciljeva uštede energije donesenih u skladu s članom 4. stavom 1. Direktive 2006/32/EZ; i (d) druge mjere za podsticanje energetske efikasnosti u državama članicama i na nivou Unije. Pri određivanju navedenih ciljeva države članice mogu takođe uzeti u obzir nacionalne okolnosti koje utiču na potrošnju primarne energije kao što su: (a) preostali troškovno-efikasni potencijal za uštedu energije; (b) razvoj i predviđanja u vezi sa BDP-om; (c) promjene u izvozu i uvozu energije; (d) razvoj svih izvora obnovljive energije, nuklearne energije te hvatanja i skladištenja ugljen dioksida; i (e) pravovremeno djelovanje.	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Zakonom nisu predviđene obaveze izvještavanja prema EU, ali će to biti urađeno kroz izmjene i dopune Zakona u toku procesa pristupanja EU	Do ulaska CG u EU
Član 4. Ciljevi povećanja energetske efikasnosti 1. Države članice zajednički osiguravaju smanjenje potrošnje energije od barem 11,7 % u 2030. u odnosu na predviđanja iz referentnog scenarija	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Zakonom nisu predviđene obaveze izvještavanja prema EU, ali će to biti urađeno kroz izmjene i	Do ulaska CG u EU

EU-a iz 2020. tako da krajnja potrošnja energije u Uniji ne bude veća od 763 Mtoe. Države članice ulažu napore kako bi zajednički doprinijele okvirnom cilju Unije za potrošnju primarne energije tako da ona 2030. ne bude veća od 992,5 Mtoe. 2. Svaka država članica određuje okvirni nacionalni doprinos energetskej efikasnosti na temelju krajnje potrošnje energije radi zajedničkog postizanja obavezujućeg cilja Unije za krajnju potrošnju energije iz stava 1. ovog člana i ulaže napore radi zajedničkog doprinošenja okvirnom cilju Unije za potrošnju primarne energije iz tog stava. Države članice obavještavaju Komisiju o navedenim doprinosima, zajedno s okvirnom putanjom za te doprinose, u okviru ažuriranja svojih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova prijavljenih na temelju člana 14. stava 2. Uredbe (EU) 2018/1999 i svojih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova priopštenih na temelju člana 3. i Člana od 7. do 12. te uredbe. Pri tome države članice takođe izražavaju svoje doprinose u smislu apsolutne razine potrošnje primarne energije u 2030. Pri utvrđivanju svojih okvirnih nacionalnih doprinosa energetskej efikasnosti države članice uzimaju u obzir zahtjeve navedene u stavu 3. ovog člana i objašnjavaju kako i na temelju kojih podataka su proračunale te doprinose. U tu svrhu mogu upotrebljavati formulu iz Priloga I. ovoj Direktivi. Države članice dostavljaju udjele potrošnje primarne energije i krajnje potrošnje energije u sektorima krajnjih korisnika, kako je definisano u Uredbi (EZ) br. 1099/2008, uključujući sektore industrije, domaćinstava, usluga i prometa, u svojim nacionalnim doprinosima energetskej efikasnosti. Države članice takođe navode predviđanja za potrošnju energije u sektoru IKT-a. 3. Pri određivanju svojih okvirnih nacionalnih doprinosa energetskej efikasnosti iz stava 2. države članice uzimaju u obzir: (a) cilj Unije za krajnju potrošnju energije 2030. od najviše 763 Mtoe te za potrošnju primarne energije 2030. od najviše 992,5 Mtoe, kako je predviđeno u stavu 1.; (b) mjere predviđene ovom Direktivom; (c) druge mjere za promicanje energetske efikasnosti u državama članicama i na razini Unije; (d) sve relevantne čimbenike koji utiču na nastojanja u području efikasnosti:			dopune Zakona u toku procesa pristupanja EU	
---	--	--	---	--

i. rana nastojanja i djelovanja u području energetske efikasnosti; ii. ravnopravnu raspodjelu nastojanja u cijeloj Uniji; iii. energetska intenzitet gospodarstva; iv. preostali troškovno efikasan potencijal za uštedu energije; (e) ostale nacionalne okolnosti koje utiču na potrošnju energije, a posebno: i. razvoj i predviđanja u vezi s BDP-om i demografijom; ii. promjene u uvozu i izvozu energije, promjene u strukturi izvora energije i uvođenje novih održivih goriva; iii. razvoj svih izvora obnovljive energije, nuklearne energije te hvatanja i skladištenja ugljika; iv. dekarbonizaciju energetska intenzivnih industrija; v. razinu ambicije u nacionalnim planovima za dekarbonizaciju ili klimatsku neutralnost; vi. ekonomski potencijal za uštedu energije; vii. trenutačne klimatske uslove i predviđanja u vezi s klimatskim promjenama. 4. Pri primjeni zahtjeva utvrđenih u stavu 3. država članica osigurava da njezin doprinos u Mtoe nije za više od 2,5 % veći od onoga koji bi bio da proizlazi iz formule iz Priloga I. 5. Komisija ocjenjuje je li zajednički doprinos država članica barem jednak obavezujućem cilju Unije za krajnju potrošnju energije utvrđenom u stavu 1. ovog člana. Ako Komisija zaključi da je nedovoljan, u okviru svoje procjene nacrta ažuriranih nacionalnih energetska i klimatska planova na temelju člana 9. stava 2. Uredbe (EU) 2018/1999, ili najkasnije 1. marta 2024., uzimajući u obzir ažurirani referentni scenarij EU-a iz 2020. na temelju ovog stava, Komisija svakoj državi članici dostavlja ispravljeni okvirni nacionalni doprinos energetska efikasnosti za krajnju potrošnju energije na temelju: (a) preostalog zajedničkog smanjenja krajnje potrošnje energije potrebnog za postizanje obavezujućeg cilja Unije utvrđenog u stavu 1.; (b) relativnog intenziteta stakleničkih gasova po jedinici BDP-a u 2019. među dotičnim državama članicama; (c) BDP-a tih država članica u 2019. Prije primjene formule iz Priloga I. za mehanizam uspostavljen u ovom stavu, a najkasnije 30. studenoga 2023., Komisija ažurira referentni scenarij EU-a iz 2020. na temelju najnovijih podataka Eurostata koje su				
--	--	--	--	--

dostavile države članice, u skladu s članom 4. stavom 2. tačkom (b) i članom 14. Uredbe (EU) 2018/1999. Nezavisno o članu 37. ove Direktive, države članice koje žele ažurirati svoje okvirne nacionalne doprinose energetskej efikasnosti na temelju stava 2. ovog člana, koristeći se ažuriranim referentnim scenarijem EU-a iz 2020., obavještavaju o svojem ažuriranom okvirnom nacionalnom doprinosu energetskej efikasnosti najkasnije 1. februara 2024. Ako država članica želi ažurirati svoj okvirni nacionalni doprinos energetskej efikasnosti, ona osigurava da njezin doprinos u Mtoe nije za više od 2,5 % veći od onoga koji bi bio da proizlazi iz formule iz Priloga I. primjenom ažuriranog referentnog scenarija EU-a iz 2020. Države članice kojima je Komisija dostavila ispravljeni okvirni nacionalni doprinos energetskej efikasnosti ažuriraju svoje okvirne nacionalne doprinose energetskej efikasnosti na temelju stava 2. ovog člana s ispravljenim okvirnim nacionalnim doprinosom energetskej efikasnosti za krajnju potrošnju energije, zajedno s ažuriranjem svoje okvirne putanje tog doprinosa i, ako je primjenjivo, svojih dodatnih mjera, u okviru ažuriranja svojih okvirnih integrisanih nacionalnih energetskih i klimatskih planova prijavljenih na temelju člana 14. stava 2. Uredbe (EU) 2018/1999. Komisija u skladu s tom uredbom zahtijeva od država članica da bez odgode dostave svoj ispravljeni okvirni doprinos energetskej efikasnosti i, ako je primjenjivo, svoje dodatne mjere kako bi se osigurala primjena mehanizma utvrđenog u ovom stavu. Ako država članica obavijesti o okvirnom nacionalnom doprinosu energetskej efikasnosti za krajnju potrošnju energije u Mtoe jednakom ili manjem od onoga koji bi bio da proizlazi iz formule iz Priloga I., Komisija ne mijenja taj doprinos. Pri primjeni mehanizma utvrđenog u ovom stavu Komisija osigurava da nema razlike između zbroja nacionalnih doprinosa svih država članica i obvezujućeg cilja Unije utvrđenog u stavu 1. 6. Ako Komisija na temelju svoje ocjene u skladu s članom 29. stavovima 1. i 3. Uredbe (EU) 2018/1999 zaključi da nije ostvaren dovoljan napredak u postizanju doprinosa energetskej efikasnosti, države članice koje su iznad svojih okvirnih putanja za krajnju potrošnju energije iz stava 2. ovog člana osiguravaju provođenje dodatnih mjera u roku od godine data od datuma primitka Komisijine ocjene kako bi sustigle zaostatke u postizanju				
---	--	--	--	--

svojih doprinosa energetskej efikasnosti. Te dodatne mjere uključuju, ali nisu ograničene na, barem jednu od sljedećih mjera: (a) nacionalne mjere kojima se postiže dodatna ušteda energije, uključujući veću pomoć u razvoju projekata za provedbu mjera ulaganja u energetske efikasnost; (b) povećavanje obveze uštede energije utvrđene u članu 8. ove Direktive; (c) prilagođavanje obveze za javni sektor; (d) dobrovoljni finansijski doprinos nacionalnom fondu za energetske efikasnost iz člana 30. ove Direktive ili nekom drugom namjenskom instrumentu finansiranja za energetske efikasnost, pri čemu godišnji finansijski doprinosi moraju biti jednaki ulaganjima potrebnima za postizanje okvirne putanje. Ako je krajnja potrošnja energije države članice iznad okvirne putanje za krajnju potrošnju energije iz stava 2. ovog člana, ona u svoje integrisano nacionalno energetske i klimatske izvještaje o napretku dostavljenom na temelju člana 17. Uredbe (EU) 2018/1999 uvrštava objašnjenje mjera koje će poduzeti kako bi riješila nedosljednost radi osiguravanja postizanja svojih nacionalnih doprinosa energetskej efikasnosti i očekivanog iznosa uštede energije. Komisija ocjenjuje jesu li nacionalne mjere iz ovog stava dovoljne da se postignu Unijini ciljevi energetske efikasnosti. Ako se zaključi da nacionalne mjere nisu dovoljne, Komisija, prema potrebi, predlaže mjere i izvršava svoje Ovlaštenje na razini Unije osobito kako bi osigurala ostvarivanje Unijinih ciljeva energetske efikasnosti za 2030. 7. Komisija do 31. decembra 2026. ocjenjuje sve metodološke promjene u podacima dostavljenima na temelju Uredbe (EZ) br. 1099/2008 u metodologiji za proračun energetske bilance i u energetske modelima za Evropsku potrošnju energije te, prema potrebi, predlaže tehničke računске prilagodbe Unijinih ciljeva za 2030. radi očuvanja razine ambicioznosti utvrđene u stavu 1. ovog člana.				
POGLAVLJE II. JAVNI SEKTOR KAO UZOR	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično	Potpuno usklađeno članom 7a Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG”, br. 57/14c, 25/19 i 140/22)	Do ulaska CG u EU

Član 5.

Javni sektor: predvodnik u energetskej efikasnosti

1. Države članice osiguravaju da se ukupna krajnja potrošnja energije svih javnih tijela zajedno smanji za barem 1,9 % svake godine u odnosu na 2021.

Države članice mogu odlučiti isključiti javni prijevoz ili oružane snage iz obveze utvrđene u prvom podstavu.

Za potrebe prvog i drugog podstava države članice utvrđuju osnovnu vrijednost koja uključuje krajnju potrošnju energije svih javnih tijela, osim u javnom prijevozu ili oružanim snagama, za 2021. Smanjenje potrošnje energije u okviru javnog prijevoza i oružanih snaga indikativno je i može se i dalje računati za ispunjavanje obveze na temelju prvog podstava čak i ako je isključeno iz osnovne vrijednosti na temelju ovog člana.

2. Tijekom prijelaznog razdoblja koje završava 11. oktobra 2027. cilj iz stava 1. je okviran. Tijekom tog prijelaznog razdoblja države članice mogu upotrebljavati podatke o procijenjenoj potrošnji te one do istog datuma prilagođuju osnovnu vrijednost i usklađuju procijenjenu krajnju potrošnju energije svih javnih tijela sa stvarnom krajnjom potrošnjom energije svih javnih tijela.

3. Obveza utvrđena u stavu 1. ne obuhvaća, do 31. decembra 2026., potrošnju energije javnih tijela u lokalnim upravnim jedinicama s manje od 50 000 stanovnika i, do 31. decembra 2029., potrošnju energije javnih tijela u lokalnim upravnim jedinicama s manje od 5 000 stanovnika.

4. U proračunu krajnje potrošnje energije svojih javnih tijela država članica može uzeti u obzir razlike u klimi unutar države članice.

5. Države članice u ažuriranjima, prijavljenima na temelju člana 14. stava 2. Uredbe (EU) 2018/1999, svojih nacionalnih energetskej i klimatskej planova priopštenih na temelju člana 3. i Člana od 7. do 12. te

Zakonom nisu predviđene obaveze izvještavanja prema EU, ali će to biti urađeno kroz izmjene i dopune Zakona u toku procesa pristupanja EU

uredbe uključuju količinu smanjenja potrošnje energije koju trebaju ostvariti sva javna tijela, razvrstana po sektorima, i mjere koje planiraju donijeti u svrhu postizanja tih smanjenja. U okviru svojih integrisanih nacionalnih energetske i klimatskih izvještaja o napretku dostavljenih na temelju člana 17. Uredbe (EU) 2018/1999 države članice svake godine izvještavaju Komisiju o ostvarenom smanjenju krajnje potrošnje energije. 6. Države članice osiguravaju da regionalna i lokalna tijela uspostave specifične mjere energetske efikasnosti u svojim dugoročnim alatima za planiranje, kao što su planovi za dekarbonizaciju ili održivu energiju, nakon savjetovanja s relevantnim dionicima, među ostalim, prema potrebi, s odgovarajućim energetske agencijama, i javnošću, osobito s ugroženim grupama koje su u opasnosti od energetske siromaštva ili su izloženi njegovim posljedicama. Pri osmišljavanju i provedbi mjera energetske efikasnosti države članice osiguravaju i da nadležna tijela poduzmu djelovanja za ublažavanje znatnih negativnih izravnih ili neizravnih učinaka mjera energetske efikasnosti na energetske siromašna domaćinstva, domaćinstva s niskim prihodima ili ugrožene grupe. 7. Države članice javnim tijelima pružaju podršku. Takva podrška može, ne dovodeći u pitanje pravila o državnim podrškama, uključivati financijsku i tehničku podršku, za potrebe uvođenja mjera za poboljšanje energetske efikasnosti te poticanja javnih tijela da uzmu u obzir šire koristi koje nadilaze uštedu energije, primjerice kvalitetu okoliša u zatvorenim prostorima, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, davanjem smjernica, promicanjem stjecanja kompetencija, stjecanja vještina i prilika za osposobljavanje te poticanjem saradnje među javnim tijelima. 8. Države članice potiču javna tijela da u svojim aktivnostima ulaganja i politikama u obzir uzimaju emisije ugljika tijekom cijelog životnog vijeka, kao i ekonomske i socijalne koristi.				
--	--	--	--	--

9. Države članice potiču javna tijela da poboljšaju energetska svojstva zgrada čiji su vlasnici ili u kojima su smještena javna tijela, među ostalim zamjenom starih i neefikasnih grijača.				
<i>Član 6.</i> Zgrade javnih tijela kao uzor 1. Ne dovodeći u pitanje Član 7. Direktive 2010/31/EU, svaka država članica osigurava da se najmanje 3 % ukupne površine poda grijanih i/ili hlađenih zgrada u vlasništvu javnih tijela obnovi svake godine radi pretvorbe u barem zgrade gotovo nulte energije ili zgrade s nultim emisijama u skladu s članom 9. Direktive 2010/31/EU. Države članice mogu odabrati koje će zgrade uključiti u zahtjev za obnovu od 3 % uzimajući u obzir pri odabiru zgrada za obnovu troškovnu efikasnost i tehničku izvedivost. Države članice mogu izuzeti socijalno stanovanje od obveze obnove iz prvog podstava ako takve obnove ne bi bile troškovno neutralne ili bi dovele do povećanja najamnine za osobe koje žive u socijalnom stanovanju, osim ako takva povećanja najamnine nisu veća od finansijske uštede na računima za energiju. Ako javna tijela koriste zgradu koja nije u njihovu vlasništvu, pregovaraju s vlasnikom, posebno u ključnom trenutku kao što su obnova najma, promjena upotrebe, značajni popravci ili radovi održavanja, s ciljem utvrđivanja ugovornih klauzula kako bi zgrada postala barem zgrada gotovo nulte energije ili zgrada s nultim emisijama. Stopa od najmanje 3 % proračunava se na temelju ukupne površine poda zgrada čija je ukupna korisna površina poda veća od 250 m², koje su u vlasništvu javnih tijela i koje 1. januara 2024. nisu zgrade gotovo nulte energije. 2. Države članice mogu primjenjivati zahtjeve koji su manje strogi od onih utvrđenih u stavu 1. za sljedeće kategorije zgrada:	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 8 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG“, br. 57/14, 25/19 i 140/22) i Uredbom o rekonstrukciji službenih zgrada („Sl. list CG“, broj 9/16)	

(a)zgrade koje su službeno zaštićene zbog toga što pripadaju posebno zaštićenom području ili zbog svoje posebne arhitektonske ili povijesne vrijednosti, u mjeri u kojoj bi se ispunjavanjem određenih minimalnih zahtjeva energetske svojstava na neprihvatljiv način promijenio njihov značaj ili izgled; (b)zgrade koje su u vlasništvu oružanih snaga ili središnje vlasti i koje su namijenjene nacionalnoj obrani, osim pojedinačnih prostora za stanovanje ili uredskih zgrada za oružane snage i drugo osoblje koje zapošljavaju tijela za nacionalnu obranu; (c)zgrade koje se koriste u obredne i vjerske svrhe. Države članice mogu odlučiti ne obnoviti zgradu koja nije navedena u prvom podstavu ovog stava do razine predviđene u stavu 1. ako procijene da pretvorba te zgrade u zgradu gotovo nulte energije nije tehnički, ekonomski ili funkcionalno izvediva. Ako tako odluče, države članice ne uračunavaju obnovu te zgrade u ispunjavanje zahtjeva iz stava 1. 3. Kako bi se dala prednost uštedi energije i potaknulo rano djelovanje, država članica koja obnovi više od 3 % ukupne površine poda svojih zgrada u skladu sa stavom 1. u bilo kojoj godini do 31. decembra 2026. može višak uračunati u godišnju stopu obnove za bilo koju od sljedeće tri godine. Država članica koja obnovi više od 3 % ukupne površine poda svojih zgrada od 1. januara 2027. može višak uračunati u godišnju stopu obnove za sljedeće dvije godine. 4. Države članice mogu u godišnju stopu obnove zgrada uračunati nove zgrade koje su u vlasništvu kao zamjena za određene zgrade javnih tijela srušene tijekom bilo koje od prethodne dvije godine. To se primjenjuje samo ako bi bile troškovno efikasnije i održivije u smislu energije i emisija CO₂ tijekom životnog vijeka u odnosu na obnovu takvih zgrada. Svaka država članica jasno određuje i objavljuje opšte kriterije, metodologije i postupke za utvrđivanje takvih iznimnih slučajeva. 5. Države članice do 11. oktobra 2025. za potrebe ovog člana utvrđuju te objavljuju i čine dostupnim popis grijanih i/ili hlađenih zgrada čiji su vlasnici ili u kojima su smještena javna tijela i čija je ukupna korisna površina poda veća od 250 m². Države članice ažuriraju taj popis barem svake dvije godine. Popis je povezan s pregledom fonda zgrada provedenim u okviru nacionalnih planova za obnovu zgrada u skladu s Direktivom 2010/31/EU i relevantnim bazama podataka.				
--	--	--	--	--

Promatračka grupa za obnovu zgrada EU-a može objediniti javno objavljene i dostupne podatke o značajkama fonda zgrada, obnovi zgrada i energetske svojstvima kako bi se s pomoću usporedivih podataka osiguralo bolje razumijevanje energetske svojstava sektora zgradarstva. Popis sadržava barem sljedeće podatke: (a) površinu poda u m²; (b) izmjerenu godišnju potrošnju energije za grijanje, hlađenje, električnu energiju i toplu vodu ako su ti podaci dostupni; (c) energetske certifikat svake zgrade izdat u skladu s Direktivom 2010/31/EU. 6. Države članice mogu odlučiti primijeniti alternativni pristup od onog utvrđenog u stavovima od 1. do 4. u svrhu postizanja, svake godine, iznosa uštede energije u zgradama javnih tijela koji je barem jednak iznosu koji se zahtijeva u stavu 1. Za potrebe primjene tog alternativnog pristupa države članice: (a) osiguravaju da se svake godine uvede putovnica za obnovu, ako je primjenjivo, za zgrade koje čine najmanje 3 % ukupne površine poda grijanih i/ili hlađenih zgrada čiji su vlasnici javna tijela. Za te se zgrade obnova do razine zgrade gotovo nulte energije postiže najkasnije 2040.; (b) procjenjuju uštedu energije koju bi ostvarile primjenom stavaka od 1. do 4. upotrebom odgovarajućih standardnih vrijednosti potrošnje energije prije i nakon obnove u referentnim zgradama javnih tijela radi pretvorbe u zgrade gotovo nulte energije kako je navedeno u Direktivi 2010/31/EU. Države članice koje odluče primijeniti alternativni pristup do 31. decembra 2023. obavještavaju Komisiju o svojoj predviđenoj uštedi energije kako bi se do 31. decembra 2030. u zgradama obuhvaćenima stavom 1. ostvario barem jednakovrijedat učinak uštede energije.				
Član 7. Javne nabavke 1. Države članice osiguravaju da javni naručitelji i naručitelji, kad sklapaju ugovore o javnoj nabavi i koncesije vrijednosti koja je jednaka ili veća od pragova utvrđenih u članu 8. Direktive 2014/23/EU, članu 4. Direktive 2014/24/EU i članu 15. Direktive 2014/25/EU, kupuju samo proizvode,	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Zakon o efikasnom korišćenju enegrije, Javne nabavke roba i usluga Član 20 Naručilac robe i usluga dužan je da u postupku javne nabavke cijeni	

usluge, zgrade i radove s visokim energetske svojstvima u skladu sa zahtjevima iz Priloga IV. ovoj Direktivi, osim ako to nije tehnički izvedivo. Države članice takođe osiguravaju da javni naručitelji i naručitelji, kad sklapaju ugovore o javnoj nabavi i koncesije vrijednosti koja je jednaka ili veća od pragova iz prvog podstava, primjenjuju načelo „energetska efikasnost na prvom mjestu“ u skladu s članom 3., uključujući za one ugovore o javnoj nabavi i koncesije za koje u Prilogu IV. nisu predviđeni posebni zahtjevi. 2. Obveze iz stava 1. ovog člana ne primjenjuju se ako ugrožavaju javnu sigurnost ili ometaju odgovor na izvanredna stanja u području javnog zdravlja. Obveze iz stava 1. ovog člana primjenjuju se na ugovore oružanih snaga samo u mjeri u kojoj njihova primjena nije u suprotnosti s prirodom i primarnim ciljem aktivnosti oružanih snaga. Obveze se ne primjenjuju na ugovore o nabavi vojne opreme kako je definisano u Direktivi 2009/81/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća (39). 3. Nezavisno o članu 29. stavu 4., države članice osiguravaju da javni naručitelji i naručitelji procjenjuju izvedivost sklapanja dugoročnih ugovora o energetske učinku kojima se osigurava dugoročna ušteda energije u slučaju javne nabave za ugovore o uslugama sa značajnim energetske sadržajem. 4. Ne dovodeći u pitanje stavak 1. ovog člana, u slučaju kupnje paketa proizvoda koji je potpuno obuhvaćen delegiranim aktom donesenim u skladu s Uredbom (EU) 2017/1369 države članice mogu zahtijevati da se prednost da zbirnoj energetske efikasnosti u odnosu na energetske efikasnost pojedinačnih proizvoda u sklopu tog paketa, i to kupnjom paketa proizvoda koji je u skladu s kriterijem pripadnosti najvišem dostupnom razredu energetske efikasnosti. 5. Države članice mogu zahtijevati da javni naručitelji i naručitelji pri sklapanju ugovora iz stava 1. ovog člana u praksi u nabavi prema potrebi uzimaju u obzir šire aspekte održivosti, društva, okoliša i kružnog gospodarstva kako bi se postigli Unijini ciljevi dekarbonizacije i nulte stope onečišćenja. Prema potrebi i u skladu s Prilogom IV. države članice zahtijevaju od javnih naručitelja i naručitelja da uzimaju u obzir Unijine kriterije za zelenu javnu nabavu ili dostupne jednakovrijedne nacionalne kriterije. Radi osiguravanja transparentnosti u primjeni zahtjeva energetske efikasnosti u postupku nabave države članice osiguravaju da javni			energetske efikasnost roba i usluga i prilikom odlučivanja o izboru ponuđača čije su ponude jednako vrednovane u skladu sa zakonom koji uređuju javne nabavke, prednost da nabavci roba, odnosno usluga kojima se obezbjeđuje viši stepen energetske efikasnosti.	
--	--	--	--	--

naručitelji i naručitelji javno objavljuju informacije o učinku energetske efikasnosti ugovorâ vrijednosti koja je jednaka ili veća od pragova iz stava 1. objavljivanjem tih informacija u odgovarajućim obavijestima u Dnevniku elektroničkih natječaja (Tenders Electronic Daily – TED), u skladu s direktivama 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU te Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2019/1780 (40). Javni naručitelji mogu odlučiti da od ponuditelja zahtijevaju da za novu zgradu i zgradu koju treba obnoviti navedu informacije o potencijalu globalnog zagrijavanja tijekom životnog vijeka, upotrebi niskougljičnih materijala i kružnosti materijala koji se upotrebljavaju za nju. Javni naručitelji te informacije mogu javno objaviti za ugovore, osobito kad je riječ o novim zgradama s ukupnom korisnom površinom pod većom od 2 000 m².

Države članice javnim naručiteljima i naručiteljima pružaju podršku za uvođenje zahtjeva energetske efikasnosti, među ostalim na regionalnoj i lokalnoj razini, time što daju jasna pravila i smjernice, uključujući metodologije za procjenjivanje troškova životnog vijeka te utjecaja na okoliš i troškova za okoliš, uspostavljaju centre kompetencija za podršku, potiču saradnju među javnim naručiteljima, uključujući prekograničnu, te kad je god to moguće koriste zbirnu nabavu i digitalnu nabavu.

6. Prema potrebi, Komisija može pružiti dodatne smjernice nacionalnim tijelima i službenicima za javnu nabavu kada je riječ o primjeni zahtjeva energetske efikasnosti u postupku javne nabave. Takva podrška može ojačati postojeće platforme za pružanje podrške državama članicama, primjerice usklađenim djelovanjem, i pomoći im da uzmu u obzir kriterije za zelenu javnu nabavu.

7. Države članice uspostavljaju pravne i regulatorne odredbe i administrativne prakse koje se odnose na javnu nabavu te godišnji proračun i računovodstvo potrebne kako bi se osiguralo da se pojedinačni javni naručitelji ne odvrte od ulaganja u poboljšanje energetske efikasnosti te od uporabe ugovora o energetskom učinku i mehanizama finansiranja s trećim osobama na dugoročnoj ugovornoj osnovi.

8. Države članice uklanjaju sve regulatorne ili neregulatorne prepreke energetskej efikasnosti, posebno kad je riječ o pravnim i regulatornim odredbama i administrativnim praksama, koje se odnose na javnu nabavu te godišnji proračun i računovodstvo kako bi se osiguralo da se pojedinačna javna tijela ne odvrte od ulaganja u poboljšanje energetske

efikasnosti te od uporabe ugovora o energetske učinku i mehanizama finansiranja s trećim osobama na dugoročnoj ugovornoj osnovi. Države članice izvještavaju Komisiju o mjerama poduzetima za uklanjanje prepreka uvođenju poboljšanja energetske efikasnosti u okviru svojih integrisanih nacionalnih energetskih i klimatskih izvještaja o napretku dostavljenih na temelju člana 17. Uredbe (EU) 2018/1999.				
POGLAVLJE III. EFIKASNOST U UPOTREBI ENERGIJE Član 8. Obveza uštede energije 1. Države članice ostvaruju kumulativnu uštedu energije u krajnjoj potrošnji koja je barem jednaka: (a) novoj uštedi svake godine od 1. januara 2014. do 31. decembra 2020. u visini od 1,5 % godišnje količine prodaje energije krajnjim kupcima, prema prosjeku za posljednje trogodišnje period koje prethodi 1. januara 2013. Iz tog se proračuna u cijelosti ili djelomično može isključiti količina prodane energije upotrijebljene u prometu; (b) novoj uštedi svake godine od 1. januara 2021. do 31. decembra 2030. u visini od: i. 0,8 % godišnje krajnje potrošnje energije od 1. januara 2021. do 31. decembra 2023., prema prosjeku za posljednje trogodišnje period koje prethodi 1. januara 2019.; ii. 1,3 % godišnje krajnje potrošnje energije od 1. januara 2024. do 31. decembra 2025., prema prosjeku za posljednje trogodišnje period koje prethodi 1. januara 2019.; iii. 1,5 % godišnje krajnje potrošnje energije od 1. januara 2026. do 31. decembra 2027., prema prosjeku za posljednje trogodišnje period koje prethodi 1. januara 2019.; iv. 1,9 % godišnje krajnje potrošnje energije od 1. januara 2028. do 31. decembra 2030., prema prosjeku za posljednje trogodišnje period koje prethodi 1. januara 2019. Odstupajući od prvog podstava tačke (b) podtačke i., Cipar i Malta ostvaruju novu uštedu svake godine od 1. januara 2021. do 31. decembra 2023. koja je jednaka 0,24 % godišnje krajnje potrošnje energije, prema prosjeku za posljednje trogodišnje period koje prethodi 1. januara 2019.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 18 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG“, br. 57/14, 25/19 i 140/22) Crna Gora je donijela odluku da u ovom trenutku ne uvodi sistem obaveza energetske efikasnosti već da ciljeve iz člana 8 Direktive postigne kroz alternativne mjere u skladu sa stavom 9 ovog člana Direktive. Dio sistema alternativnih mjera će biti i uštede snabdjevača energijom i distributera energenata.	

Odstupajući od prvog podstava tačke (b) podtočaka ii., iii. i iv., Cipar i Malta ostvaruju novu uštedu svake godine od 1. januara 2024. do 31. decembra 2030. koja je jednaka 0,45 % godišnje krajnje potrošnje energije, prema prosjeku za posljednje trogodišnje period koje prethodi 1. januara 2019. Države članice odlučuju kako treba rasporediti proračunanu količinu nove uštede u svakom razdoblju iz prvog podstava točaka (a) i (b), pod uslovom da se do kraja svakog razdoblja obveze ostvari zahtijevana ukupna kumulativna ušteda energije u krajnjoj potrošnji. Države članice nastavljaju ostvarivati novu godišnju uštedu u skladu sa stopom uštede iz prvog podstava tačke (b) podtačke iv. u desetogodišnjim razdobljima nakon 2030. 2. Države članice postižu iznos uštede energije koji se zahtijeva u skladu sa stavom 1. ovog člana uspostavom sistema obveze energetske efikasnosti iz člana 9. ili donošenjem alternativnih mjera politike iz člana 10. Države članice mogu kombinirati sistem obveze energetske efikasnosti s alternativnim mjerama politike. Države članice osiguravaju da se ušteda energije koja proizlazi iz mjera politike iz člana 9. i 10. te člana 30. stava 14. proračunava u skladu s Prilogom V. 3. Sisteme obveze energetske efikasnosti, alternativne mjere politike, ili njihovu kombinaciju, ili programe ili mjere financirane iz nacionalnog fonda za energetske efikasnost države članice sprovode prioritarno, ali ne isključivo, kod osoba pogođenih energetskim siromaštvom, ugroženih kupaca, osoba u domaćinstvima s niskim prihodima i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju. Države članice osiguravaju da mjere politike provedene u skladu s ovim članom nemaju negativan učinak na te osobe. Ako je primjenjivo, države članice na najbolji mogući način iskorištavaju finansiranje, uključujući javno finansiranje, instrumente finansiranja uspostavljene na razini Unije i prihode od emisijskih jedinica na temelju člana 24. stava 3. tačke (b), s ciljem uklanjanja negativnih učinaka i osiguravanja pravedne i uključive energetske tranzicije. Radi postizanja uštede energije koja se zahtijeva na temelju stava 1. i ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) 2019/943 i Direktivu (EU) 2019/944, države članice u svrhu osmišljavanja takvih mjera politike razmatraju i promiču ulogu zajednica obnovljive energije i energetskih zajednica građana u doprinošenju provedbi tih mjera politike.				
---	--	--	--	--

Države članice utvrđuju i ostvaruju udio potrebne kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji kod osoba pogođenih energetske siromaštvom, ugroženih kupaca, osoba u domaćinstvima s niskim prihodima i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju. Taj udio mora biti barem jednak udjelu kućanstava u energetske siromaštvu kako je procijenjen u njihovim nacionalnim energetske i klimatskim planovima sastavljenima u skladu s članom 3. stavom 3. tačkom (d) Uredbe (EU) 2018/1999. Države članice u svojoj procjeni udjela energetske siromaštva u svojim nacionalnim energetske i klimatskim planovima uzimaju u obzir sljedeće pokazatelje: (a) nemogućnost održavanja odgovarajuće temperature u domu (Eurostat, SILC [ilc_mdes01]); (b) nepodmirene račune za komunalne usluge (Eurostat, SILC, [ilc_mdes07]); (c) ukupan broj stanovnika koji živi u stambenom objektu s krovom koji propušta, vlažnim zidovima, podovima ili temeljima ili trulim prozorskim okvirima ili podom (Eurostat, SILC [ilc_mdho01]); (d) stopu rizika od siromaštva (Eurostat, istraživanja SILC-a i ECHP-a [ilc_li02]) (granična tačka: 60 % medijana ekvivalentnog dohotka nakon socijalnih transfera). Ako država članica nije dostavila podatak o udjelu kućanstava u energetske siromaštvu kako je procijenjen u njezinu nacionalnom energetske i klimatskom planu, udio potrebne kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji kod osoba pogođenih energetske siromaštvom, ugroženih kupaca, osoba u domaćinstvima s niskim prihodima i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju mora biti barem jednak aritmetičkom prosjeku udjela pokazatelja iz trećeg podstava za 2019. ili, ako podaci za 2019. nisu dostupni, za linearnu ekstrapolaciju njihovih vrijednosti za posljednje tri godine za koje su dostupni. 4. Države članice uključuju informacije o primijenjenim pokazateljima, aritmetičkom prosjeku udjela i rezultatima mjera politike uspostavljenima u skladu sa stavom 3. ovog člana u ažuriranjima svojih integrisanih nacionalnih energetske i klimatskih planova prijavljenima na temelju člana 14. stava 2. Uredbe (EU) 2018/1999, u svojim naknadnim integrisanim nacionalnim energetske i klimatskim planovima priopštenima na temelju člana 3. i Člana od 7. do 12. te uredbe i u				
---	--	--	--	--

povezanim nacionalnim energetske i klimatskim izvještajima o napretku dostavljenima na temelju člana 17. te uredbe. 5. Države članice mogu računati uštedu energije koja proizlazi iz mjera politike, bilo da su uvedene do 31. decembra 2020. ili nakon tog datuma, pod uslovom da te mjere dovedu do novih pojedinačnih mjera koje se poduzimaju nakon 31. decembra 2020. Ušteda energije postignuta u bilo kojem razdoblju obveze ne računa se u količinu potrebne uštede energije iz prijašnjih razdoblja obveze utvrđenih u stavu 1. 6. Pod uslovom da države članice ispune barem svoju obvezu kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji iz stava 1. prvog podstava tačke (b) podtačke i., one mogu proračunati potrebni iznos uštede energije iz te podtačke na jedan ili više sljedećih načina: (a) primjenom godišnje stope uštede na prodaju energije krajnjim kupcima ili na krajnju potrošnju energije, prema prosjeku za posljednje trogodišnje period koje prethodi 1. januara 2019.; (b) isključenjem iz osnovnog scenarija za proračun, u cijelosti ili djelomično, energije koja se upotrebljava u prometu; (c) korištenjem bilo koje od mogućnosti utvrđenih u stavu 8. 7. Ako države članice odluče iskoristiti bilo koju mogućnost iz stava 6. u pogledu potrebne uštede energije iz stava 1. prvog podstava tačke (b) podtačke i., one utvrđuju: (a) vlastitu godišnju stopu uštede koja će se primjenjivati pri proračunu njihove kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji, čime se osigurava da konačni iznos njihove neto uštede energije nije niži od onog koji se zahtijeva u toj podtački; (b) vlastiti osnovni scenarij za proračun u kojem se može u cijelosti ili djelomično isključiti energiju koja se upotrebljava u prometu. 8. Podložno stavu 9., svaka država članica može: (a) provesti proračun koji se zahtijeva u stavu 1. prvom podstavu tački (a), koristeći se vrijednostima od 1 % u 2014. i u 2015., 1,25 % u 2016. i u 2017. te 1,5 % u 2018., u 2019. i u 2020.; (b) isključiti iz proračuna, u cijelosti ili djelomično, količinu prodane energije upotrijebljene u razdoblju obveze iz stava 1. prvog podstava tačke (a) ili krajnje energije utrošene u razdoblju obveze iz tačke (b) podtačke i. tog podstava za potrebe industrijskih djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ;				
---	--	--	--	--

(c) u iznos zahtijevane uštede energije iz stava 1. prvog podstava tačke (a) i tačke (b) podtačke i. uračunavati uštedu energije ostvarenu u sektorima pretvorbe, distribucije i prijenosa odnosno transporta energije, uključujući infrastrukturu za efikasano centralizirano grijanje i hlađenje, kao rezultat provedbe zahtjeva iz člana 25. stava 4., člana 26. stava 7. tačke (a) i člana 27. stava 1., stavaka od 5. do 9. i stava 11. Države članice obavještavaju Komisiju o planiranim mjerama politike u okviru ove tačke za period od 1. januara 2021. do 31. decembra 2030. u sklopu svojih integrisanih nacionalnih energetske i klimatskih planova priopštenih na temelju člana 3. i člana od 7. do 12. Učinak tih mjera proračunava se u skladu s Prilogom V. i uključuje se u te planove;

(d) u iznos zahtijevane uštede energije uračunavati uštedu energije koja proizlazi iz pojedinačnih mjera koje se prvi puta sprovode od 31. decembra 2008. i koje nastavljaju imati učinak u 2020. u pogledu razdoblja obveze iz stava 1. prvog podstava tačke (a) i nakon 2020. u pogledu razdoblja iz tačke (b) podtačke i. tog podstava te koje se mogu mjeriti i provjeriti;

(e) u iznos zahtijevane uštede energije uračunavati uštedu energije koja proizlazi iz mjera politike, pod uslovom da se može dokazati da te mjere dovode do pojedinačnih mjera koje se poduzimaju od 1. januara 2018. do 31. decembra 2020. i koje donose uštedu nakon 31. decembra 2020.;

(f) iz proračuna iznosa zahtijevane uštede energije na temelju stava 1. prvog podstava tačke (a) i tačke (b) podtačke i. isključiti 30 % provjerljive količine energije proizvedene na ili u zgradama za vlastite potrebe kao rezultat mjera politike kojima se promiče nova ugradnja tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora;

(g) u iznos zahtijevane uštede energije iz stava 1. prvog podstava tačke (a) i tačke (b) podtačke i. uračunavati uštedu energije koja premašuje uštedu energije koja se zahtijeva za period obveze od 1. januara 2014. do 31. decembra 2020., pod uslovom da je ta ušteda rezultat pojedinačnih mjera poduzetih na temelju mjera politike iz člana 9. i 10. koje su države članice priopstile u okviru svojih nacionalnih akcijskih planova za energetske efikasnost i u izvještajima o napretku u skladu s članom 26.

9. Države članice zasebno primjenjuju i proračunavaju učinak mogućnosti odabranih u skladu sa stavom 8. na period iz stava 1. prvog podstava tačke (a) i tačke (b) podtačke i.:

(a) za proračun iznosa uštede energije koji se zahtijeva za period obveze iz stava 1. prvog podstava tačke (a), države članice mogu se koristiti mogućnostima navedenima u stavu 8. tačkama od (a) do (d). Sve mogućnosti odabrane u skladu sa stavom 8. zajedno iznose najviše 25 % uštede energije iz stava 1. prvog podstava tačke (a); (b) za proračun iznosa uštede energije koji se zahtijeva za period obveze iz stava 1. prvog podstava tačke (b) podtačke i., države članice mogu se koristiti mogućnostima navedenima u stavu 8. tačkama od (b) do (g), pod uslovom da pojedinačne mjere iz stava 8. tačke (d) nastave imati provjerljiv i mjerljiv učinak nakon 31. decembra 2020. Sve mogućnosti odabrane u skladu sa stavom 8. ne smiju zajedno dovesti do smanjenja iznosa uštede energije proračunane u skladu sa stavovima 6. i 7. za više od 35 %. Bez obzira na to jesu li države članice u cijelosti ili djelomično isključile energiju koja se upotrebljava u prometu iz svog osnovnog scenarija za proračun ili se koristile bilo kojom od mogućnosti navedenih u stavu 8., one osiguravaju da proračunani neto iznos nove uštede koju treba ostvariti u krajnjoj potrošnji energije u razdoblju obveze iz stava 1. prvog podstava tačke (b) podtačke i. od 1. januara 2021. do 31. decembra 2023. nije niži od iznosa koji je rezultat primjene godišnje stope uštede iz te podtačke. 10. Države članice opisuju u ažuriranjima svojih integrisanih nacionalnih energetske i klimatskih planova prijavljenima na temelju člana 14. stava 2. Uredbe (EU) 2018/1999, u svojim naknadnim integrisanim nacionalnim energetske i klimatske planovima priopštenima na temelju člana 3. i Člana od 7. do 12. Uredbe (EU) 2018/1999 i u skladu s Prilogom III. Uredbi (EU) 2018/1999 i odgovarajućim izvještajima o napretku proračun iznosa uštede energije koju treba ostvariti u razdoblju od 1. januara 2021. do 31. decembra 2030. i, prema potrebi, pojašnjavaju na koji su način utvrđeni godišnja stopa uštede i osnovni scenarij za proračun te kako su i u kojoj mjeri primijenjene mogućnosti iz stava 8. ovog člana. 11. Države članice obavještavaju Komisiju o količini potrebne uštede energije iz stava 1. prvog podstava tačke (b) i stava 3. ovog člana, o opisu mjera politike koje trebaju provesti da ostvare ukupni iznos kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji i o svojim metodologijama za proračun u skladu s Prilogom V. ovoj Direktivi u okviru ažuriranja svojih integrisanih nacionalnih energetske i klimatske planova prijavljenih na				
--	--	--	--	--

temelju člana 14. stava 2. Uredbe (EU) 2018/1999 te u okviru svojih integrisanih nacionalnih energetske i klimatskih planova priopštenih na temelju člana 3. i Člana od 7. do 12. Uredbe (EU) 2018/1999. Države članice koriste obrazac za izvještavanje koji im na raspolaganje stavlja Komisija. 12. Ako Komisija na temelju svoje ocjene integrisanih nacionalnih energetske i klimatskih izvještaja o napretku na temelju člana 29. Uredbe (EU) 2018/1999, ili nacrtu ili konačnog ažuriranja posljednjeg priopštenog integrisanog nacionalnog energetske i klimatskog plana prijavljenog na temelju člana 14. Uredbe (EU) 2018/1999, ili ocjene naknadnih nacrtu ili konačnih integrisanih nacionalnih energetske i klimatskih planova priopštenih na temelju člana 3. i Člana od 7. do 12. Uredbe (EU) 2018/1999 zaključi da mjere politike ne osiguravaju postizanje potrebne kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji do kraja razdoblja obveze, Komisija može državama članicama čije mjere politike smatra nedovoljnim za osiguravanje ispunjavanja njihovih obveza uštede energije izdati preporuke u skladu s članom 34. Uredbe (EU) 2018/1999. 13. Ako država članica ne postigne potrebnu kumulativnu uštedu energije u krajnjoj potrošnji do kraja razdoblja obveze utvrđenog u stavu 1., dužna je postići preostalu uštedu energije uz kumulativnu uštedu energije u krajnjoj potrošnji koju je dužna postići do kraja sljedećeg razdoblja obveze. U protivnom, ako država članica postigne kumulativnu uštedu energije u krajnjoj potrošnji iznad potrebne razine do kraja svakog razdoblja obveze utvrđenog u stavu 1., ona ima pravo prenijeti prihvatljivi iznos od najviše 10 % takvog viška u sljedeće period obveze, bez povećanja ciljne obveze. 14. U okviru svojih ažuriranja nacionalnih energetske i klimatskih planova prijavljenih na temelju člana 14. stava 2. Uredbe (EU) 2018/1999, svojih relevantnih nacionalnih energetske i klimatskih izvještaja o napretku dostavljenih na temelju člana 17. te uredbe te svojih naknadnih integrisanih nacionalnih energetske i klimatskih planova priopštenih na temelju člana 3. i Člana od 7. do 12. te uredbe, države članice dokazuju, među ostalim i prema potrebi, s pomoću dokaza i proračuna: (a) da se u slučaju preklapanja učinka mjera politike ili pojedinačnih mjera ušteda energije ne uračunava dvaput;				
---	--	--	--	--

(b) kako ušteda energije postignuta u skladu sa stavom 1. prvim podstavom tačkom (b) ovog člana doprinosi postizanju njihova nacionalnog doprinosa u skladu s članom 4.; (c) da su mjere politike uspostavljene radi postizanja njihove obveze uštede energije i osmišljene u skladu s ovim članom te da su te mjere politike prihvatljive i primjerene za osiguravanje potrebne količine kumulativne uštede energije u krajnjoj potrošnji do kraja svakog razdoblja obveze.				
Član 9. Sistemi obaveze energetske efikasnosti 1. Ako države članice odluče ispuniti svoje obveze ostvarivanja iznosa uštede zahtijevanog u skladu s članom 8. stavom 1. putem sistema obveze energetske efikasnosti, one osiguravaju da stranke obveznice iz stava 3. ovog člana koje posluju na državnom području pojedinačne države članice, ne dovodeći u pitanje Član 8. stave 8. i 9., ispune svoj zahtjev u vezi s kumulativnom uštedom energije u krajnjoj potrošnji kako je utvrđen u članu 8. stavu 1. Ako je primjenjivo, države članice mogu odlučiti da stranke obveznice ispune tu uštedu, u cijelosti ili djelomično, kao doprinos nacionalnom fondu za energetske efikasnosti u skladu s članom 30. stavom 14. 2. Ako države članice odluče ispuniti svoje obveze ostvarivanja iznosa uštede zahtijevanog u skladu s članom 8. stavom 1. putem sistema obveze energetske efikasnosti, one za upravljanje sistemom mogu imenovati provedbeno tijelo javne vlasti. 3. Države članice na temelju objektivnih i nediskriminirajućih kriterija imenuju stranke obveznice među operatorima prijenosnih odnosno transportnih sistema, operatorima distribucijskih sistema, distributerima energije, poduzećima za maloprodaju energije i distributerima goriva za prijevoz ili poduzećima za maloprodaju goriva za prijevoz koji posluju na njihovu državnom području. Stranke obveznice ostvaruju iznos uštede energije potreban za ispunjavanje obveze među krajnjim kupcima, koje određuje država članica, nezavisno o proračunu provedenom u skladu s članom 8. stavom 1. ili, ako države članice tako odluče, putem certificirane uštede koja potječe od drugih stranaka kako je navedeno u stavu 11. tački (a) ovog člana. 4. Ako su poduzeća za maloprodaju energije imenovana strankama obveznicama na temelju stava 3., države članice osiguravaju da poduzeća	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG“, br. 57/14, 25/19 i 140/22) Crna Gora je donijela odluku da u ovom trenutku ne uvodi sistem obaveza energetske efikasnosti već da ciljeve iz člana 8 Direktive postigne kroz alternativne mjere u skladu sa stavom 9 ovog člana Direktive. Dio sistema alternativnih mjera će biti i uštede snabdjevača energijom i distributera energenata.	

za maloprodaju energije u ispunjavanju svoje obveze ne stvaraju prepreke koje potrošačima otežavaju prelazak s jednog dobavljača na drugoga.

5. Države članice mogu od stranaka obveznica zahtijevati da dio svoje obveze uštede energije ostvare kod osoba pogođenih energetske siromaštvom, ugroženih kupaca, osoba u domaćinstvima s niskim prihodima i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju. Države članice mogu također od stranaka obveznica zahtijevati da ostvare ciljeve smanjenja troškova energije, pod uslovom da rezultiraju uštedom energije u krajnjoj potrošnji i da su proračunani u skladu s Prilogom V., i da ostvare uštedu energije promicanjem mjera za poboljšanje energetske efikasnosti, među ostalim mjerama finansijske podrške kojima se ublažavaju učinci cijena ugljika na MSP-ove i mikropoduzeća.

6. Države članice mogu od stranaka obveznica zahtijevati da rade sa socijalnim službama, regionalnim tijelima, lokalnim tijelima ili opštinama na promicanju mjera za poboljšanje energetske efikasnosti kod osoba pogođenih energetske siromaštvom, ugroženih kupaca, osoba u domaćinstvima s niskim prihodima i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju. To obuhvaća utvrđivanje posebnih potreba onih grupa koje su u opasnosti od energetske siromaštva ili izloženije njegovim posljedicama te pronalaženje rješenja za te potrebe. Radi zaštite osoba pogođenih energetske siromaštvom, ugroženih kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju države članice potiču stranke obveznice da sprovedu djelovanja kao što su obnova zgrada, uključujući socijalno stanovanje, zamjena bijele tehnike, nuđenje finansijske podrške i podsticaja za mjere za poboljšanje energetske efikasnosti u skladu s nacionalnim programima finansiranja i podrške ili energetske preglede. Države članice osiguravaju prihvatljivost mjera za pojedinačne jedinice koje se nalaze u zgradama s više stanova.

7. Kada primjenjuju stave 5. i 6. države članice zahtijevaju od stranaka obveznica da jednom godišnje izvještavaju o uštedi energije koje su stranke obveznice postigle djelovanjima koja su promicale kod osoba pogođenih energetske siromaštvom, ugroženih kupaca, osoba u domaćinstvima s niskim prihodima i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju te zahtijevaju zbirne statističke informacije o njihovim krajnjim kupcima, pri čemu moraju biti vidljive promjene uštede energije u odnosu na prethodno dostavljene informacije, i o pruženoj tehničkoj i finansijskoj podršci.

8. Države članice izražavaju iznos uštede energije koji se zahtijeva od svake stranke obveznice u potrošnji primarne energije ili u krajnjoj potrošnji energije. Metoda odabrana za iskazivanje iznosa uštede energije koji se zahtijeva upotrebljava se i za proračun uštede koju iskazuju stranke obveznice. Za potrebe konverzije količine uštede energije primjenjuju se neto kalorične vrijednosti utvrđene u Prilogu VI. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2018/2066 (41) i faktor primarne energije u skladu s članom 31., osim ako se može obrazložiti primjena drugih faktora konverzije. 9. Države članice uspostavljaju sisteme mjerenja, nadzora i provjere za provođenje dokumentiranih provjera na temelju barem statistički značajnog udjela i reprezentativnog uzorka mjera za poboljšanje energetske efikasnosti koje su uspostavile stranke obveznice. Ti se mjerenje, nadzor i provjera sprovode nezavisno o strankama obveznicama. Ako je subjekt stranka obveznica u okviru nacionalnog sistema obveze energetske efikasnosti iz člana 9. i iz EU sistema trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet u skladu s Direktivom 2003/87/EZ, u sistemima za praćenje i provjeru osigurava se da se cijena ugljika koja se prenosi kad se gorivo pušta u potrošnju u skladu s Direktivom 2003/87/EZ uzima u obzir u proračunavanju uštede energije ostvarene mjerama tog subjekta za uštedu energije i izvještavanju o toj uštedi energije. 10. Države članice obavještavaju Komisiju, u okviru integrisanih nacionalnih energetskih i klimatskih izvještaja o napretku dostavljenih na temelju člana 17. Uredbe (EU) 2018/1999, o uspostavljenim sistemima mjerenja, nadzora i provjere, što uključuje korištene metode, utvrđena pitanja i načine na koje se pristupilo rješavanju tih pitanja. 11. U okviru sistema obveze energetske efikasnosti države članice mogu odobriti strankama obveznicama da učine sljedeće: (a) u svoju obvezu uračunaju certificiranu uštedu energije koju su ostvarili pružatelji energetskih usluga ili druge treće strane, među ostalim ako stranke obveznice putem drugih tijela koja je odobrila država ili putem javnih tijela promiču mjere koje mogu uključivati formalna partnerstva i mogu se kombinirati s drugim izvorima finansiranja; (b) računaju uštedu ostvarenu određene godine kao da je ostvarena u bilo kojoj od četiri prethodne ili tri sljedeće godine ako to nije dulje od isteka razdoblja obveza iz člana 8. stava 1.				
--	--	--	--	--

Ako to odobre, države članice osiguravaju da se sertifikacija uštede energije iz prvog podstava tačke (a) odvija u skladu s postupkom odobrenja koji je uspostavljen u državama članicama, koji je jasan, transparentan i otvoren za sve sudionike na tržištu i koji je usmjeren na minimiziranje troškova sertifikacije. Države članice procjenjuju učinak izravnih i neizravnih troškova sistemâ obveze energetske efikasnosti na konkurentnost energetski intenzivnih industrija izloženih međunarodnom tržišnom natjecanju i, prema potrebi, poduzimaju mjere za minimiziranje tog učinka. 12. Jednom godišnje države članice objavljuju uštedu energije koju je ostvarila svaka pojedinačna stranka obveznica ili svaka potkategorija stranaka obveznica, kao i ukupnu uštedu energije ostvarenu u okviru sistema.				
Član 10. Alternativne mjere politike 1. Ako države članice odluče ispuniti svoje obveze ostvarivanja uštede koja se zahtijeva u skladu s članom 8. stavom 1. putem alternativnih mjera politike, one osiguravaju, ne dovodeći u pitanje Član 8. stave 8. i 9., da se ušteda energije koja se zahtijeva u skladu s članom 8. stavom 1. ostvaruje među krajnjim kupcima. 2. Za sve mjere, osim onih koje se odnose na oporezivanje, države članice uspostavljaju sisteme mjerenja, nadzora i provjere u okviru kojih se sprovodi dokumentirana provjera barem statistički značajnog udjela i reprezentativnog uzorka mjera za poboljšanje energetske efikasnosti koje su uspostavile stranke sudionice ili ovlaštene stranke. Ti se mjerenje, nadzor i provjera sprovode nezavisno o strankama sudionicama ili ovlaštenim strankama. 3. Države članice obavještavaju Komisiju, u okviru integrisanih nacionalnih energetskih i klimatskih izvještaja o napretku dostavljenih na temelju člana 17. Uredbe (EU) 2018/1999, o uspostavljenim sistemima mjerenja, nadzora i provjere, što uključuje korištene metode, utvrđena pitanja i načine na koje se pristupilo rješavanju tih pitanja.	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično	Zakonom nisu predviđene obaveze izvještavanja prema EU, ali će to biti urađeno kroz izmjene i dopune Zakona u toku procesa pristupanja EU	Do ulaska CG u EU

4. Države članice pri izvještavanju o mjeri oporezivanja pokazuju na koji je način djelotvornost cjenovnog signala, na primjer porezna stopa i vidljivost s vremenom, osigurana pri oblikovanju mjere oporezivanja. Ako se porezna stopa smanji, države članice obrazlažu kako se na temelju mjera oporezivanja i dalje postiže nova ušteda energije.				
Član 11. Sistemi upravljanja energijom energetski pregledi 1. Države članice osiguravaju da poduzeća čija je prosječna godišnja potrošnja energije, uzimajući u obzir sve nositelje energije, tijekom prethodne tri godine veća od 85 TJ uvedu sistem gospodarenja energijom. Sistem gospodarenja energijom certificira nezavisno tijelo, u skladu s relevantnim Evropskim ili međunarodnim normama. Države članice osiguravaju da poduzeća iz prvog podstava imaju uspostavljen sistem gospodarenja energijom najkasnije 11. oktobra 2027. 2. Države članice osiguravaju da se poduzeća čija je prosječna godišnja potrošnja energije, uzimajući u obzir sve nositelje energije, tijekom prethodne tri godine veća od 10 TJ, a koja nisu uvela sistem gospodarenja energijom, podvrgavaju energetskim pregledima. Takve energetske preglede: (a) nezavisno i na troškovno efikasan način sprovode kvalificirani ili akreditirani stručnjaci, u skladu s članom 28.; ili (b) sprovode i nadziru nezavisna tijela na temelju nacionalnog zakonodavstva. Države članice osiguravaju da poduzeća iz prvog podstava provedu prvi energetski pregled do 11. oktobra 2026. i da se naknadni energetski pregledi sprovode najmanje svake četiri godine. Ako takva poduzeća već sprovode energetske preglede u skladu s prvim podstavom, ona to nastavljaju činiti najmanje svake četiri godine u skladu s ovom Direktivom. Dotična poduzeća sastavljaju konkretan i izvediv akcijski plan na temelju preporuka koje proizlaze iz tih energetskih pregleda. U akcijskom planu utvrđuju se mjere za provedbu svake preporuke iz pregleda ako je to tehnički ili ekonomski izvedivo. Akcijski plan podnosi se upravi poduzeća.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Obaveze vršenja energetskih pregleda i djelatnost vršenja energetskih pregleda regulisani su čl.22, 27 i 30-38 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG“, br. 57/14, 25/19 i 140/22), Pravilnikom o vršenju energetskih pregleda zgrada („Sl. list CG“, broj 29/23) i Pravilnikom o uslovima za izvođenje obuke, sticanje ovlašćenja i načinu vođenja registra za vršenje energetskih pregleda („Sl. list CG“, broj 29/23)	

Države članice osiguravaju da se akcijski planovi i stopa provedbe preporuka objavljuju u godišnjem izvještaju poduzeća te da su javno dostupni, podložno pravu Unije i nacionalnom pravu kojim se štite trgovinske i poslovne tajne i povjerljivost.

3. Ako u bilo kojoj godini poduzeće iz stava 1. ima godišnju potrošnju veću od 85 TJ i ako poduzeće iz stava 2. ima godišnju potrošnju veću od 10 TJ, države članice osiguravaju da se ti podaci stave na raspolaganje nacionalnim tijelima odgovornima za provedbu ovog člana. U tu svrhu države članice mogu promicati upotrebu nove ili postojeće platforme kako bi se olakšalo prikupljanje potrebnih podataka na nacionalnoj razini.

4. Države članice mogu poticati poduzeća iz stavaka 1. i 2. da u svojem godišnjem izvještaju navedu informacije o svojoj godišnjoj potrošnji energije u kWh, svojoj godišnjoj količini potrošnje vode u kubičnim metrima i usporedbi svoje potrošnje energije i vode s prethodnim godinama.

5. Države članice promiču među svim krajnjim kupcima dostupnost visokokvalitetnih energetskeg pregleda koji su troškovno efikasani i:

(a)koje nezavisno sprovode kvalificirani ili akreditirani stručnjaci u skladu s kvalifikacijskim kriterijima; ili

(b)koje sprovode i nadziru nezavisna tijela na temelju nacionalnog zakonodavstva.

Energetske preglede iz prvog podstava mogu sprovoditi unutrašnji stručnjaci ili energetske revizori pod uslovom da je dotična država članica uspostavila sistem kojim se osigurava njihova kakvoća, uključujući prema potrebi godišnji nasumični odabir barem statistički značajnog postotka svih energetskeg pregleda koje su proveli takvi unutrašnji stručnjaci ili energetske revizori.

Kako bi se osigurala visoka kvaliteta energetskeg pregleda i sistema gospodarenja energijom, države članice utvrđuju transparentne i nediskriminirajuće minimalne kriterije za energetske preglede u skladu s Prilogom VI. i uzimajući u obzir relevantne Evropske ili međunarodne norme. Države članice imenuju nadležnu vlast ili tijelo kako bi se osiguralo da se poštuju rokovi za obavljanje energetskeg pregleda iz stava 2. ovog člana i da se ispravno primjenjuju minimalni kriteriji iz Priloga VI.

Energetski pregledi ne uključuju klauzule o zabrani prijenosa nalaza pregleda kvalificiranom ili akreditiranom pružatelju energetske usluge, pod uslovom da se kupac tome ne protivi. 6. Države članice razvijaju programe u cilju poticanja i pružanja tehničke podrške MSP-ovima na koje se ne primjenjuje stavak 1. ni 2. za energetske preglede te naknadnu provedbu preporuka iz tih pregleda. Na temelju transparentnih i nediskriminirajućih kriterija i ne dovodeći u pitanje pravo Unije o državnim podrškama, države članice mogu uspostaviti mehanizme za provođenje energetske preglede, kao što su centri za energetske preglede za MSP-ove i mikropoduzeća, pod uslovom da se takvi mehanizmi nisu konkurencija privatnim revizorima. Mogu osigurati i druge sisteme podrške za MSP-ove, među ostalim ako su takvi MSP-ovi sklopili dobrovoljne sporazume, za pokrivanje troškova energetske preglede i provedbe troškovno visokoeфикаsanih preporuka iz energetske preglede, ako se sprovode mjere predložene u tim preporukama. 7. Države članice osiguravaju da programi iz stava 6. uključuju podršku MSP-ovima u kvantificiranju višestrukih koristi mjera energetske ефикаsnosti u okviru njihova poslovanja, u razvoju planova energetske ефикаsnosti i u razvoju mreža energetske ефикаsnosti za MSP-ove, uz pomoć nezavisnih stručnjaka. Države članice skreću pažnju MSP-ova, uključujući putem odgovarajućih posredničkih organizacija koje ih zastupaju, na konkretne primjere kako sistemi gospodarenja energijom mogu pomoći njihovom poslovanju. Komisija pomaže državama članicama podržavanjem razmjene najboljih praksi u tom području. 8. Države članice razvijaju programe kojima potiču poduzeća koja nisu MSP-ovi i na koja se ne primjenjuje stavak 1. ni 2. na energetske preglede te naknadnu provedbu preporuka iz tih pregleda. 9. Smatra se da su energetski pregledi u skladu sa stavom 2. ako se: (a) sprovode nezavisno, na temelju minimalnih kriterija utvrđenih u Prilogu VI.; (b) sprovode na temelju dobrovoljnih sporazuma sklopljenih između organizacija dionika i imenovanog tijela te ako ih nadzire dotična država članica, drugo tijelo na koje su nadležna tijela prenijela odgovarajuću odgovornost ili Komisija.				
---	--	--	--	--

Pristup sudionika na tržištu koji nude energetske usluge temelji se na transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima. 10. Poduzeća koja sprovode ugovor o energetske učinku izuzeta su od zahtjeva utvrđenih u stavovima 1. i 2. ovog člana ako ugovor o energetske učinku obuhvaća potrebne elemente sistema gospodarenja energijom i ispunjava zahtjeve utvrđene u Prilogu XV. 11. Poduzeća koja sprovode sistem upravljanja okolišem, koji certificira nezavisno tijelo u skladu s relevantnim Evropskim ili međunarodnim normama, izuzeta su od primjene zahtjeva utvrđenih u stavovima 1. i 2. ovog člana, pod uslovom da dotični sistem upravljanja okolišem uključuje energetske pregled koji se temelji na minimalnim kriterijima iz Priloga VI. 12. Energetski pregledi mogu biti samostalni ili dio šire okolišne revizije. Države članice mogu zahtijevati da dio energetske pregleda čini procjena tehničke i ekonomske izvedivosti priključenja na postojeću ili planiranu mrežu centraliziranog grijanja ili hlađenja. Ne dovodeći u pitanje pravo Unije o državnim podrškama, države članice mogu provesti programe podsticaja i podrška za provedbu preporuka koje proizlaze iz energetske pregleda i sličnih mjera.				
Član 12. Data centri 1. Države članice do 15. svibnja 2024. i svake godine nakon toga od vlasnikâ i operaterâ podatkovnih centara na svojem državnom području s potražnjom za snagom instalirane informacijske tehnologije (IT) od najmanje 500 kW zahtijevaju da javno objave informacije utvrđene u Prilogu VII., osim informacija koje podliježu pravu Unije i nacionalnom pravu kojim se štite trgovinske i poslovne tajne i povjerljivost. 2. Stavak 1. ne primjenjuje se na podatkovne centre koji se koriste u svrhu obrane i civilne zaštite ili koji pružaju svoje usluge isključivo s krajnjim ciljem obrane i civilne zaštite. 3. Komisija uspostavlja Evropsku bazu podataka o podatkovnim centrima koja uključuje informacije koje dostavljaju podatkovni centri na koje se odnosi obveza u skladu sa stavom 1. Evropska baza podataka javno je dostupna i sadržava podatke na agregiranoj razini.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		

4. Države članice potiču vlasnike i operatere podatkovnih centara na svojem državnom području s potražnjom za snagom instaliranog IT-a jednakom ili većom od 1 MW da uzmu u obzir najbolje prakse navedene u najnovijoj verziji Kodeksa ponašanja EU-a o energetskej efikasnosti podatkovnog centra. 5. Komisija do 15. svibnja 2025. ocjenjuje dostupne podatke o energetskej efikasnosti podatkovnih centara koji su joj podneseni na temelju stavaka 1. i 3. te podnosi izvještaje Evropskom parlamentu i Vijeću, kojemu se, prema potrebi, prilažu zakonodavni prijedlozi koji sadrže dalje mjere za poboljšanje energetske efikasnosti, uključujući utvrđivanje minimalnih standarda efikasnosti i procjenu izvedivosti prelaska na sektor podatkovnih centara s nultom neto stopom emisija, uz blisko savjetovanje s relevantnim dionicima. Takvim se prijedlozima može utvrditi vremenski okvir unutar kojeg se od postojećih podatkovnih centara zahtijeva ispunjavanje minimalne efikasnosti.				
Član 13. Mjerenje za prirodni gas 1. Države članice osiguravaju da se, u mjeri u kojoj je to tehnički moguće, finansijski opravdato i razmjerno potencijalnoj uštedi energije, krajnjim kupcima prirodnog gasa pružaju pojedinačna brojila po konkurentnim cijenama koja točno odražavaju stvarnu potrošnju energije krajnjeg kupca i daju informacije o stvarnom vremenu uporabe. Takva pojedinačna brojila po konkurentnim cijenama uvijek se pružaju prilikom: (a) zamjene postojećeg brojila, osima ako je to tehnički neizvedivo ili troškovno neefikasano u odnosu na dugoročnu procijenjenu potencijalnu uštedu; (b) postavljanja novog priključka u novoj zgradi ili ako je zgrada podvrgnuta većoj rekonstrukciji u smislu Direktive 2010/31/EU. 2. Ako, i u mjeri u kojoj, primjenjuju pametne sisteme mjerenja i uvode pametna brojila za prirodni gas u skladu s Direktivom 2009/73/EZ, države članice:	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		

(a)osiguravaju da sistemi mjerenja krajnjim kupcima pružaju informacije o stvarnom vremenu uporabe i da su ciljevi energetske efikasnosti i koristi za krajnje kupce potpuno uzeti u obzir prilikom uspostavljanja minimalnih funkcionalnosti brojila i određivanja obveza sudionika na tržištu; (b)osiguravaju sigurnost pametnih brojila i podatkovnih komunikacija te privatnost krajnjih kupaca, u skladu s relevantnim pravom Unije o zaštiti podataka i privatnosti; (c)zahtijevaju da se u trenutku postavljanja pametnih brojila kupcima pruže odgovarajući savjeti i informacije, posebno u vezi sa svim njihovim mogućnostima u pogledu upravljanja očitavanjem brojila i praćenja potrošnje energije.				
Član 14. Mjerenje za grijanje, hlađenje i toplu vodu u domaćinstvu 1. Države članice osiguravaju da se krajnjim kupcima centraliziranoga grijanja, centraliziranog hlađenja i tople vode u domaćinstvima po konkurentnim cijenama pružaju brojila koja točno odražavaju njihovu stvarnu potrošnju energije. 2. Ako se zgrada opskrbljuje grijanjem, hlađenjem ili toplom vodom u domaćinstvu iz centralnog izvora kojim se opslužuje više zgrada ili iz sistema za centralizirano grijanje ili centralizirano hlađenje, brojilo se postavlja na izmjenjivaču toplote ili mjestu isporuke.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo	Potpuno usklađeno članom 24 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG“, br. 57/14, 25/19 i 140/22) i – čl. 180, 196, 198 Zakona o energetici („Sl. list CG“, broj 28/2025)	
Član 15. Zasebno mjerenje i raspodjela troškova za grijanje hlađenje i toplu vodu u domaćinstvu 1. U zgradama s više stanova i višenamjenskim zgradama koje imaju centralni izvor grijanja ili centralni izvor hlađenja ili se opskrbljuju iz sistema za centralizirano grijanje ili centralizirano hlađenje pojedinačna brojila ugrađuju se radi mjerenja potrošnje toplotske energije, energije za hlađenje ili tople vode u domaćinstvu u svakoj samostalnoj uporabnoj cjelini zgrade ako je to tehnički izvedivo i troškovno efikasano u smislu razmjernosti u odnosu na potencijalnu uštedu energije. Ako uporaba pojedinačnih brojila nije tehnički izvediva ili ako nije troškovno efikasano za mjerenje potrošnje toplote u svakoj samostalnoj uporabnoj cjelini zgrade, upotrebljavaju se pojedinačni razdjelnici	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 24 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG“, br. 57/14, 25/19 i 140/22) i – čl. 180, 196, 198 Zakona o energetici („Sl. list CG“, broj 28/2025)	

troškova grijanja za mjerenje potrošnje toplote na svakom radijatoru, osim ako dotična država članica dokaže da bi postavljanje takvih razdjelnika troškova grijanja bilo troškovno neefikasno. U tim se slučajevima mogu razmotriti alternativne troškovno efikasne metode mjerenja potrošnje toplote. Svaka država članica jasno određuje i objavljuje opšte kriterije, metodologije i postupke kako bi se utvrdili uslovi tehničke neizvedivosti i troškovne neefikasnosti. 2. U novim zgradama s više stanova i u stambenim dijelovima novih višenamjenskih zgrada koje su opremljene centralnim izvorom grijanja za toplu vodu u domaćinstvu ili koje se opskrbljuju iz sistema centraliziranoga grijanja, pojedinačna brojila, nezavisno o stavu 1. prvom podstavu, postavljaju se za toplu vodu u domaćinstvu. 3. Ako se zgrade s više stanova ili višenamjenske zgrade opskrbljuju iz sistema centraliziranoga grijanja ili centraliziranog hlađenja ili ako u takvim zgradama prevladavaju vlastiti zajednički sistemi grijanja ili hlađenja, države članice osiguravaju da imaju transparentna, javno dostupna nacionalna pravila za raspodjelu troškova potrošnje grijanja, hlađenja i tople vode u domaćinstvu u takvim zgradama kako bi osigurale transparentnost i točnost proračunavanja individualne potrošnje. Prema potrebi takva pravila uključuju smjernice za način raspodjele troškova energije koja se upotrebljava za: (a) toplu vodu u domaćinstvima; (b) toplotu koju ispuštaju instalacije u zgradi i za potrebe grijanja zajedničkih prostora, ako su stubišta i hodnici opremljeni radijatorima; (c) grijanje ili hlađenje stanova.				
Član 16. Zahtjev za očitavanjem na daljinu 1. Za potrebe Člana 14. i 15. novopostavljena brojila i razdjelnici troškova grijanja moraju biti uređaji koji se mogu očitati na daljinu. Primjenjuju se uslovi tehničke izvedivosti i troškovne efikasnosti iz člana 15. stava 1. 2. Brojila i razdjelnici troškova grijanja koji se ne mogu očitati na daljinu, ali su već postavljeni, moraju se naknadno prilagoditi tako da se mogu očitati na daljinu ili zamijeniti uređajima koji se mogu očitati na daljinu do	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		

1. januara 2027., osim ako dotična država članica dokaže da to nije troškovno efikasano.				
Član 17. Informacije o obračunu za prirodni GAS 1. Ako krajnji kupci nemaju pametna brojila za prirodni GAS iz Direktive 2009/73/EZ, države članice osiguravaju da su informacije o obračunu za prirodni GAS pouzdane, točne i utemeljene na stvarnoj potrošnji, u skladu s Prilogom VIII. tačkom 1.1., ako je to tehnički izvedivo i ekonomski opravdato. Ta se obveza može ispuniti s pomoću sistema redovitog samoočitavanja od strane krajnjih kupaca prilikom kojeg krajnji kupci obavještavaju dobavljača energije o rezultatima očitavanja svojeg brojila. Obračun se temelji na procijenjenoj potrošnji ili paušalnom iznosu samo ako krajnji kupac nije dostavio rezultate očitavanja brojila za određeno obračunsko period. 2. Brojilima ugrađenima u skladu s Direktivom 2009/73/EZ omogućuje se pružanje točnih informacija o obračunu na temelju stvarne potrošnje. Države članice osiguravaju da krajnji kupci imaju mogućnost jednostavnog pristupa dodatnim informacijama o prethodnoj potrošnji čime im se omogućuju detaljne samoprovjere. Dodatne informacije o prethodnoj potrošnji uključuju: (a)kumulativne podatke za najmanje tri prethodne godine ili za period od početka ugovora o opskrbi ako je ono kraće; (b)detaljne podatke u skladu s vremenom uporabe za bilo koji dat, tjedat, mjesec i godinu. Podaci iz drugog podstava tačke (a) odgovaraju razdobljima za koja su na raspolaganju informacije o redovitom obračunu. Podaci iz drugog podstava tačke (b) stavljaju se na raspolaganje krajnjem kupcu putem interneta ili sučelja brojila za period od najmanje prethodna 24 mjeseca ili za period od početka ugovora o opskrbi ako je ono kraće. 3. Nezavisno o tome jesu li postavljena pametna brojila, države članice: (a)zahtijevaju da, u mjeri u kojoj su dostupne informacije o obračunu električne energije i prethodnoj potrošnji krajnjih kupaca, one na njihov	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		

zahtjev budu stavljene na raspolaganje pružatelju energetske usluga kojeg odredi krajnji kupac; (b)osiguravaju da se krajnjim kupcima ponudi mogućnost primanja informacija o obračunu i računa u elektroničkom obliku te da na zahtjev dobiju jasno i razumljivo objašnjenje o tome kako je izrađen njihov račun, posebno ako se računi ne temelje na stvarnoj potrošnji; (c)osiguravaju da su uz račun dostupne i odgovarajuće informacije kako bi krajnji kupci dobili sveobuhvatno izvještaje o trenutnim troškovima energije, u skladu s Prilogom VIII.; (d)mogu na zahtjev krajnjeg kupca odrediti da se informacije sadržane u takvim računima ne smatraju zahtjevom za plaćanje. U takvim slučajevima države članice osiguravaju da dobavljači izvora energije ponude fleksibilne aranžmane za stvarno plaćanje; (e)zahtijevaju da se informacije o troškovima energije i procjene troškova energije potrošačima daju na zahtjev, pravodobno i u lako razumljivom obliku, čime se potrošačima omogućuje usporedba ponuda pod jednakim uslovima.				
--	--	--	--	--

Član 18. Informacije o obračunu i potrošnji za grijanje, hlađenje i toplu vodu u domaćinstvu 1. Ako su ugrađena brojila ili razdjelnici troškova grijanja, države članice osiguravaju da su informacije o obračunu i potrošnji pouzdane, točne i utemeljene na stvarnoj potrošnji ili rezultatima očitavanja razdjelnika troškova grijanja, u skladu s Prilogom IX. tačkama 1. i 2. za sve krajnje korisnike. Ta se obveza može, ako tako predvidi država članica, osim u slučaju zasebnog mjerenja potrošnje na temelju razdjelnika troškova grijanja na temelju člana 15., ispuniti s pomoću sistema redovitog samoočitavanja od strane krajnjeg kupca ili krajnjeg korisnika prilikom kojeg krajnji kupac ili krajnji korisnik dostavlja rezultate očitavanja svojeg brojila. Obračun se temelji na procijenjenoj potrošnji ili paušalnom iznosu samo ako krajnji kupac ili krajnji korisnik nije dostavio rezultate očitavanja brojila za određeno obračunsko period. 2. Države članice: (a) ako su dostupne informacije o obračunu energije i prethodnoj potrošnji ili rezultatima očitavanja razdjelnika troškova grijanja krajnjih korisnika, zahtijevaju da se te informacije na zahtjev krajnjeg korisnika stave na raspolaganje pružatelju energetske usluge kojeg odredi krajnji korisnik; (b) osiguravaju da se krajnjim kupcima ponudi mogućnost primanja informacija o obračunu i računa u elektroničkom obliku; (c) osiguravaju da svi krajnji korisnici u skladu s Prilogom IX. tačkom 3. uz račun prime jasne i razumljive informacije; (d) promiču kibernetičku sigurnost i osiguravaju da je zaštita privatnosti i podataka krajnjih korisnika u skladu s primjenjivim pravom Unije. Države članice mogu predvidjeti da se na zahtjev krajnjeg kupca pružanje informacija o obračunu ne smatra zahtjevom za plaćanje. U takvim slučajevima države članice osiguravaju da budu ponuđeni fleksibilni aranžmani za stvarno plaćanje. 3. Države članice odlučuju o tome tko će biti odgovoran za pružanje informacija iz stavaka 1. i 2. krajnjim korisnicima koji nemaju izravan ili pojedinačan ugovor s dobavljačem energije.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 24 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG“, br. 57/14 i 25/19, 140/22) i čl. 180, 196 i 198 Zakonom o energetici („Sl. list CG“, broj 28/25)	
---	----------------------------------	--------------------------	--	--

Član 19. Troškovi pristupa informacijama o mjerenju i obračunu za prirodni GAS Države članice osiguravaju da krajnji kupci sve svoje račune i informacije o obračunu za potrošnju energije dobivaju besplatno te da krajnji kupci imaju pristup svojim podacima o potrošnji na odgovarajući način i bez plaćanja.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo	
Član 20. Troškovi pristupa informacijama o mjerenju, obračunu i potrošnji za grijanje, hlađenje i toplu vodu u domaćinstvu 1. Države članice osiguravaju da krajnji korisnici sve svoje račune i informacije o obračunu za potrošnju energije dobivaju besplatno te da krajnji korisnici imaju pristup svojim podacima o potrošnji na odgovarajući način i bez plaćanja. 2. Nezavisno o stavu 1. ovog člana, troškovi informacija o obračunu za individualnu potrošnju grijanja, hlađenja i tople vode u domaćinstvu u zgradama s više stanova i višenamjenskim zgradama u skladu s članom 15. raspodjeljuju se na neprofitnoj osnovi. Troškovi koji proizlaze iz dodjele te zadaće trećoj strani, kao što je pružatelj usluga ili lokalni dobavljač energije, a koji obuhvataju mjerenje, raspodjelu i proračun stvarne individualne potrošnje u takvim zgradama mogu se prenijeti na krajnje korisnike u mjeri u kojoj su takvi troškovi opravdati. 3. Da bi se osigurali razumni troškovi za usluge zasebnog mjerenja kako je navedeno u stavu 2., države članice mogu potaknuti tržišno natjecanje u tom sektoru usluga poduzimanjem odgovarajućih mjera, kao što su preporučivanje ili na drugi način promicanje upotrebe natječaja ili upotrebe interoperabilnih uređaja i sistema kojima se olakšava promjena pružatelja usluga.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 24 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, br. 57/14 i 25/19, 140/22) i čl. 180, 196 i 198 Zakonom o energetici („Sl. list CG“, broj 28/25)

Član 21. Osnovna ugovorna prava za grijanje, hlađenje i toplu vodu u domaćinstvu 1. Ne dovodeći u pitanje pravila Unije o zaštiti potrošača, posebno Direktivu 2011/83/EU Evropskog parlamenta i Vijeća (42) i Direktivu Vijeća 93/13/EEZ 43), države članice osiguravaju da krajnji kupci i, ako se na njih izričito upućuje, krajnji korisnici imaju prava predviđena u stavovima od 2. do 9. ovog člana. 2. Krajnji kupci imaju pravo na ugovor sa svojim dobavljačem, u kojem su navedeni: (a) identitet, adresa i podaci za kontakt dobavljača; (b) usluge koje se pružaju i uključene razine kvalitete usluge; (c) vrste usluga održavanja uključenih u ugovor za koje se ne plaćaju dodatne naknade; (d) načini na koji se mogu dobiti najnovije informacije o svim primjenjivim tarifama, naknadama za održavanje i proizvodima ili uslugama u paketu; (e) trajanje ugovora, uslovi produljenja i raskida ugovora i usluga, uključujući proizvode ili usluge koji su u paketu s tim uslugama te je li dopušten raskid ugovora bez naknade; (f) naknada i povrat sredstava koji se primjenjuju u slučaju nepridržavanja ugovorene razine kvalitete usluge, uključujući netočne ili zakašnjele račune; (g) metoda pokretanja postupaka za izvansudsko rješavanje sporova u skladu s članom 22.; (h) informacije koje se odnose na prava potrošača, uključujući informacije o obradi pritužaba i sve informacije iz ovog stava, koje su jasno navedene na računu ili na internetskim stranicama poduzeća i koje uključuju podatke za kontakt ili poveznicu na internetske stranice jedinstvenih kontaktnih točaka iz člana 22. stava 3. tačke (e). (42) Direktiva 2011/83/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 25. oktobra 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 24 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG“, br. 57/14 i 25/19, 140/22) i čl. 180, 196 i 198 Zakonom o energetici („Sl. list CG“, broj 28/25)	
---	--	--	--	--

Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća (SL L 304, 22.11.2011., str. 64.). (43) Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. aprila 1993. o nepoštenim uslovima u potrošačkim ugovorima (SL L 95, 21.4.1993., str. 29.). 20.9.2023. HR Službeni list Evropske unije L 231/53 (i) podatke za kontakt koji kupcu omogućuju identificiranje relevantnih jedinstvenih kontaktnih točaka iz člana 22. stava 3. tačke (a). Uslovi dobavljača moraju biti poštteni te se unaprijed pružaju krajnjim kupcima. Informacije iz ovog stava moraju biti pružene prije sklapanja ili potvrđivanja ugovora. Ako se ugovori sklapaju putem posrednika, te se informacije takođe pružaju prije sklapanja ugovora. Krajnji kupci i krajnji korisnici dobivaju sažetak ključnih ugovornih uslova, uključujući cijene i tarife, napisan razumljivo sažetim i jednostavnim jezikom. Krajnjim kupcima daju se kopija ugovora i jasne informacije, na transparentan način, o primjenjivim cijenama i tarifama i standardnim uslovima u pogledu pristupa uslugama grijanja, hlađenja i tople vode u domaćinstvu i njihove uporabe. Države članice odlučuju o tome tko će biti odgovoran za pružanje informacija iz ovog stava krajnjim korisnicima koji nemaju izravan ili pojedinačan ugovor s dobavljačem energije, na zahtjev, na odgovarajući način i bez plaćanja. 3. Krajnjim kupcima daje se prikladna obavijest o svakoj namjeri izmjene ugovornih uslova. Dobavljači na transparentan i razumljiv način izravno i pravodobno obavještavaju svoje krajnje kupce o svakoj prilagodbi cijene opskrbe, kao i o razlozima i preduslovima za prilagodbu i o njezinom opsegu, najkasnije dva tjedna prije ili, kad je riječ o potrošačima iz kategorije domaćinstvo, najkasnije mjesec dana prije stupanja prilagodbe na snagu. Krajnji kupci bez odgode obavještavaju krajnje korisnike o novim uslovima.				
--	--	--	--	--

4. Dobavljači krajnjim kupcima nude širok izbor načina plaćanja. Takvim se načinima plaćanja ne smije neopravdato diskriminirati među kupcima. Svaka razlika u naknadama povezanim s načinima plaćanja ili sistemima predujmova mora biti objektivna, nediskriminacijska i proporcionalna i ne smije biti veća od izravnih troškova koje primatelj plaćanja snosi za uporabu posebnog načina plaćanja ili sistema predujma, u skladu s članom 62. Direktive (EU) 2015/2366 Evropskog parlamenta i Vijeća (44). 5. U skladu sa stavom 4. kupci iz kategorije domaćinstvo koji imaju pristup sistemima predujmova ne smiju u tim sistemima biti stavljeni u nepovoljan položaj. 6. Krajnjim kupcima i, ako je primjenjivo, krajnjim korisnicima na jednostavnom i nedvosmislenom jeziku nude se poštenu i transparentnu opštu uslovi koji ne smiju sadržati neugovorne prepreke ostvarivanju prava kupaca, kao što je pretjerana ugovorna dokumentacija. Krajnjim korisnicima mora biti dat pristup tim opštim uslovima na zahtjev. Krajnji kupci i krajnji korisnici moraju biti zaštićeni od nepoštenih i obmanjujućih metoda prodaje. Krajnji kupci sa invaliditetom moraju dobiti sve relevantne informacije o svojem ugovoru sa dobavljačem u pristupačnim formatima. 7. Krajnji kupci i krajnji korisnici imaju pravo na to da im njihovi dobavljači pružaju dobru kvalitetu usluge i da kvalitetno rješavaju njihove pritužbe. Dobavljači moraju rješavati pritužbe jednostavno, pravedno i brzo. 8. Nadležna tijela osiguravaju provedbu mjera za zaštitu potrošača utvrđenih u ovoj Direktivi. Nadležna tijela djeluju nezavisno od tržišnih interesa. 9. U slučaju planiranog isključivanja dotičnim krajnjim kupcima pružaju se prikladne informacije o alternativnim mjerama dovoljno unaprijed, a najkasnije mjesec dana prije planiranog isključivanja i bez dodatnih troškova. (44) Direktiva (EU) 2015/2366 Evropskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutrašnjem tržištu, o				
--	--	--	--	--

izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str.				
--	--	--	--	--

Član 22. Informisanje i podizanje svijesti 1. Države članice, u saradnji sa regionalnim i lokalnim tijelima, ako je primjenjivo, osiguravaju da su informacije o dostupnim mjerama za poboljšanje energetske efikasnosti, pojedinačnim mjerama i finansijskim i pravnim okvirima transparentne, dostupne i na široko stavljene na raspolaganje svim relevantnim sudionicima na tržištu, kao što su krajnji kupci, krajnji korisnici, organizacije potrošača, predstavnici civilnog društva, zajednice obnovljive energije, energetske zajednice građana, lokalna i regionalna tijela, energetske agencije, pružatelji socijalnih usluga, građevinari, arhitekti, inženjeri, okolišni i energetski revizori i instalateri dijelova zgrada kako su definisani u članu 2. tački 9. Direktive 2010/31/EU. 2. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi krajnje kupce i krajnje korisnike poticale na efikasanu uporabu energije i olakšavale im je. Te mjere dio su nacionalne strategije kao što su integrisani nacionalni energetski i klimatski planovi predviđeni u Uredbi (EU) 2018/1999 ili dugoročna strategija obnove utvrđena na temelju člana 2.a Direktive 2010/31/EU. Za potrebe ovog člana te mjere uključuju niz instrumenata i politika za promicanje promjena u ponašanju kao što su: (a) fiskalni podsticaji; (b) pristup finansiranju, vaučerima, bespovratnim sredstvima ili subvencijama; (c) javno potpomognute procjene potrošnje energije i ciljane savjetodavne usluge i podrška za potrošače u kućanstvima, a posebno za osobe pogođene energetskim siromaštvom, ugrožene kupce i, ako je primjenjivo, osobe koje žive u socijalnom stanovanju; (d) ciljane savjetodavne usluge za MSP-ove i mikropoduzeća; (e) pružanje informacija u obliku pristupačnom osobama s invaliditetom; (f) projekti koji služe kao primjer; (g) aktivnosti na radnom mjestu; (h) aktivnosti osposobljavanja; (i) digitalni alati;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo	Potpuno usklađeno čl. 53 i 54 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG“, br. 57/14, 25/19 i 140/22)	
--	----------------------------------	-----------------------	--	--

(j) strategije za sudjelovanje. 3. Za potrebe ovog člana mjere iz stava 2. uključuju stvaranje okvira podrške za sudionike na tržištu, kao što su oni iz stava 1., a osobito za: (a) stvaranje jedinstvenih kontaktnih točaka ili sličnih mehanizama za pružanje tehničkih, administrativnih i finansijskih savjeta i pomoći u području energetske efikasnosti krajnjim korisnicima i krajnjim kupcima, posebno iz kategorije kućanstva i manjim korisnicima iz ostalih kategorija, uključujući MSP-ove i mikropoduzeća, kao što su energetske provjere za kućanstva, energetske obnove zgrada, informacije o zamjeni starih i neefikasnih sistema grijanja modernim i efikasnijim uređajima te prihvaćanje korištenja energije iz obnovljivih izvora i skladištenja energije za zgrade; (b) saradnju s privatnim akterima koji pružaju usluge kao što su energetski pregledi i procjene potrošnje energije, rješenja za finansiranje i provedba energetskih obnova; (c) obavješćivanje o troškovno efikasnim i lako ostvarivim promjenama u uporabi energije; (d) dijeljenje informacija o mjerama energetske efikasnosti i finansijskim instrumentima; 20.9.2023. HR Službeni list Evropske unije L 231/55 (e) osiguravanje jedinstvenih kontaktnih točaka radi pružanja svih nužnih informacija krajnjim kupcima i krajnjim korisnicima o njihovim pravima, primjenjivom pravu i mehanizmima za rješavanje sporova koji su im dostupni u slučaju spora. Takve jedinstvene kontaktne tačke mogu biti dio općih informativnih točaka za potrošače. 4. Za potrebe ovog člana države članice u saradnji s nadležnim tijelima i, prema potrebi, privatnim dionicima uspostavljaju namjenske jedinstvene kontaktne tačke ili slične mehanizme za pružanje tehničkih, administrativnih i finansijskih savjeta o energetskej efikasnosti. S pomoću tih mehanizama: (a) kućanstvima, MSP-ovima, mikropoduzećima i javnim tijelima pružaju se savjeti, na temelju pojednostavnjenih informacija, o tehničkim i finansijskim mogućnostima i rješenjima; (b) pruža se sveobuhvatna podrška svim kućanstvima, s posebnim naglaskom na kućanstvima pogođenima energetskim				
--	--	--	--	--

siromaštvom i zgradama s najlošijim svojstvima, kao i akreditiranim poduzećima i instalaterima koji pružaju usluge naknadne ugradnje, prilagođene različitim tipologijama stambenih objekata i zemljopisnom području primjene, te se pruža podrška koja obuhvaća različite faze projekta naknadne ugradnje, među ostalim kako bi se olakšala provedba minimalnog standarda energetske svojstava ako je takav standard predviđen u zakonodavnom aktu Unije; (c) pružaju se savjeti o ponašanju u vezi s potrošnjom energije. 5. Namjenske jedinstvene kontaktne tačke iz stava 4. prema potrebi: (a) pružaju informacije o kvalificiranim stručnjacima za energetske efikasnost; (b) prikupljaju objedinjene podatke o tipologiji iz projekata energetske efikasnosti, razmjenjuju iskustva i javno ih objavljuju; (c) povezuju potencijalne projekte sa sudionicima na tržištu, osobito lokalne projekte manjih razmjera. Za potrebe prvog podstava tačke (b) Komisija pomaže državama članicama kako bi se olakšala razmjena najboljih praksi i s njima u vezi poboljšala prekogranična saradnja. 6. Jedinstvene kontaktne tačke iz stava 4. pružaju namjenske usluge osobama pogođenima energetske siromaštvom, ugroženim kućanstvima i osobama u kućanstvima s niskim prihodima. Komisija državama članicama pruža smjernice za razvoj tih jedinstvenih kontaktnih točaka s ciljem stvaranja usklađenog pristupa u cijeloj Uniji. Smjernicama se potiče saradnja među javnim tijelima, energetske agencijama i inicijativama pod vodstvom zajednice. 7. Države članice utvrđuju odgovarajuće uvjete kako bi sudionici na tržištu mogli pružati odgovarajuće i ciljane informacije i savjete u vezi s energetske efikasnošću krajnjim kupcima, uključujući osobe pogođene energetske siromaštvom, ugrožene kupce i, ako je primjenjivo, osobe koje žive u socijalnom stanovanju te MSP-ove i mikropoduzeća 8. Države članice osiguravaju da krajnji kupci, krajnji korisnici, osobe pogođene energetske siromaštvom, ugroženi				
---	--	--	--	--

kupci i, ako je primjenjivo, osobe koje žive u socijalnom stanovanju imaju pristup jednostavnim, pravednim, transparentnim, neovisnim, djelotvornim i efikasnim izvansudskim mehanizmima za rješavanje sporova u vezi s pravima i obvezama predviđenima ovom Direktivom putem neovisnog mehanizma kao što je pravobranitelj za energetiku ili tijelo za zaštitu potrošača ili putem regulatornog tijela. Ako je krajnji kupac potrošač kako je definisan u članu 4. stavu 1. tački (a) Direktive 2013/11/EU Evropskog parlamenta i Vijeća (45), takvi izvansudski mehanizmi moraju ispunjavati zahtjeve utvrđene u toj direktivi. U tu svrhu mogu se upotrebljavati izvansudski mehanizmi za rješavanje sporova koji već postoje u državama članicama, pod uvjetom da su jednako djelotvorni. 45) Direktiva 2013/11/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ (Direktiva o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova) (SL L 165, 18.6.2013., str. 63.). L 231/56 HR Službeni list Evropske unije 20.9.2023. Prema potrebi, države članice osiguravaju da subjekti za alternativno rješavanje sporova surađuju kako bi osigurali jednostavne, pravedne, transparentne, neovisne, djelotvorne i efikasne mehanizme za izvansudsko rješavanje sporova za svaki spor koji proizlazi iz proizvoda ili usluga povezanih ili u paketu s bilo kojim proizvodom ili uslugom koji su obuhvaćeni područjem primjene ove Direktive. Sudjelovanje poduzeća u mehanizmima izvansudskog rješavanja sporova za kupce iz kategorije kućanstva je obvezno, osim ako država članica dokaže Komisiji da su drugi mehanizmi jednako efikasni. 9. Ne dovodeći u pitanje osnovna načela svojeg prava u području vlasništva i najma nekretnina, države članice poduzimaju potrebne mjere za uklanjanje regulatornih i neregulatornih prepreka energetske efikasnosti koje se odnose na suprotstavljene interese između vlasnika i najmoprimaca ili između više vlasnika zgrade ili samostalne uporabne cjeline				
---	--	--	--	--

zgrade kako bi se osiguralo da se zbog činjenice da neće pojedinačno ostvariti sve koristi ili zbog nedostatka pravila za podjelu troškova i koristi između njih navedene stranke ne odvratiti od ulaganja u poboljšanje efikasnosti koje bi u protivnom proveli. Mjere za uklanjanje takvih prepreka mogu uključivati osiguravanje podsticaja, stavljanje izvan snage ili izmjenu pravnih ili regulatornih odredaba, donošenje smjernica i interpretativnih saopštenja, pojednostavljenje upravnih postupaka, uključujući nacionalna pravila i mjere kojima su uređeni postupci odlučivanja u nekretninama s više vlasnika i mogućnost finansijskih aranžmana s trećim osobama. Mjere se mogu kombinirati s pružanjem obrazovanja, osposobljavanja i posebnih informacija te tehničke pomoći u vezi s energetsom efikasnošću sudionicima na tržištu kao što su oni navedeni u stavu 1. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za podupiranje multilateralnog dijaloga među relevantnim parterima, kao što su lokalna i regionalna tijela, socijalni partneri, udruženja vlasnika i udruženja najmoprimaca, organizacije potrošača, distributeri energije ili poduzeća za maloprodaju energije, poduzeća za energetske usluge (ESCO-i), zajednice obnovljive energije, energetske zajednice građana, javna tijela i agencije, s ciljem sastavljanja prijedloga zajednički prihvaćenih mjera, podsticaja i smjernica koji se odnose na suprotstavljene interese između vlasnika i najmoprimaca ili između više vlasnika zgrade ili samostalne uporabne cjeline zgrade. Svaka država članica izvještava o takvim preprekama i poduzetim mjerama u svojoj dugoročnoj strategiji obnove uspostavljenoj na temelju člana 2.a Direktive 2010/31/EU i Uredbe (EU) 2018/1999. 10. Komisija potiče razmjenu i što veće dijeljenje informacija o dobrim praksama i metodologijama u pogledu energetske efikasnosti te pruža tehničku pomoć za ublažavanje suprotstavljenih interesa u državama članica				
Član 23. Partnerstva za energetske efikasnost 1. Komisija do 11. oktobra 2024. procjenjuje obuhvataju li postojeća partnerstva pitanje energetske efikasnosti. Ako	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		

procjena pokaže da energetska efikasnost nije u dovoljnoj mjeri obuhvaćena postojećim partnerstvima, Komisija uspostavlja sektorska partnerstva za energetska efikasnost na razini Unije, s podpartnerstvima za sektore koji nedostaju, tako da okupi ključne dionike, uključujući socijalne partnere, u sektorima kao što su IKT, promet, financije i zgradarstvo, na uključiv i reprezentativan način. Ako se partnerstvo uspostavi, Komisija imenuje, prema potrebi, predsjedatelja za svako sektorsko partnerstvo Unije za energetska efikasnost. 2. Cilj partnerstava iz stava 1. jest olakšavanje dijaloga o klimi i energetske tranziciji među relevantnim akterima te poticanje sektorâ na izradu planova za energetska efikasnost u cilju mapiranja dostupnih mjera i tehnoloških mogućnosti za postizanje uštede energije, pripremu za energiju iz obnovljivih izvora i dekarbonizaciju tih sektora. Takvi planovi označili bi vrijedan doprinos kojim se sektorima pomaže u planiranju ulaganja potrebnih za postizanje ciljeva ove Direktive i Uredbe (EU) 2021/1119 te bi se njima olakšala prekogranična saradnja među akterima radi jačanja unutarnjeg tržišta				
Član 24. Oснаživanje i zaštita ugroženih kupaca i ublažavanje energetskog siromaštva 1. Ne dovodeći u pitanje njihove nacionalne ekonomske i socijalne politike i njihove obveze u skladu s pravom Unije, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere radi osnaživanja i zaštite osoba pogođenih energetskim siromaštvom, ugroženih kupaca, osoba u kućanstvima s niskim prihodima i, ako je primjenljivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju. Države članice u definisanju koncepta ugroženih kupaca na temelju člana 3. stava 3. Direktive 2009/73/EZ i člana 28. stava 1. Direktive (EU) 2019/944 uzimaju u obzir krajnje korisnike. 2. Ne dovodeći u pitanje njihove nacionalne ekonomske i socijalne politike i njihove obveze u skladu sa pravom Unije, države članice, kako bi ublažile energetsko siromaštvo, prioritetno sprovode mjere za poboljšanje	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		

energetske efikasnosti i povezane mjere za zaštitu ili informiranje potrošača, posebno one utvrđene u članu 8. stavu 3. i članu 22. ove Direktive, kod osoba pogođenih energetske siromaštvom, ugroženih kupaca, osoba u kućanstvima s niskim prihodima i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju. Praćenje tih mjera i izvještavanje o njima sprovodi se u okviru postojećih obveza izvještavanja iz člana 24. Uredbe (EU) 2018/1999. 3. Da bi pružile podršku osobama pogođenima energetske siromaštvom, ugroženim kupcima, osobama u kućanstvima s niskim prihodima i, ako je primjenjivo, osobama koje žive u socijalnom stanovanju, države članice, ako je primjenjivo (a) sprovode mjere za poboljšanje energetske efikasnosti radi ublažavanja distribucijskih učinaka drugih politika i mjera, kao što su mjere oporezivanja provedene u skladu s članom 10. ove Direktive, ili primjene trgovanja emisijama za sektor zgradarstva i prometa u skladu s Direktivom 2003/87/EZ; (b) na najbolji mogući način koriste javno finansiranje dostupno na razini Unije i na nacionalnoj razini, uključujući, ako je primjenjivo, financijske doprinose koje države članice prime iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku na temelju Člana 9. i 14. Uredbe (EU) 2023/955 i prihode s dražbi emisijskih jedinica iz trgovanja emisijama na temelju EU sistema trgovanja emisijama u skladu s Direktivom 2003/87/EZ, radi ulaganja u mjere za poboljšanje energetske efikasnosti kao prioritetnih djelovanja; (c) sprovode rana, prema budućnosti okrenuta ulaganja u mjere za poboljšanje energetske efikasnosti prije nego što se počnu pokazivati distribucijski učinci drugih politika i mjera; (d) potiču tehničku pomoć i uvođenje financijskih instrumenata i instrumenata za finansiranje kao što su programi otplate na računima, lokalne rezervacije za gubitke po zajmovima, fondovi za jamstva i fondovi usmjereni na temeljite obnove i obnove kojima se mora postići minimalni prag energetske dobiti; (e) potiču tehničku pomoć socijalnim akterima kako bi se promicalo aktivno sudjelovanje ugroženih potrošača na energetske tržištu i poticale pozitivne promjene njihova ponašanja u vezi s potrošnjom energije;				
--	--	--	--	--

(f) osiguravaju pristup financijskim sredstvima, bespovratnim sredstvima i subvencijama povezanim s minimalnim dobitima energije i time olakšavaju pristup cjenovno pristupačnim bankovnim zajmovima ili namjenskim kreditnim linijama. 4. Države članice uspostavljaju mrežu stručnjaka iz više sektora, kao što su zdravstvo, zgradarstvo i socijalni sektor, ili angažiraju postojeću mrežu radi izrade strategija za podršku lokalnim i nacionalnim donositeljima odluka u provedbi mjera za poboljšanje energetske efikasnosti, tehničke pomoći i financijskih alata usmjerenih na ublažavanje energetske siromaštva. Države članice nastoje osigurati da je sastav mreže stručnjaka rodno uravnotežen i da odražava perspektive svih ljudi. Toj mreži stručnjaka države članice mogu povjeriti pružanje savjeta o: (a) nacionalnim definicijama, pokazateljima i kriterijima za energetske siromaštvo te energetske siromašne i ugrožene kupce, uključujući krajnje korisnike; (b) razvoju ili poboljšanju relevantnih pokazatelja i skupova podataka važnih za energetske siromaštvo koji se trebaju koristiti i o kojima se treba izvještavati; (c) metodama i mjerama kojima se osiguravaju priuštivost troškova života, promicanje neutralnosti troškova stanovanja ili načini da se osigura da od javnog finansiranja uloženog u mjere za poboljšanje energetske efikasnosti koristi imaju i vlasnici i najmoprimci zgrada i samostalnih uporabnih cjelina zgrade, posebno kad je riječ o osobama pogođenima energetske siromaštva, ugroženim kupcima, osobama u kućanstvima s niskim prihodima i, ako je primjenjivo, osobama koje žive u socijalnom stanovanju; (d) mjerama za sprečavanje ili popravljanje situacija u kojima su neke grupe u većoj opasnosti od energetske siromaštva ili izloženi njegovim negativnim posljedicama, na primjer na osnovi njihova prihoda, roda, zdravstvenog stanja ili pripadnosti manjinskoj grupi i demografije.				
Efikasnost u snabdijevanju energijom Član 25 Procjenjivanje i planiranje u području grijanja i hlađenja	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usaglašeno	Potpuna usaglašenost će se postići usvajanjem	IV kvartal 2025.

1. Svaka država članica u okviru svojeg integrisanog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana i njegovih ažuriranja na temelju Uredbe (EU) 2018/1999 Komisiji dostavlja sveobuhvatnu procjenu za grijanje i hlađenje. Ta sveobuhvatna procjena sadržava informacije utvrđene u Prilogu X. ovoj Direktivi i prilaže joj se procjena provedena na temelju člana 15. stava 7. Direktive (EU) 2018/2001. 2. Države članice osiguravaju da dionici na koje utječe sveobuhvatna procjena iz stava 1. dobiju priliku sudjelovati u pripremi planova za grijanje i hlađenje, sveobuhvatnoj procjeni te politikama i mjerama, istodobno osiguravajući da nadležna tijela ne otkrivaju niti objavljuju trgovinske tajne ili poslovne tajne koje su utvrđene kao takve. 3. Za potrebe sveobuhvatne procjene iz stava 1. države članice sprovode analizu troškova i koristi za svoje državno područje koja se temelji na klimatskim uvjetima, ekonomskoj izvedivosti i tehničkoj prikladnosti. Analizom troškova i koristi omogućuje se lakše utvrđivanje resursno i troškovno najefikasnijih rješenja za ispunjavanje potreba za grijanjem i hlađenjem, uzimajući u obzir načelo „energetska EFIKASNOST na prvom mjestu”. Navedena analiza troškova i koristi može biti dio procjene okoliša u skladu s Direktivom 2001/42/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća (46). Države članice imenuju nadležna tijela odgovorna za provođenje analiza troškova i koristi, pružaju detaljne metodologije i pretpostave u skladu s Prilogom XI. te uspostavljaju i objavljuju postupke za ekonomsku analizu. 4. Ako se na temelju sveobuhvatne procjene iz stava 1. ovog člana i analize iz stava 3. ovog člana utvrdi potencijal za primjenu visokoefikasane kogeneracije i/ili efikasnog centraliziranog grijanja i hlađenja iz otpadne toplote, čije su koristi veće od troškova, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za razvoj infrastrukture za efikasno centralizirano grijanje i hlađenje, za poticanje razvoja postrojenja za iskorištavanje otpadne toplote, među ostalim u industrijskom sektoru, i za omogućavanje razvoja visokoefikasane kogeneracije i uporabe grijanja i hlađenja iz otpadne toplote i obnovljivih izvora energije u skladu sa stavom 1. ovog člana i s članom 26. stavovima 7. i 9. 46) Direktiva 2001/42/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 27. juna 2001. o procjeni učinaka određenih Planova i programa na okoliš.			Nacionalnog energetskeg i klimatskog plana (NECP)	
--	--	--	--	--

Ako se na temelju sveobuhvatne procjene iz stava 1. ovog člana i analize iz stava 3. ovog člana ne utvrdi potencijal čije su koristi veće od troškova, uključujući administrativne troškove provedbe analize troškova i koristi iz člana 26. stava 7., dotična država članica, zajedno s lokalnim i regionalnim tijelima, ako je primjenjivo, može izuzeti postrojenja iz zahtjeva utvrđenih u stavovima 1. i 3. ovog člana. 5. Države članice donose politike i mjere kojima se osigurava da se ostvari potencijal utvrđen u sveobuhvatnim procjenama provedenima u skladu sa stavom 1. ovog člana. Te mjere i politike obuhvataju barem elemente utvrđene u Prilogu X. Svaka država članica obavješćuje o tim politikama i mjerama u okviru ažuriranja svojih integrisanih nacionalnih energetske i klimatskih planova prijavljenih na temelju člana 14. stava 2. Uredbe (EU) 2018/1999, svojeg naknadnog integrisanog nacionalnog energetske i klimatskog plana saopštenog na temelju člana 3. i člana od 7. do 12. te uredbe te relevantnih nacionalnih energetske i klimatskih izvještaja o napretku dostavljenih na temelju te uredbe. 6. Države članice osiguravaju da regionalna i lokalna tijela izrade lokalne planove za grijanje i hlađenje barem u općinama s više od 45 000 stanovnika. Ti bi planovi trebali barem: (a) biti utemeljeni na podacima i informacijama iz sveobuhvatnih procjena provedenih u skladu sa stavom 1. i sadržavati procjenu i mapiranje potencijala za povećanje energetske EFIKASNOSTi, među ostalim spremnošću niskotemperaturnog centraliziranoga grijanja, visokoefikasanom kogeneracijom, iskorištavanjem otpadne toplote, i energije iz obnovljivih izvora u grijanju i hlađenju na tom području; (b) biti u skladu s načelom „energetska EFIKASNOST na prvom mjestu“; (c) sadržavati strategiju za iskorištavanje potencijala utvrđenog na temelju tačke (a); (d) biti izrađeni uz sudjelovanje svih relevantnih regionalnih ili lokalnih dionika i osigurati sudjelovanje javnosti, među ostalim operatora lokalne energetske infrastrukture; (e) uzeti u obzir relevantnu postojeću energetske infrastrukturu; (f) uzeti u obzir zajedničke potrebe lokalnih zajednica i skupova lokalnih ili regionalnih upravnih jedinica ili regija; (g) procijeniti ulogu energetske zajednica i drugih inicijativa koje vode potrošači i koje mogu aktivno doprinijeti provedbi				
--	--	--	--	--

lokalnih projekata grijanja i hlađenja; (h) uključiti analizu uređaja i sistema za grijanje i hlađenje u lokalnim fondovima zgrada kojom se u obzir uzimaju potencijali za mjere energetske EFIKASNOSTi specifični za određeno područje i kojom se rješavaju problemi zgrada s najlošijim svojstvima i potrebe ugroženih kućanstava; (i) procijeniti kako financirati provedbu politika i mjera te utvrditi financijske mehanizme kojima se potrošačima omogućuje prelazak na grijanje i hlađenje s pomoću energije iz obnovljivih izvora; (j) uključiti putanju za postizanje ciljeva planova u skladu s klimatskom neutralnošću te praćenje napretka provedbe utvrđenih politika i mjera; (k) nastojati stare i neefikasane uređaje za grijanje i hlađenje u javnim tijelima zamijeniti visokoefikasnim alternativama s ciljem postupnog ukidanja fosilnih goriva; (l) procijeniti moguće sinergije s planovima susjednih regionalnih ili lokalnih tijela kako bi se potaknuli zajednička ulaganja i troškovna EFIKASNOST. Države članice osiguravaju da sve relevantne strane, uključujući javne i privatne dionike, dobiju priliku za sudjelovanje u izradi planova za grijanje i hlađenje, sveobuhvatne procjene iz stava 1. te politika i mjera iz stava 5. L 231/60 HR Službeni list Evropske unije 20.9.2023. U tu svrhu države članice izrađuju preporuke kojima podupiru regionalna i lokalna tijela u provođenju politika i mjera u području energetske efikasnosti grijanja i hlađenja koje se temelji na obnovljivim izvorima energije na regionalnoj i lokalnoj razini iskorištavajući utvrđeni potencijal. Države članice u najvećoj mogućoj mjeri podupiru regionalna i lokalna tijela na sve načine, među ostalim financijskom podrškom i programima tehničke podrške. Države članice osiguravaju da su planovi za grijanje i hlađenje usklađeni s drugim lokalnim zahtjevima povezanim s planiranjem u području klime, energije i okoliša kako bi se izbjeglo administrativno opterećenje za lokalna i regionalna tijela te kako bi se potaknula djelotvorna provedba planova.				
---	--	--	--	--

Lokalne planove za grijanje i hlađenje može zajednički provesti grupa od nekoliko susjednih lokalnih tijela ako su zemljopisni i administrativni kontekst te infrastruktura za grijanje i hlađenje primjereni. Lokalne planove za grijanje i hlađenje ocjenjuje nadležno tijelo i oni su, prema potrebi, popraćeni odgovarajućim provedbenim mjerama.				
Član 26. Snabdijevanje grijanjem i hlađenjem 1. Kako bi se osigurala efikasnija potrošnja primarne energije i povećao udio energije iz obnovljivih izvora u snabdijevanju grijanjem i hlađenjem koji ulazi u mrežu, efikasan sistem centraliziranog grijanja i hlađenja mora ispunjavati sljedeće kriterije: (a) do 31. decembra 2027., sistem koji koristi najmanje 50 % energije iz obnovljivih izvora, 50 % otpadne toplote, 75 % toplote dobijene kogeneracijom ili 50 % kombinacije takve energije i toplote; (b) od 1. januara 2028., sistem koji koristi najmanje 50 % energije iz obnovljivih izvora, 50 % otpadne toplote, 50 % energije iz obnovljivih izvora i otpadne toplote, 80 % toplote dobijene visokoefikasanom kogeneracijom ili barem kombinaciju takve termalne energije koja ulazi u mrežu u kojoj je udio energije iz obnovljivih izvora najmanje 5 %, a ukupni udio energije iz obnovljivih izvora, otpadne toplote ili toplote dobijene visokoefikasanom kogeneracijom najmanje 50 %; (c) od 1. januara 2035., sistem koji koristi najmanje 50 % energije iz obnovljivih izvora, 50 % otpadne toplote ili 50 % energije iz obnovljivih izvora i otpadne toplote, ili sistem u kojem je ukupan udio energije iz obnovljivih izvora, otpadne toplote ili toplote dobijene visokoefikasanom kogeneracijom najmanje 80 % i, osim toga, ukupan udio energije iz obnovljivih izvora ili otpadne toplote iznosi najmanje 35 %; (d) od 1. januara 2040., sistem koji koristi najmanje 75 % energije iz obnovljivih izvora, 75 % otpadne toplote ili 75 % energije iz obnovljivih izvora i otpadne toplote, ili sistem koji koristi najmanje 95 % energije iz obnovljivih izvora, otpadne toplote i toplote dobijene visokoefikasanom kogeneracijom i, osim toga, ukupan udio energije iz obnovljivih izvora ili otpadne toplote iznosi najmanje 35 %; (e) od 1. januara 2045., sistem koji koristi najmanje 75 % energije iz obnovljivih izvora, 75 % otpadne toplote ili 75 % energije iz obnovljivih izvora i otpadne toplote; (f) od 1. januara 2050., sistem koji koristi samo energiju iz obnovljivih izvora, samo otpadnu toplotu ili samo kombinaciju	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Opšti principi su usklađeni najnovijim Zakonom o energetici; Potpuna usaglašenost će se postići usvajanjem Nacionalnog energetskog i klimatskog plana (NECP).	IV kvartal

energije iz obnovljivih izvora i otpadne toplote. 2. Države članice takođe mogu odabrati, kao alternativu kriterijima iz stava 1. ovog člana, kriterije uspješnosti u pogledu održivosti koji se temelje na količini emisija stakleničkih GASova iz sistema centraliziranoga grijanja i hlađenja po jedinici toplote ili hladnoće isporučene kupcima, uzimajući u obzir mjere provedene za ispunjavanje obveze na temelju člana 24. stava 4. Direktive (EU) 2018/2001. Pri odabiru tih kriterija efikasan sistem centraliziranoga grijanja i hlađenja mora imati sljedeću maksimalnu količinu emisija stakleničkih GASova po jedinici toplote ili hladnoće isporučenu kupcima: (a) do 31. decembra 2025.: 200 g/kWh; (b) od 1. januara 2026.: 150 g/kWh; (c) od 1. januara 2035.: 100 g/kWh; (d) od 1. januara 2045.: 50 g/kWh; (e) od 1. januara 2050.: 0 g/kWh. 20.9.2023. HR Službeni list Evropske unije L 231/61 3. Države članice mogu odlučiti primijeniti kriterije za emisije stakleničkih GASova po jedinici toplote ili hladnoće tijekom bilo kojeg razdoblja iz stava 2. točaka od (a) do (e) ovog člana. Ako odluče to učiniti, obavještavaju Komisiju do 11. januara 2024. za period iz stava 2. tačke (a) ovog člana i najmanje šest mjeseci prije početka relevantnih razdoblja iz stava 2. točaka od (b) do (e) ovog člana. Takva obavijest uključuje mjere provedene kako bi se ispunila obveza na temelju člana 24. stava 4. Direktive (EU) 2018/2001 ako one već nisu saopštene u najnovijem ažuriranju njihova nacionalnog energetskog i klimatskog plana. 4. Kako bi se sistem za centralizirano grijanje i hlađenje smatrao efikasnim, države članice osiguravaju da u slučaju njegove izgradnje ili značajnog preuređenja njegovih uređaja za napajanje sistem za centralizirano grijanje ili hlađenje ispunjava kriterije iz stava 1. ili 2. primjenjive u trenutku kad sistem počne raditi ili ponovno počne raditi nakon preuređenja. Osim toga, države članice osiguravaju da u slučaju izgradnje sistema centraliziranoga grijanja i hlađenja ili značajnog preuređenja njegovih uređaja za napajanje: (a) nema povećanja korištenja fosilnih goriva koja nisu prirodni GAS u postojećim izvorima toplote u odnosu na prosječnu godišnju potrošnju prethodne tri kalendarske godine punog rada prije preuređenja; i (b) novi izvori toplote u tom sistemu ne koriste fosilna goriva, osim prirodnog GASa, u slučaju njegove izgradnje ili značajnog preuređenja do 2030. 5. Države članice osiguravaju da od 1. januara 2025. i svakih pet godina nakon toga operatori svih postojećih sistema za centralizirano grijanje i hlađenje ukupne izlazne snage toplote i hlađenja veće od 5 MW koji ne ispunjavaju				
---	--	--	--	--

kriterije iz stava 1. točaka od (b) do (e) izrade plan za osiguravanje efikasnije potrošnje primarne energije, za smanjenje distribucijskih gubitaka i povećanje udjela energije iz obnovljivih izvora u opskrbi grijanjem i hlađenjem. Taj plan mora sadržavati mjere za ispunjavanje kriterija iz stava 1. točaka od (b) do (e) te zahtijeva odobrenje nadležnog tijela. 6. Države članice osiguravaju da podatkovni centri s ukupnom nazivnom ulaznom snagom većom od 1 MW koriste otpadnu toplotu ili druge primjene za iskorištavanje otpadne toplote, osim ako mogu dokazati da to nije tehnički ili ekonomski izvedivo u skladu s procjenom iz stava 7. 7. Da bi procijenile ekonomsku izvedivost povećanja energetske efikasnosti opskrbe grijanjem i hlađenjem, države članice osiguravaju provedbu analize troškova i koristi na razini postrojenja u skladu s Prilogom XI. ako se planiraju ili u značajnoj mjeri preuređuju sljedeća postrojenja: (a) toplotsko postrojenje za proizvodnju električne energije s ukupnom prosječnom godišnjom ulaznom snagom većom od 10 MW kako bi se procijenili troškovi i koristi zahtijevanja rada postrojenja kao visokoefikasnog kogeneracijskog postrojenja; (b) industrijsko postrojenje s ukupnom prosječnom godišnjom ulaznom snagom većom od 8 MW kako bi se procijenilo iskorištavanje otpadne toplote na lokaciji i izvan lokacije; (c) uslužni objekt s ukupnom prosječnom godišnjom ulaznom snagom većom od 7 MW, kao što su postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda i terminali za UPP, kako bi se procijenilo iskorištavanje otpadne toplote na lokaciji i izvan lokacije; (d) podatkovni centar s ukupnom nazivnom ulaznom snagom većom od 1 MW kako bi se procijenila analiza troškova i koristi, uključujući, ali ne ograničavajući se na tehničku izvedivost, troškovnu efikasnost i učinak na energetske efikasnost i lokalnu potražnju za toplotskom energijom, uključujući sezonsku varijaciju, u pogledu iskorištavanja otpadne toplote za ispunjavanje ekonomski opravdane potražnje i povezivanja tog postrojenja na mrežu centraliziranoga grijanja ili efikasni sistem centraliziranog hlađenja/sistem centraliziranog hlađenja na temelju energije iz obnovljivih izvora ili drugih primjena za iskorištavanje otpadne toplote. U analizi iz prvog podstava tačke (d) razmatraju se rješenja za sistem hlađenja koja omogućavaju uklanjanje ili hvatanje otpadne toplote na korisnoj temperaturi uz minimalnu pomoćnu ulaznu snagu. L 231/62 HR Službeni list Evropske unije 20.9.2023. Države članice nastoje ukloniti prepreke za iskorištavanje otpadne toplote i pružiti podršku za upotrebu				
---	--	--	--	--

otpadne toplote ako se planiraju nova postrojenja ili se postrojenja preuređuju. Postavljanje opreme za hvatanje ugljikova dioksida proizvedenog u postrojenju za izgaranje s ciljem njegova geološkog skladištenja kako je predviđeno Direktivom 2009/31/EZ ne smatra se preuređenjem za potrebe točaka (b) i (c) ovog stava. Države članice zahtijevaju da se analiza troškova i koristi provede u saradnji s poduzećima odgovornima za rad postrojenja 8. Države članice mogu iz stava 7. izuzeti: (a) postrojenja za proizvodnju električne energije koja se koriste kod vršnih opterećenja i postrojenja za proizvodnju rezervne električne energije za koja se planira da će raditi manje od 1 500 radnih sati godišnje kao tekući prosjek u razdoblju od pet godina, na temelju postupka provjere koji utvrđuju države članice i kojim se osigurava ispunjavanje ovog kriterija za izuzeće; (b) postrojenja koja trebaju biti smještena u blizini mjesta geološkog skladištenja odobrenog u skladu s Direktivom 2009/31/EZ; (c) podatkovne centre čija se otpadna toplota upotrebljava, ili će se upotrebljavati, u mreži za centralizirano grijanje ili izravno za grijanje prostora, pripremu tople vode u kućanstvu ili druge namjene u zgradi ili grupi zgrada ili postrojenja u kojima se nalaze. Države članice takođe mogu odrediti pragove, iskazane kao iznos dostupne korisne otpadne toplote, potražnja za toplotskom energijom ili udaljenosti između industrijskih postrojenja i mreža za centralizirano grijanje, radi izuzimanja pojedinačnih postrojenja iz stava 7. točaka (c) i (d). Države članice obavještavaju Komisiju o izuzećima usvojenima na temelju ovog stava. 9. Države članice donose kriterije za odobrenje iz člana 8. Direktive (EU) 2019/944 ili jednakovrijedne kriterije za dozvolu kako bi: (a) uzele u obzir ishod sveobuhvatne procjene iz člana 25. stava 1.; (b) osigurale ispunjavanje zahtjeva utvrđenih u stavu 7.; (c) uzele u obzir ishod analize troškova i koristi iz stava 7. 10. Države članice mogu na temelju kriterija za odobrenje ili jednakovrijednih kriterija za dozvolu iz stava 9. izuzeti pojedinačna				
---	--	--	--	--

postrojenja iz obveze provedbe opcija čije su koristi veće od troškova ako za to postoje imperativni pravni, vlasnički ili financijski razlozi. U tim slučajevima dotična država članica Komisiji dostavlja svoju odluku s obrazloženjem u vlasnički ili financijski razlozi. U tim slučajevima dotična država članica Komisiji dostavlja svoju odluku s obrazloženjem u roku od tri mjeseca od dana donošenja te odluke. Komisija može donijeti mišljenje o odluci u roku od tri mjeseca od primitka. 11. Stavci 7., 8., 9. i 10. ovog člana primjenjuju se na postrojenja obuhvaćena Direktivom 2010/75/EU ne dovodeći u pitanje zahtjeve utvrđene u toj direktivi. 12. Države članice prikupljaju informacije o analizama troškova i koristi provedenima u skladu sa stavom 7. tačkama od (a) do (d). Te bi informacije trebale sadržavati barem podatke o dostupnim količinama toplote za opskrbu i parametrima toplote, broju planiranih radnih sati svake godine i geografskim lokacijama. Ti se podaci objavljuju uz poštovanje njihove moguće osjetljivosti. 13. Na temelju usklađenih referentnih vrijednosti efikasanosti iz Priloga III. tačke (d) države članice osiguravaju da se podrijetlo električne energije proizvedene iz visokoeфикаsane kogeneracije može jamčiti na temelju objektivnih, transparentnih i nediskriminirajućih kriterija koje utvrđuje svaka država članica. One osiguravaju da je to jamstvo o podrijetlu usklađeno sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu XII. i da sadržava barem informacije navedene u Prilogu XII. Države članice uzajamno priznaju svoja jamstva o podrijetlu, isključivo kao dokaz informacija iz ovog stava. Svako odbijanje priznavanja jamstva o podrijetlu kao takvog dokaza, posebno zbog razloga povezanih sa sprečavanjem prijevare, temelji se na objektivnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima. Države članice obavještavaju Komisiju o takvom odbijanju i iznose razloge za njega. U slučaju odbijanja priznanja jamstva o podrijetlu Komisija može donijeti odluku kojom obvezuje na priznanje stranu koja ga odbija, posebno s obzirom na objektivne, transparentne i nediskriminirajuće kriterije na kojima se takvo priznanje temelji.				
--	--	--	--	--

14. Države članice osiguravaju da je sva raspoloživa podrška kogeneraciji uvjetovana time da je proizvedena električna energija podrijetlom iz visokoeфикаsane kogeneracije i da se otpadna toplota ефикаsano upotrebljava za ostvarivanje uštede primarne energije. Javna podrška kogeneraciji, proizvodnji centraliziranoga grijanja i mrežama za centralizirano grijanje podliježe pravilima o državnim podrškama ako je primjenjivo.				
Član 27. Konverzija, prenos odnosno transport i distribucija energije 1. Nacionalna regulatorna tijela za energetiku primjenjuju načelo „energetska ефикаsnost na prvom mjestu“ iz sa svojim odlukama o radu infrastrukture za GAS i električnu energiju, uključujući njihove odluke o mrežnim tarifama. Uz načelo „energetska ефикаsnost na prvom mjestu“, nacionalna regulatorna tijela za energetiku mogu uzeti u obzir troškovnu ефикаsnost, ефикаsnost sisema i sigurnost opskrbe te integraciju tržišta, uz istodobnu zaštitu klimatskih ciljeva Unije i održivosti, kako je utvrđeno u članu 18. Uredbe (EU) 2019/943 i članu 13. Uredbe (EZ) br. 715/2009. 2. Države članice osiguravaju da operatori prijenosnih odnosno transportnih i distribucijskih sisema za električnu energiju i GAS primjenjuju načelo „energetska ефикаsnost na prvom mjestu“ u skladu s članom 3. ove Direktive u donošenju odluka o planiranju mreža, razvoju mreža i ulaganjima. Nacionalna regulatorna tijela ili druga imenovana nacionalna tijela provjeravaju ocjenjuje li se u metodologijama koje koriste operatori prijenosnih odnosno transportnih sisema i operatori distribucijskih sisema alternative u analizi troškova i koristi i uzimaju li se u obzir šire koristi rješenja za energetsку ефикаsnost, fleksibilnost na strani potražnje i ulaganja u imovinu koja doprinosi ublažavanju klimatskih promjena. Nacionalna regulatorna tijela i druga imenovana tijela također provjeravaju primjenjuju li operatori prijenosnih odnosno transportnih sisema ili operatori distribucijskih sisema načelo „energetska ефикаsnost na prvom mjestu“ u okviru odobravanja, provjeravanja i praćenja njihovih projekata i planova razvoja mreže na temelju člana 22. Direktive 2009/73/EZ te člana 32. stava 3. i člana 51. Direktive (EU) 2019/944. Nacionalna regulatorna tijela mogu pružiti metodologije i smjernice o tome kako procijeniti alternative u analizi troškova i koristi u bliskoj saradnji s operatorima prijenosnih odnosno transportnih sisema i	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Materija je regulisana čl. 154, 156 i 174 Zakon o energetici („Sl. list CG“, broj 28/2025)	

operatorima distribucijskih sisema, koji mogu razmjenjivati ključno tehničko stručno znanje. 3. Države članice osiguravaju da operatori prijenosnih odnosno transportnih i distribucijskih sisema prate i kvantificiraju ukupnu količinu mrežnih gubitaka i, ako je to tehnički i financijski izvedivo, optimiziraju mreže i poboljšavaju efikasnost mreže. Operatori prijenosnih odnosno transportnih i distribucijskih sisema izvještavaju nacionalno regulatorno tijelo za energetiku o tim mjerama i o očekivanoj uštedi energije postignutoj smanjivanjem mrežnih gubitaka. Države članice osiguravaju da operatori prijenosnih odnosno transportnih i distribucijskih sisema procjenjuju mjere za poboljšanje energetske efikasnosti s obzirom na njihove postojeće siseme za prijenos odnosno transport ili distribuciju električne energije i GASa te da poboljšavaju energetske efikasnosti u projektiranju i radu infrastrukture, osobito u pogledu uvođenja pametnih mreža. Države članice propisima utemeljenima na poticajima potiču operatore prijenosnih odnosno transportnih i distribucijskih sisema da razvijaju inovativna rješenja za poboljšanje energetske efikasnosti postojećih i budućih sisema u skladu s tarifnim načelima utvrđenima u članu 18. Uredbe (EU) 2019/943 i članu 13. Uredbe (EZ) br. 715/2009. 4. Nacionalna regulatorna tijela za energetiku uvrštavaju poseban odjeljak o napretku u poboljšanju energetske efikasnosti s obzirom na rad infrastrukture za GAS i električnu energiju u godišnjem izvještaju sastavljenom na temelju efikasnosti s obzirom na rad infrastrukture za GAS i električnu energiju u godišnjem izvještaju sastavljenom na temelju člana 41. Direktive 2009/73/EZ i člana 59. stava 1. tačke (i) Direktive (EU) 2019/944. U tim izvještajima nacionalna regulatorna tijela za energetiku daju procjenu cjelokupne efikasnosti u radu infrastrukture za GAS i električnu energiju i mjera koje su operatori prijenosnih odnosno transportnih i distribucijskih sisema proveli te, ako je primjenjivo, daju preporuke za poboljšanja energetske efikasnosti, među ostalim troškovno učinkovite alternative kojima se smanjuju vršna opterećenja i ukupna potrošnja električne energije. 5. Kad je riječ o električnoj energiji, države članice osiguravaju da propisi o mreži i mrežne tarife ispunjavaju kriterije navedene u Prilogu XIII., uzimajući u obzir mrežna pravila i smjernice razvijene na temelju Uredbe (EU) 2019/943 i obvezu iz člana 59. stava 7. tačke (a) Direktive (EU)				
--	--	--	--	--

2019/944 kako bi se omogućilo da se potrebna ulaganja u mreže sprovede na način kojim se osigurava održivost mreža.

6. Države članice mogu dopustiti komponente programâ i struktura tarifa sa socijalnim ciljem za prijenos odnosno

transport i distribuciju energije iz mreže, pod uvjetom da se svi narušavajući učinci na prijenosni odnosno transportni i distribucijski sisem svedu na nužan minimum i da nisu nerazmjerni socijalnom cilju.

7. Nacionalna regulatorna tijela osiguravaju ukidanje onih poticaja u tarifama prijenosa odnosno transporta i distribucije koji su štetni za energetska efikasnost proizvodnje, prijenosa odnosno transporta i distribucije električne energije i GAsa te opskrbe njima. Države članice osiguravaju efikasnost projektiranja infrastrukture i rada postojeće infrastrukture, u skladu s Uredbom (EU) 2019/943, te da se tarifama omogućuje odgovor na potražnju.

8. Operatori prijenosnih odnosno transportnih sisema i operatori distribucijskih sisema moraju biti usklađeni s Prilogom XIV.

9. Nacionalna regulatorna tijela za energetiku prema potrebi mogu od operatora prijenosnih odnosno transportnih sisema i operatora distribucijskih sisema zahtijevati da smanjivanjem pristojbi za priključenje i uporabu sisema potiču smještanje visokoefikasne kogeneracije u blizini područja potražnje za toGASom.

10. Države članice mogu proizvođačima električne energije iz visokoefikasne kogeneracije koji se žele priključiti na mrežu dozvoliti objavu poziva za podnošenje ponuda za radove priključivanja na mrežu.

11. Pri izvještavanju u skladu s Direktivom 2010/75/EU i ne dovodeći u pitanje njezin Član 9. stavak 2., države članice razmatraju uključivanje informacija o razinama energetske efikasnosti postrojenja za izgaranje goriva s ukupnom nazivnom ulaznom toGASskom snagom od 50 MW ili više u svjetlu relevantnih najboljih dostupnih tehnika razvijenih u skladu s Direktivom 2010/75/E

POGLAVLJE VI. HORIZONTALNE ODREDBE Član 28. Raspoloživost kvalifikacionih, akreditacionih i sertifikacionih sisema 1. Države članice uspostavljaju mrežu kojom se osigurava odgovarajući nivo kompetencija za zanimanja povezana sa energetsom efikasnošću koja odgovaraju potrebama tržišta. Države članice, u bliskoj saradnji sa socijalnim partnerima, osiguravaju da su sertifikacioni ili jednaki kvalifikacijski sisemi, uključujući prema potrebi odgovarajuće programe osposobljavanja, dostupni za zanimanja povezana s energetsom efikasnosti, koja uključuju pružatelje energetskih usluga, pružatelje energetskih pregleda, menadžere u području energetike, neovisne stručnjake, instalatere dijelova zgrada kako su navedeni u Direktivi 2010/31/EU i stručnjake koji sprovode integrisanu obnovu, da su ti sisemi pouzdani i da ti sisemi doprinose nacionalnim ciljevima energetske efikasnosti i općim Unijinim ciljevima dekarbonizacije. Države članice osiguravaju da su pružatelji sertifikacionih ili jednakih kvalifikacijskih sisema, uključujući prema potrebi odgovarajuće programe osposobljavanja, akreditirani u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 Evropskog parlamenta i Vijeća (47) ili odobreni u skladu s usklađenim nacionalnim zakonodavstvom ili normama. 47) Uredba (EZ) br. 765/2008 Evropskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.). 20.9.2023. HR Službeni list Evropske unije L 231/65 2. Države članice unapređuju sudjelovanje u programima sertifikacije, osposobljavanja i obrazovanja kako bi se osigurala odgovarajuća razina kompetencija u okviru zanimanja u području energetske efikasnosti koje odgovaraju potrebama tržišta. 3. Komisija do 11. oktobra 2024.: (a) u saradnji sa grupom stručnjaka koju su imenovale države članice, uspostavlja okvir za kampanju za privlačenje većeg broja ljudi u zanimanja u području energetske efikasnosti ili osmišljava takvu kampanju, osiguravajući pritom poštovanje načela nediskriminacije; (b) procjenjuje održivost uspostave jedinstvene pristupne tačke u obliku platforme, koristeći se postojećim inicijativama,	Član 5 U članu 41 poslije stav 2 dodaje se novi stav koji glasi: “Sertifikat o energetskim karakteristikama zgrade za porodične stambene zgrade dostavlja izvođač radova uz izjavu da je objekat izgrađen u skladu sa građevinskom dozvolom, glavnim projektom i da je podoban za upotrebu.”. Član 6 Poslije člana 43 dodaje se novi član koji glasi: “Kontrola kvaliteta sertifikata o energetskim karakteristikama zgrade Član 43a Na osnovu podataka iz registra izdatih sertifikata o energetskim karakteristikama zgrade iz člana 39 ovog zakona Ministarstvo vrši kontrolu kvaliteta izdatih sertifikata. Kontrolu kvaliteta iz stava 1 ovog člana Ministarstvo može povjeriti ovlašćenom pravnom licu koje je stručno za obavljanje poslova energetskih pregleda zgrada. Radi sprovođenja kontrole kvaliteta iz stava 1 ovog člana investitor, odnosno vlasnik objekta je dužan da dostavi tehničku dokumentaciju objekta na zahtjev Ministarstva.	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost se postiže usvajanjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije	IV kvartal
--	---	-----------------------------	---	-------------------

gdje je to moguće, kako bi pružila podršku državama članicama u uspostavi njihovih mjera za osiguravanje odgovarajuće razine kvalificiranih stručnjaka koja je potrebna kako bi se držao korak s napretkom u pogledu energetske efikasnosti radi postizanja klimatskih i energetskih ciljeva Unije. Ta platforma okupila bi stručnjake iz država članica, socijalne partnere, obrazovne ustanove, akademsku zajednicu i druge relevantne dionike radi poticanja i promicanja najboljih praksi kvalifikacijskih sisema i programa osposobljavanja s ciljem osiguravanja većeg broja stručnjaka za energetske efikasnosti te prekvalifikacije ili usavršavanja postojećih stručnjaka kako bi se zadovoljile potrebe tržišta. 4. Države članice osiguravaju da su u nacionalnim sertifikacionim ili jednakim kvalifikacijskim sisemima, uključujući prema potrebi odgovarajuće programe osposobljavanja, uzete u obzir postojeće Evropske ili međunarodne norme za energetske efikasnosti. 5. Države članice stavljaju na raspolaganje javnosti sertifikacione ili jednake kvalifikacijske siseme ili odgovarajuće programe osposobljavanja iz stava 1. te surađuju međusobno i s Komisijom na usporedbi sisema i njihovom priznavanju. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za upoznavanje potrošača s dostupnošću sisema u skladu s članom 29. stavom 1. 6. Države članice do 31. decembra 2024. i najmanje svake četiri godine nakon toga procjenjuju osiguravaju li se sisemima potrebna razina kompetencija i jednak pristup svim pojedincima u skladu s načelom nediskriminacije za pružatelje energetskih usluga, pružatelje energetskih pregleda, menadžere u području energetike, neovisne stručnjake, instalatere dijelova zgrada kako su navedeni u Direktivi 2010/31/EU te stručnjake koji sprovode integrisanu obnovu. Države članice procjenjuju i jaz između dostupnih i traženih stručnjaka. Države članice stavljaju tu procjenu i preporuke koje iz nje proizlaze na raspolaganje javnosti i dostavljaju ih putem e-platforme uspostavljene u skladu s članom 28. Uredbe (EU) 2018/1999.	U slučaju da se u postupku kontrole kvaliteta utvrdi da sertifikat o energetskim karakteristikama zgrade ne odgovara izvedenom stanju objekta Ministarstvo će taj sertifikat poništiti i naložiti investitoru, odnosno vlasniku objekta da pribavi novi sertifikat u roku od 60 dana od dana poništavanja sertifikata o energetskim karakteristikama zgrade i o tome obavijesti Ministarstvo. Bliži postupak kontrole kvaliteta sertifikata o energetskim karakteristikama zgrade, uslove za sprovođenje kontrole kvaliteta, visinu naknade za sprovođenje kontrole kvaliteta, kao i kriterijume za gubitak statusa ovlaštenog pravnog lica za vršenje energetskih pregleda propisuje Ministarstvo.”. Član 7 Ovaj zakon stupa na snagu u osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne			
Član 29. Energetske usluge 1. Države članice promiču tržište energetskih usluga i pristup tom tržištu za MSP-ove širenjem jasnih i lako dostupnih informacija o:	Član 6 Poslije člana 43 dodaje se novi član koji glasi:	Potpuno usklađeno	Definicija i pravni okvir pokriveni čl. 49 Zakona o efikasnom korišćenju energije	

(a) dostupnim ugovorima o energetske usluga i klauzulama koje bi trebalo uključiti u takve ugovore kako bi se zajamčilo uštedu energije i prava krajnjih kupaca; (b) financijskim instrumentima, poticajima, bespovratnim sredstvima, obnovljivim fondovima, jamstvima, programima osiguranja i zajmovima kojima se podupiru projekti u vezi s uslugama energetske efikasnosti; (c) dostupnim pružateljima energetske usluga, kao što su ESCO-i, koji su kvalificirani ili certificirani i čije su kvalifikacije ili certifikacije u skladu s članom 28.; (d) dostupnim metodologijama za praćenje i provjeravanje te sustavima kontrole kvalitete. 2. Države članice potiču razvoj oznaka kvalitete, među ostalim putem trgovačkih udruženja, prema potrebi na temelju Evropskih ili međunarodnih normi. 3. Države članice stavljaju na raspolaganje javnosti i redovito ažuriraju popis dostupnih pružatelja energetske usluga koji su kvalificirani ili certificirani i čije su kvalifikacije ili certifikacije u skladu s članom 28. ili osiguravaju sučelje putem kojeg pružatelji energetske usluga mogu davati te informacije. 4. Države članice promiču i osiguravaju, ako je to tehnički i ekonomski izvedivo, korištenje ugovora o energetskom učinku za obnovu velikih zgrada koje su u vlasništvu javnih tijela. Države članice osiguravaju da javna tijela procjenjuju izvedivost korištenja ugovora o energetskom učinku i drugih energetske usluga koje se zasnivaju na učinku za obnovu velikih nestambenih zgrada ukupne korisne površine pod veće od 750 m² Države članice mogu poticati javna tijela da kombiniraju ugovore o energetskom učinku s proširenim energetskim uslugama, uključujući odgovor na potražnju i skladištenje, kako bi se stalnim praćenjem, učinkovitim radom i održavanjem osigurala ušteda energije i održali rezultati dobiveni tijekom vremena. 5. Države članice podupiru javni sektor u prihvaćanju ponuda energetske usluga, posebno za preuređenje zgrada, putem: (a) osiguravanja obrazaca za ugovore o energetskom učinku koji uključuju barem stave navedene u Prilogu XV. i uzimaju	"Kontrola kvaliteta certifikata o energetskim karakteristikama zgrade Član 43a Na osnovu podataka iz registra izdatih certifikata o energetskim karakteristikama zgrade iz člana 39 ovog zakona Ministarstvo vrši kontrolu kvaliteta izdatih certifikata. Kontrolu kvaliteta iz stava 1 ovog člana Ministarstvo može povjeriti ovlaštenom pravnom licu koje je stručno za obavljanje poslova energetske pregleda zgrada. Radi sprovođenja kontrole kvaliteta iz stava 1 ovog člana investitor, odnosno vlasnik objekta je dužan da dostavi tehničku dokumentaciju objekta na zahtjev Ministarstva. U slučaju da se u postupku kontrole kvaliteta utvrdi da certifikat o energetskim karakteristikama zgrade ne odgovara izvedenom stanju objekta Ministarstvo će taj certifikat poništiti i naložiti investitoru, odnosno vlasniku objekta da pribavi novi certifikat u roku od 60 dana od dana poništavanja certifikata o energetskim karakteristikama zgrade i o tome obavijesti Ministarstvo.			
--	---	--	--	--

u obzir postojeće Evropske ili međunarodne norme, smjernice za javne natječaje i Eurostatov vodič za statističku obradu ugovora o energetsom učinku u računima države; (b) pružanja informacija o najboljim praksama za ugovore o energetsom učinku, uključujući, ako je dostupna, analizu troškova i koristi na temelju pristupa životnog vijeka; (c) promicanja i javne dostupnosti baze podataka o provedenim i tekućim projektima na temelju ugovora o energetsom učinku koja sadržava podatke o planiranoj i postignutoj uštedi energije. 6. Države članice podupiru pravilno funkcioniranje tržišta energetske usluga sljedećim mjerama: (a) utvrđivanjem i objavljivanjem jedne tačke za kontakt ili više njih na kojima krajnji kupci mogu dobiti informacije iz stava 1.; (b) uklanjanjem regulatornih i neregulatornih prepreka koje onemogućuju uvođenje ugovora o energetsom učinku i drugih modela usluga energetske efikasnosti za utvrđivanje ili provedbu mjera za uštedu energije, ili oboje; (c) uspostavljanjem i promicanjem uloge savjetodavnih tijela i neovisnih tržišnih posrednika, uključujući jedinstvene kontaktne tačke ili slične mehanizme za podršku, kako bi se potaknuo razvoj tržišta i na strani ponude i na strani potražnje te osiguravanjem da su informacije o tim mehanizmima dostupne javnosti i pristupačne sudionicima na tržištu. 7. Radi podupiranja pravilnog funkcioniranja tržišta energetske usluga države članice mogu uspostaviti pojedinačni mehanizam ili imenovati pravobranitelja kako bi osigurale učinkovito postupanje s pritužbama i izvansudsko rješavanje sporova proizišlih iz ugovora o energetske usluga i o energetsom učinku. 8. Države članice osiguravaju da se distributeri energije, operatori distribucijskih sustava i poduzeća za maloprodaju energije suzdrže od svih aktivnosti koje mogu onemogućiti potražnju za energetske usluga ili mjerama za poboljšanje energetske efikasnosti ili njihovu isporuku, ili spriječiti razvoj tržišta za takve usluge ili mjere, uključujući sprečavanje pristupa tržištu za konkurente ili zloporabu vladajućeg položaja.	Bliži postupak kontrole kvaliteta sertifikata o energetske karakteristikama zgrade, uslove za sprovođenje kontrole kvaliteta, visinu naknade za sprovođenje kontrole kvaliteta, kao i kriterijume za gubitak statusa ovlaštenog pravnog lica za vršenje energetske pregleda propisuje Ministarstvo.”.			
Član 30. Nacionalni fond za energetske efikasnost, finansiranje i tehnička podrška	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Osnivanjem Eko fonda shodno čl. 75, 76 Zakonom o životnoj sredini ("Sl. list	

1. Ne dovodeći u pitanje člane 107. i 108. UFEU-a, države članice olakšavaju uspostavljanje novih ili uporabu postojećih instrumenata finansiranja za mjere za poboljšanje energetske efikasnosti kako bi se maksimalno iskoristile pogodnosti finansiranja iz više izvora i kombinacije bespovratnih sredstava, financijskih instrumenata i tehničke pomoći. 2. Komisija prema potrebi izravno ili putem financijskih institucija pomaže državama članicama u uspostavljanju instrumenata finansiranja i instrumenata za pomoć u razvoju projekata na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini s ciljem povećanja ulaganja u energetske efikasnost u različitim sektorima i zaštite i osnaživanja osoba pogođenih energetskim siromaštvom, ugroženih kupaca, osoba u kućanstvima s niskim prihodima i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju, među ostalim integracijom perspektive ravnopravnosti tako da nitko ne bude zapostavljen. 3. Države članice donose mjere kojima se promiču kreditni proizvodi u području energetske efikasnosti, kao što su zelene hipoteke i zeleni krediti, osigurani i neosigurani, te osiguravaju da ih financijske institucije nude široko i na nediskriminirajući način te da su vidljivi i dostupni potrošačima. Države članice donose mjere za olakšavanje provedbe programa finansiranja u obliku otplate na računima i putem poreza, uzimajući u obzir smjernice Komisije pružene u skladu sa stavom 10. Države članice osiguravaju da se bankama i drugim financijskim institucijama pruže informacije o prilikama za sudjelovanje u finansiranju mjera za poboljšanje energetske efikasnosti, među ostalim putem uspostavljanja javno-privatnih partnerstava. Države članice potiču uspostavu instrumenata kreditnog jamstva za ulaganja u energetske efikasnost. 4. Ne dovodeći u pitanje člane 107. i 108. UFEU-a, države članice promiču uspostavu programâ financijske podrške radi povećanja primjene mjera za poboljšanje energetske efikasnosti za preuređenje u značajnoj mjeri pojedinačnih i centraliziranih sustava grijanja i hlađenja. 5. Države članice promiču uspostavu lokalnog stručnog znanja i tehničke pomoći, ako je primjereno putem postojećih			CG", br. 52/16, 73/19, 73/19 i 084/24)	
---	--	--	--	--

mreža i struktura, radi savjetovanja o najboljim praksama u pogledu postizanja dekarbonizacije lokalnog centraliziranoga grijanja i hlađenja, kao što je pristup namjenskoj financijskoj podrški. 6. Komisija olakšava razmjenu najboljih praksi između nadležnih nacionalnih ili regionalnih vlasti ili tijela, među ostalim putem godišnjih sastanaka regulatornih tijela, javnih baza podataka s informacijama o provedbi mjera u državama članicama i usporedbi među zemljama. 7. Kako bi se mobiliziralo privatno finansiranje mjera energetske efikasnosti i energetske obnove i doprinijelo postizanju ciljeva Unije u pogledu energetske efikasnosti i nacionalnih doprinosa na temelju člana 4. ove Direktive, kao i ciljeva iz Direktive 2010/31/EU, Komisija vodi dijalog i s javnim i s privatnim financijskim institucijama kao i relevantnim specifičnim sektorima radi određivanja potreba i potencijalnih djelovanja koja može poduzeti. 8. Mjere iz stava 7. uključuju sljedeće elemente: (a) mobiliziranje kapitalnih ulaganja u energetske efikasnost, uzimajući u obzir šire učinke uštede energije; (b) olakšavanje provedbe namjenskih financijskih instrumenata za energetske efikasnost i programa finansiranja u dostatnim razmjerima koje su uspostavile financijske institucije; (c) osiguravanje boljih podataka o energetske i financijske efikasnosti na sljedeće načine: i. daljim razmatranjem načina na koje se ulaganjima u energetske efikasnost poboljšavaju temeljne vrijednosti imovine; ii. podržavanjem studija za ocjenu monetizacije neenergetskih koristi ulaganja u energetske efikasnost. 9. Za potrebe mobiliziranja privatnog finansiranja mjera energetske efikasnosti i energetske obnove, države članice pri provedbi ove Direktive: (a) razmatraju načine za bolje iskorištavanje sustava gospodarenja energijom i energetske pregleda iz člana 11. radi utjecaja na donošenje odluka; L 231/68 HR Službeni list Evropske unije 20.9.2023.				
---	--	--	--	--

(b) na najbolji način iskorištavaju mogućnosti i alate dostupne iz proračuna Unije i predložene u okviru inicijative „Pametno finansiranje za pametne zgrade“ i u Komunikaciji Komisije od 14. oktobra 2020. naslovljenoj „Val obnove za Evropu – ozelenjivanje zgrada, otvaranje radnih mjesta, poboljšanje života“.

10. Komisija do 31. decembra 2024. pruža državama članicama i sudionicima na tržištu smjernice o tome kako pokrenuti privatna ulaganja.

Svrha je tih smjernica pomaganje državama članicama i sudionicima na tržištu da pripreme i provedu svoja ulaganja u energetske efikasnosti, među ostalim u okviru raznih programa Unije, i njima se predlažu adekvatni finansijski mehanizmi i inovativna rješenja za finansiranje, s kombinacijom bespovratnih sredstava, finansijskih instrumenata i pomoći za razvoj projekata, kako bi se razmjeri postojećih inicijativa povećali i programi Unije iskoristili kao katalizator za stvaranje učinka poluge na privatno finansiranje i poticanje tog finansiranja.

11. Države članice mogu uspostaviti nacionalni fond za energetske efikasnosti. Svrha je tog fonda provesti mjere energetske efikasnosti kako bi se dala podrška državama članicama u ostvarivanju njihovih nacionalnih doprinosa energetske efikasnosti i njihovih okvirnih putanja iz člana 4. stava 2. Nacionalni fond za energetske efikasnosti može se uspostaviti kao namjenski fond u okviru postojećeg nacionalnog instrumenta kojim se promiču kapitalna ulaganja. Nacionalni fond za energetske efikasnosti može se financirati iz prihoda s dražbi emisijskih jedinica na temelju EU sustava trgovanja emisijama za sektor zgradarstva i prometa.

12. Ako države članice uspostave nacionalne fondove za energetske efikasnosti, kako je navedeno u stavu 11. ovog člana, one uspostavljaju finansijske instrumente, uključujući javna jamstva, kako bi povećale korištenje privatnih ulaganja u energetske efikasnosti te kreditnih proizvoda u području energetske efikasnosti i inovativnih programa iz stava 3. ovog člana. Na temelju člana 8. stava 3. i člana 24., nacionalnim fondom za energetske efikasnosti podupire se prioritarno provođenje mjera među osobama pogođenim energetske siromaštvom, ugroženim kupcima, osobama u kućanstvima s niskim prihodima i, ako je primjenjivo,

osobama koje žive u socijalnom stanovanju. Ta podrška uključuje finansiranje mjera energetske efikasnosti za MSP-ove kako bi se stvorio učinak poluge i kako bi se potaknulo privatno finansiranje za MSP-ove. 13. Države članice mogu dopustiti javnim tijelima da obveze iz člana 6. stava 1. ispunjavaju godišnjim doprinosima nacionalnom fondu za energetske efikasnost jednakima ulaganjima potrebnima za ispunjavanje navedenih obveza. 14. Države članice mogu predvidjeti da stranke obveznice svoje obveze iz člana 8. stavaka 1. i 4. mogu ispuniti u obliku doprinosa svake godine nacionalnom fondu za energetske efikasnost u iznosu koji je jednak ulaganjima potrebnima za ispunjavanje navedenih obveza. 15. Države članice mogu upotrebljavati svoje prihode od godišnjih emisijskih kvota u skladu s Odlukom br. 406/2009/EZ kako bi razvile inovativne mehanizme finansiranja za poboljšanja energetske efikasnosti. 16. Komisija procjenjuje djelotvornost i efikasnost javne financijske podrške u području energetske efikasnosti na razini Unije i na nacionalnoj razini te kapacitet država članica za povećanje korištenja privatnih ulaganja u energetske efikasnost, uzimajući u obzir i potrebe za javnim finansiranjem iskazane u nacionalnim energetskim i klimatskim planovima. Komisija evaluira bi li mehanizam za energetske efikasnost na razini Unije, s ciljem pružanja Unijina jamstva, tehničke pomoći i povezanih bespovratnih sredstava radi omogućivanja provedbe financijskih instrumenata, te programi finansiranja i podrške na nacionalnoj razini, mogli na troškovno učinkovit način poduprijeti postizanje ciljeva Unije u području energetske efikasnosti i klime te, ako je prikladno, predlaže uspostavu takvog mehanizma. U tu svrhu Komisija do 30. marta 2024. Evropskom parlamentu i Vijeću podnosi izvještaje, kojemu prema potrebi prilaže zakonodavne prijedloge. 17. Države članice do 15. marta 2025. i svake dvije godine nakon toga u okviru svojih integrisanih nacionalnih energetskih i klimatskih izvještaja o napretku dostavljenih na temelju člana 17. i u skladu s članom 21. Uredbe (EU) 2018/1999 Komisiji podnose izvještaje koje sadržava sljedeće podatke:				
---	--	--	--	--

(a) opseg javnih ulaganja u energetske efikasnost i prosječni faktor poluge postignut javnim finansiranjem kojim se podupiru mjere energetske efikasnosti; (b) opseg kreditnih proizvoda u području energetske efikasnosti, razlikujući različite proizvode; (c) prema potrebi, nacionalne programe finansiranja uspostavljene kako bi se povećala primjena mjera energetske efikasnosti i najboljih praksi te inovativne programe finansiranja za energetske efikasnost. Kako bi olakšala pripremu izvještaja iz prvog podstava ovog stava, Komisija uključuje zahtjeve navedene u tom podstavu u zajednički predložak utvrđen u provedbenim aktima donesenima na temelju člana 17. stava 4. Uredbe (EU) 2018/1999. 18. Za potrebe ispunjavanja obveze iz stava 17. tačke (b) i ne dovodeći u pitanje dodatne nacionalne mjere, države članice uzimaju u obzir postojeće obveze objavljivanja za financijske institucije, uključujući: (a) pravila o objavljivanju za kreditne institucije na temelju Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2178 (48); (b) zahtjeve u pogledu objavljivanja okolišnih, socijalnih i upravljačkih rizika za kreditne institucije u skladu sa članom 449.a Uredbe (EU) br. 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća (49). Kako bi se olakšalo prikupljanje i objedinjavanje podataka o opsegu kreditnih proizvoda u području energetske efikasnosti u svrhu ispunjavanja obveze iz stava 17. tačke (b), Komisija do 15. marta 2024. državama članicama pruža smjernice o aranžmanima za pristup, prikupljanje i objedinjavanje podataka o opsegu kreditnih proizvoda u području energetske efikasnosti na nacionalnojm nivou.				
Član 31. Faktori konverzije i faktori primarne energije 1. Za potrebe usporedbe uštede energije i konverzije u usporedivu jedinicu primjenjuju se neto kalorične vrijednosti iz Priloga VI. Uredbi (EU) 2018/2066 i faktori primarne energije utvrđeni u stavu 2. ovog člana, osim ako je opravdana uporaba drugih vrijednosti ili faktora. 2. Faktor primarne energije primjenjuje se ako se ušteda energije proračunava u vrijednostima primarne energije koristeći pristup odozdo prema gore na temelju krajnje potrošnje energije.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Čl. 6, 13a, 18, Zakona o efikasnom korišćenju energije ("Sl. list CG", br. 57/14, 3/15, 25/, 140/22 i 84/24)	

3. Za uštedu električne energije u kWh države članice primjenjuju koeficijent kako bi točno proračunale uštedu u potrošnji primarne energije. Države članice primjenjuju zadati koeficijent od 1,9, osim ako iskoriste svoje diskrecijsko pravo na određivanje drukčijeg koeficijenta na temelju opravdanih nacionalnih okolnosti. 4. Za uštedu energije drugih nositelja energije u kWh države članice primjenjuju koeficijent kako bi točno proračunale uštedu u potrošnji primarne energije. 5. Ako države članice određuju vlastiti koeficijent za zadatu vrijednost u skladu s ovom Direktivom, taj koeficijent određuju transparentnom metodologijom na temelju nacionalnih, regionalnih ili lokalnih okolnosti koje utiču na potrošnju primarne energije. Te okolnosti moraju biti obrazložene, provjerljive i utemeljene na objektivnim i nediskriminirajućim kriterijima. 48) Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2178 od 6. srpnja 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2020/852 Evropskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem sadržaja i prikaza informacija o okolišno održivim ekonomskim djelatnostima koje objavljuju poduzeća na koja se primjenjuje Član 19.a ili Član 29.a Direktive 2013/34/EU i utvrđivanjem metodologije obveznog objavljivanja informacija (49) Uredba (EU) br. 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.). L 231/70 HR Službeni list Evropske unije 20.9.2023. 6. U određivanju vlastitog koeficijenta države članice uzimaju u obzir kombinacije izvora energije uključene u ažuriranja svojih integrisanih nacionalnih energetske i klimatskih planova prijavljena na temelju člana 14. stava 2. Uredbe (EU) 2018/1999 i svoje naknadne integrisane nacionalne energetske i klimatske planove saopštene Komisiji na temelju člana 3. i Člana od 7. do 12. te uredbe. Ako odstupe od zadate vrijednosti, države članice Komisiji priopćuju koeficijent koji koriste u tim ažuriranjima i naknadnim planovima, zajedno sa metodologijom proračuna i podacima na temelju kojih je proračunan. 7. Komisija da 25. decembra 2026. i svake četiri godine nakon toga revidira zadate koeficijente na temelju zabilježenih podataka. Te se revizije sprovode uzimajući u obzir njihov učinak na pravo Unije, kao što su Direktiva 2009/125/EZ i Uredba (EU) 2017/1369.				
--	--	--	--	--

POGLAVLJE VII. ZAVRŠNE ODREDBE Član 32. Sankcije Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenja nacionalnih odredaba donesenih na temelju ove Direktive i poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihove provedbe. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice do 11. oktobra 2025. obavještavaju Komisiju o tim pravilima i tim mjerama te je bez odgode obavještavaju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utiču				
Član 33. Delegirani akti 1. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s članom 34. radi preispitivanja usklađenih referentnih vrijednosti efikasnosti utvrđenih u Uredbi (EU) 2015/2402. 2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s članom 34. radi izmjene ove Direktive prilagođavanjem vrijednosti, metoda proračuna, zadatih koeficijenata primarne energije i zahtjeva iz člana 31. i priloga II., III., V., od VIII. do XII. i XIV. tehničkom napretku. 3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s članom 34. radi dopune ove Direktive uspostavom, nakon savjetovanja s relevantnim dionicima, zajedničkog sustava Unije za ocjenjivanje održivosti podatkovnih centara koji se nalaze na njezinu području. Komisija prvi takav delegirani akt donosi do 31. decembra 2023. Zajedničkim sustavom Unije uspostavlja se definicija pokazatelja održivosti data centara i utvrđuju se ključni pokazatelji uspješnosti i metodologija za njihovo mjerenje.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo	Obrazac označava kao neprenosivo (delegirana ovlaštenja EU).	
Član 34. Izvršavanje delegiranja Ovlašćenje 1. Ovlašćenje za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članu. 2. Ovlašćenje za donošenje delegiranih akata iz člana 33. dodjeljuje se Komisiji na period od pet godina počevši od 10. oktobra 2023. Komisija izrađuje izvještaje o delegiranju Ovlašćenjei najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje Ovlašćenjei prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Evropski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		

3. Evropski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje Ovlašćenje iz člana 33. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje Ovlašćenje koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Evropske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi. 4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. aprila 2016. 5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Evropskom parlamentu i Vijeću. 6. Delegirani akt donesen na temelju člana 33. stupa na snagu samo ako ni Evropski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Evropskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Evropski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Evropskog parlamenta ili Vijeća.				
Član 35. Preispitivanje i praćenje sprovođenja 1. U kontekstu izvještaja o stanju energetske unije podnesenog na temelju člana 35. Uredbe (EU) 2018/1999 Komisija izvještava o funkcioniranju tržišta ugljika u skladu s članom 35. stavom 1. i članom 35. stavom 2. tačkom (c) te uredbe, uzimajući u obzir učinke provedbe ove Direktive.	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usaglašeno	Potpuna usaglašenost će se postiću usvajanjem Nacionalnog energetskog i klimatskog plana	IV kvartal 2025

2. Komisija do 31. oktobra 2025. i svake četiri godine nakon toga evaluira postojeće mjere za povećanje energetske efikasnosti i dekarbonizaciju u grijanju i hlađenju. Tom evaluacijom uzima se u obzir sve sljedeće: (a) trendovi energetske efikasnosti i emisija stakleničkih GASova u grijanju i hlađenju, uključujući u centraliziranom grijanju i hlađenju; (b) međusobne povezanosti poduzetih mjera; (c) promjene energetske efikasnosti i emisija stakleničkih GASova u grijanju i hlađenju; (d) postojeće i planirane politike i mjere za energetske efikasnost i za smanjivanje stakleničkih GASova na razini Unije i na nacionalnoj razini; (e) mjere koje su države članice navele u svojim sveobuhvatnim dostavile u skladu s članom 17. stavom 1. Uredbe (EU) 2018/1999. Komisija do 31. oktobra 2025. i svake četiri godine nakon toga podnosi izvještaje Evropskom parlamentu i Vijeću o toj evaluaciji te prema potrebi predlaže mjere radi osiguravanja postizanja klimatskih i energetskih ciljeva Unije. 3. Države članice u skladu s općim načelima navedenima u Prilogu II. prije 30. travnja svake godine Komisiji dostavljaju statističke podatke o nacionalnoj proizvodnji električne i toGASske energije iz visokoefikasne i niskoučinkovite kogeneracije u odnosu na ukupnu proizvodnju toGASske i električne energije. One također dostavljaju godišnje statističke podatke o kogeneracijskim kapacitetima za proizvodnju toGASske i električne energije i gorivima za kogeneraciju te o proizvodnji i kapacitetima centraliziranoga grijanja i hlađenja u odnosu na ukupnu proizvodnju i kapacitete toGASske i električne energije. Države članice dostavljaju statističke podatke o uštedi primarne energije koja se postiže primjenom kogeneracije u skladu s metodologijom navedenom u Prilogu III. 4. Komisija do 1. siječnja 2021. podnosi izvještaje Evropskom parlamentu i Vijeću na temelju procjene potencijala za energetske efikasnost u konverziji, pretvorbi, prijenosu odnosno transportu, prijevozu i skladištenju energije, kojemu se, prema potrebi, prilažu zakonodavni prijedlozi. 5. Podložno eventualnoj promjeni odredbi o maloprodajnim tržištima u Direktivi 2009/73/EZ, Komisija do 31. prosinca 2021. obavlja procjenu i podnosi Evropskom parlamentu i Vijeću izvještaje o odredbama povezanim s mjerenjem, obračunom i				
---	--	--	--	--

informacijama za potrošače za prirodni GAS s ciljem njihova usklađivanja, ako je to primjereno, s relevantnim odredbama za električnu energiju u Direktivi (EU) 2019/944 kako bi se ojačala zaštita potrošača i omogućilo krajnjim kupcima da dobivaju redovitije, jasnije i ažurnije informacije o svojoj potrošnji prirodnog GASa i da reguliraju svoju upotrebu energije. Što je prije moguće nakon podnošenja tog izvještaja Komisija prema potrebi donosi zakonodavne prijedloge. 6. Komisija do 31. oktobra 2022. ocjenjuje je li Unija ostvarila glavne ciljeve energetske efikasnosti za 2020. 7. Komisija do 28. februara 2027. i svakih pet godina nakon toga evaluira provedbu ove Direktive i podnosi izvještaje Evropskom parlamentu i Vijeću. Ta evaluacija uključuje: (a) procjenu opće djelotvornosti ove Direktive i potrebe za daljim prilagodbama Unijine politike energetske efikasnosti u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma i s obzirom na kretanja u području gospodarstva i inovacija; (b) detaljnu procjenu ukupnog makroekonomskog učinka ove Direktive, s naglaskom na učincima na energetske sigurnost Unije, cijenama energije, minimiziranju energetske siromaštva, ekonomskom rastu, konkurentnosti, otvaranju radnih mjesta, troškovima mobilnosti i kupovnoj moći kućanstava; (c) glavne ciljeve energetske efikasnosti Unije za 2030. utvrđene u članu 4. stavu 1. kako bi se ti ciljevi povećali u slučaju znatnih smanjenja troškova koje proizlaze iz ekonomskih ili tehnoloških postignuća ili ako je to potrebno da se ispune Unijini ciljevi dekarbonizacije za 2040. ili 2050. ili njezine međunarodne obveze u pogledu dekarbonizacije; (d) razmatranje toga trebaju li države članice nastaviti ostvarivati novu godišnju uštedu u skladu s članom 8. stavom 1. prvim podstavom tačkom (b) podtačkom iv. u desetogodišnjim razdobljima nakon 2030.; (e) razmatranje toga trebaju li države članice nastaviti osiguravati da se svake godine obnovi barem 3 % ukupne korisne površine poda grijanih i/ili hlađenih zgrada koje su u vlasništvu javnih tijela u skladu s članom 6. stavom 1. Radi preispitivanja stope obnove iz tog člana;				
--	--	--	--	--

(f) razmatranje toga trebaju li države članice nastaviti ostvarivati dio uštede energije kod osoba pogođenih energetske siromaštvom, ugroženih kupaca i, ako je primjenjivo, osoba koje žive u socijalnom stanovanju, na temelju člana 8. stava 3. u desetogodišnjim razdobljima nakon 2030.; (g) razmatranje toga trebaju li države članice nastaviti postizati smanjenje krajnje potrošnje energije u skladu sa članom 5. stavom 1.; (h) učinke ove Direktive na podupiranje ekonomskog rasta, povećanje industrijske proizvodnje, uvođenje obnovljivih izvora energije ili napredak napora u području klimatske neutralnosti. Tom evaluacijom obuhvataju se i učinci na napore u području elektrifikacije gospodarstva i uvođenja vodika, uključujući razmatranje toga bi li bilo kakva promjena u postupanju s čistim obnovljivim izvorima energije mogla biti opravdana te se, prema potrebi, predlažu rješenja za sve potencijalno utvrđene negativne učinke. Tom se izvještaju prilažu detaljna procjena o tome postoji li potreba za izmjenom ove Direktive radi regulatornog pojednostavnjenja i, prema potrebi, prijedlozi daljih mjera. 8. Komisija do 31. oktobra 2032. ocjenjuje je li Unija ostvarila glavne ciljeve energetske efikasnosti za 2030.				
Članak 36. Prenošenje 1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja sa članovima 1., 2. i 3., članom 4. stavovima od 1. do 4., članom 4. stavom 5. prvim, drugim, četvrtim, petim i šestim podstavom, članom 4. stavovima 6. i 7., članovima od 5. do 11., članom 12. stavovima od 2. do 5., članovima od 21. do 25., članom 26. stavovima 1. i 2. te stavovima od 4. do 14., članom 27., članom 28. stavovima od 1. do 5., članovima od 29. do 32. te Prilogom I., prilogima od III. do VII. i prilogima X., XI. i XV. do 11. oktobra 2025. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s članom 4. stavom 5. trećim podstavom, članom 12. stavom 1., članom 26. stavom 3. i članom 28. stavom 6. do datuma koji su tamo navedeni. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera. Kada države članice donose te mjere, one sadrže upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. One sadrže i izjavu da se upućivanja u postojećim	Nema odgovarajuće odredbe	Neprijemljivo		

zakonima i drugim propisima na direktivu stavljenju izvan snage ovom Direktivom smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. Države članice određuju načine tog upućivanja i način oblikovanja te izjave. 2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.				
Članak 37. Izmjena Uredbe (EU) 2023/955 U članu 2. Uredbe (EU) 2023/955 tačka 1. zamjenjuje se sljedećim: „1. Energetsko siromaštvo’ je energetsko siromaštvo kako je definisano u članu 2. tački 52. Direktive (EU) 2023/1791 Evropskog parlamenta i Vijeća	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Članak 38. Stavljanje izvan snage Direktiva 2012/27/EU, kako je izmijenjena aktima navedenima u dijelu A Priloga XVI., stavlja se izvan snage sa učinkom od 12. oktobra 2025., ne dovodeći u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo direktiva, koji su navedeni u dijelu B. Priloga XV	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Članak 39. Stupanje na snagu i primjena Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Evropske unije. Članovi 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19. i 20. te prilozi II., VIII., IX., XII., XIII. i XIV. primjenjuju se od 12. oktobra 2025. Članak 37. primjenjuje se od 30. juna 2024.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Članak 40. Adresati Ova je Direktiva upućena državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Čl. 25-30	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG 1 NACIONALNI DOPRINOSI UNIJINIM CILJEVIMA ENERGETSKE EFIKASNOSTI ZA 2030. IZRAŽENI U KRAJNJOJ POTROŠNJI ENERGIJE I/ILI POTROŠNJI PRIMARNE ENERGIJE PRILOG II OPŠTA NAČELA ZA PRORAČUNAVANJE ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ KOGENERACIJE PRILOG III	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Materija je predmet regulisanja Zakona o energetici (Sl. list CG, broj 28/25). Potpuna usklađenost postignuta kroz donošenje Pravilnika o načinu proračunavanja uštede primarne energije iz kogeneracije i određivanja ukupnog stepena	

METODOLOGIJA UTVRĐIVANJA EFIKASNOSTI POSTUPKA KOGENERACIJE			efikasnosti kogeneracionog objekta („Sl. list CG“, broj 61/19).	
PRILOG IV. ZAHTJEVI ENERGETSKE EFIKASNOSTI ZA JAVNU NABAVKU	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađenost postignuta članom 20 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG“, br. 57/14 i 25/19 i 140/22	
PRILOG V. ZAJEDNIČKE METODE I NAČELA ZA PRORAČUN UČINKA SISTEMA OBVEZE ENERGETSKE EFIKASNOSTI ILI DRUGIH MJERA POLITIKE U SKLADU SA ČLANOVIMA 8., 9. I 10. I ČLANOM 30. STAVOM 14.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno kroz član 7, 13a i 18 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG“, br. 57/14 i 25/19 i 140/22 Crna Gora je donijela odluku da u ovom trenutku ne uvodi sistem obaveza energetske efikasnosti već da ciljeve iz člana 7 Direktive postigne kroz alternativne mjere u skladu sa stavom 9 ovog člana Direktive. Dio sistema alternativnih mjera će biti i uštede snabdjevača energijom i distributera energenata.	
PRILOG VI. Minimalni kriterijumi za energetske preglede uključujući energetske preglede koji se vrše u sklopu sistema energetskog menadžmenta Energetski pregledi iz člana 11.: (a) zasnivaju se na ažuriranim, izmjerenim i sljeditivim radnim podacima o potrošnji energije i (za električnu energiju) profilima opterećenja;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Djelatnost vršenja energetskih pregleda regulisani su članom 27 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG“, br. 57/14 i 25/19 i 140/22) i Pravilnikom o	

(b) obuhvaćaju detaljan pregled profila potrošnje energije zgrada ili skupina zgrada, tehnoloških procesa ili industrijskih postrojenja, uključujući prijevoz; (c) utvrđuju mjere energetske učinkovitosti za smanjivanje potrošnje energije; (d) utvrđuju potencijal za troškovno učinkovito korištenje ili proizvodnju energije iz obnovljivih izvora; (e) kada je to moguće, proizlaze iz analize troškova ciklusa trajanja umjesto iz jednostavnih razdoblja povrata kako bi se u obzir uzela dugoročna ušteda, preostale vrijednosti dugoročnih ulaganja i diskontne stope; (f) razmjerni su i u dovoljnoj mjeri reprezentativni kako bi se omogućilo dobivanje pouzdane slike o cjelokupnim energetskim svojstvima i pouzdano prepoznavanje najvažnijih mogućnosti za poboljšanje. Na temelju energetskih pregleda moraju biti mogući detaljni i potvrđeni izračuni za predložene mjere s ciljem pružanja jasnih informacija o mogućoj uštedi. Mora biti omogućena pohrana podataka koji se upotrebljavaju u energetskim pregledima za povijesnu analizu i praćenje učinaka.			vršenju energetskih pregleda zgrada („Sl. list CG“, broj 29/23).	
PRILOG VII. MINIMALNI ZAHTEVI ZA PRAĆENJE I OBJAVLJIVANJE ENERGETSKIH SVOJSTAVA PODATKOVNIH CENTARA	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		
PRILOG VIII. MINIMALNI ZAHTEVI ZA OBRAČUN I INFORMACIJE O OBRAČUNU NA TEMELJU STVARNE POTROŠNJE PRIRODNOG GASA PRILOG IX . MINIMALNI ZAHTEVI ZA INFORMACIJE O OBRAČUNU I POTROŠNJI GRIJANJA, HLAĐENJA I TOPLE VODE U KUĆANSTVU PRILOG X. POTENCIJAL ZA UČINKOVITOST U GRIJANJU I HLAĐENJU PRILOG XI. ANALIZE TROŠKOVA I KORISTI PRILOG XII. JAMSTVO O PODRIJETLU ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU PROIZVEDENU IZ VISOKOEFIKASNE KOGENERACIJE	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo	Materija je predmet regulisanja Zakona o energetici („Sl. list CG“, br. 5/16, 51/17 i 28/25). Potpuna usklađenost će se postići kroz donošenje odgovarajućih podzakonskih akata koji se odnose na metodologiju obračuna stvarne potrošnje.	IV kvartal 2026

PRILOG XIII.**KRITERIJUMI ENERGETSKE EFIKASNOSTI ZA REGULACIJU ENERGETSKE MREŽE I ZA TARIFE ELEKTROENERGETSKE MREŽE**

1. Mrežne tarife moraju biti transparentne i nediskriminirajuće te moraju biti u skladu s člankom 18. Uredbe (EU) 2019/943 i odražavati uštede troškova u mrežama ostvarene mjerama na strani potražnje i mjerama odgovora na potražnju te distribuiranom proizvodnjom energije, uključujući uštede od smanjenja troškova isporuke ili ulaganja u mrežu te optimalnijeg rada mreže.
2. Regulacijom mreže i mrežnim tarifama mrežni operatori ili poduzeća za maloprodaju energije ne sprečavaju se da na raspolaganje stave usluge sustava za mjere odgovora na potražnju, upravljanje potražnjom i distribuiranu proizvodnju energije na organiziranim tržištima električne energije, uključujući izvanburzovna tržišta i burze električne energije za trgovanje električnom energijom, kapacitete, usluge uravnoteženja i pomoćne usluge u svim vremenskim okvirima, uključujući terminska tržišta, tržišta za dan unaprijed i tržišta za isti dan, a posebno:
- (a) preusmjeravanje opterećenja krajnjih kupaca iz vremena vršnog opterećenja u vrijeme izvan vršnog opterećenja uzimajući u obzir raspoloživost obnovljive energije, energije iz kogeneracije i distribuirane proizvodnje energije;
 - (b) uštedu energije na temelju odgovora na potražnju distribuiranih potrošača od strane neovisnih agregatora;
 - (c) smanjenje potražnje putem mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti koje provode pružatelji energetske usluga, uključujući ESCO-e;
 - (d) priključivanje i dispečiranje izvora proizvodnje energije na donjim naponskim razinama;
 - (e) priključivanje izvora proizvodnje energije koji su bliže mjestu potrošnje; i
 - (f) skladištenje energije.
3. Mrežnim ili maloprodajnim tarifama može se poduprijeti dinamično određivanje cijena za mjere odgovora na potražnju krajnjih kupaca, kao što su:
- (a) tarife s obzirom na vrijeme uporabe;

Član 1

U Zakonu o efikasnom korišćenju energije („Službeni list CG”, br. 57/14, 25/19 i 140/22) u članu 4 stav 1 na kraju tačke 15 tačka se zamjenjuje tačka - zarezom i dodaju tri nove tačke koje glase: 17) upravljanje potrošnjom je promjena potrošnje energije krajnjih kupaca u odnosu na njihove uobičajene ili trenutne obrasce potrošnje kao odgovor na tržišne signale, uključujući vremenski promjenljive cijene električne energije ili novčane podsticaje ili kao odgovor na prihvatanje ponude krajnjeg kupca za prodaju smanjenja ili povećanja potražnje po cijeni na organizovanom tržištu;

Potpuno
usklađeno

Potpuno usklađeno čl. 29,
49 i 50 Zakona o efikasnom
korišćenju energije („Sl. list
CG”, br. 57/14, 25/19 i
140/25)

(b) određivanje cijena u vrijeme kritičnog opterećenja; (c) određivanje cijena u realnom vremenu; i (d) popusti u vrijeme vršnog opterećenja.				
PRILOG XIV ZAHTJEVI ENERGETSKE UČINKOVITOSTI ZA OPERATORE PRIJENOSNIH SISTEMA I OPERATORE DISTRIBUCIONIH SISTEMA Operatori prijenosnih sustava i operatori distribucijskih sustava: (a) utvrđuju i objavljuju standardna pravila u pogledu pokrivanja i podjele troškova tehničkih prilagodbi, poput priključaka na mrežu, jačanja mreže i uvođenja novih mreža, poboljšanja rada mreže i pravila u pogledu nediskriminirajuće primjene kodeksa o mreži potrebnih za integraciju novih proizvođača koji u međusobno povezanu mrežu isporučuju električnu energiju proizvedenu iz visokoučinkovite Kogeneracije; (b) svakom novom proizvođaču električne energije proizvedene iz visokoučinkovite kogeneracije koji se želi priključiti na sustav pružaju sveobuhvatne i potrebne informacije, uključujući: i. sveobuhvatnu i detaljnu procjenu troškova povezanih s priključenjem na mrežu; ii. razuman i točan vremenski raspored za zaprimanje i obradu zahtjeva za priključenje na mrežu; iii. razumni okvirni vremenski raspored za svaki predloženi priključak na mrežu. Cjelokupni proces priključivanja na mrežu ne bi trebao trajati dulje od 24 mjeseca, vodeći računa o razumnoj praktičnosti i nediskriminaciji; (c) osiguravaju standardizirane i pojednostavljene postupke za priključivanje distribuiranih proizvođača energije iz visokoučinkovite kogeneracije kako bi olakšali njihovo priključivanje na mrežu. Standardna pravila iz prvog odlomka točke (a) temelje se na objektivnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima, a posebno se uzimaju u obzir svi troškovi i koristi povezani s priključivanjem navedenih proizvođača na mrežu. U pravilima mogu biti predviđene različite vrste priključivanja.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 18 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG”, br. 57/14, 25/19 i 140/25)	
PRILOG XV,		Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 39 Zakona o efikasnom	

MINIMALNE STAVKE KOJE TREBA UKLJUČITI U UGOVORE O ENERGETSKOM UČINKU ILI U POVEZANE SPECIFIKACIJE JAVNOG NATJEČAJA — Nalazi i preporuke navedeni u analizama i energetske pregledima provedenima prije sklapanja ugovora koji obuhvaćaju korištenje energije u zgradi s obzirom na uvođenje mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti. — Jasan i transparentan popis mjera za poboljšanje učinkovitosti koje treba provesti ili rezultata u vezi s učinkovitošću koje treba ostvariti. — Zajamčena ušteda koju treba ostvariti provedbom mjera iz ugovora. — Trajanje i ključne točke ugovora, uvjeti i otkazni rok. — Jasan i transparentan popis obveza svake ugovorne stranke. — Referentni datum(i) za utvrđivanje ostvarene uštede. — Jasan i transparentan popis koraka u provedbi mjere ili paketa mjera i prema potrebi povezanih troškova. — Obveza potpune provedbe mjera iz ugovora i dokumentiranje svih promjena napravljenih tijekom provedbe projekta. — Propisi o uključivanju istovjetnih zahtjeva u sve podugovore s trećim osobama. — Jasan i transparentan prikaz financijskih posljedica projekta i raspodjele udjela obiju stranaka u ostvarenoj novčanoj uštedi, odnosno naknada pružatelju usluga. — Jasne i transparentne odredbe o mjerenju i provjeri ostvarene zajamčene uštede, provjeri kakvoće i jamstvima. — Odredbe u kojima se objašnjava postupak u slučaju promjene okvirnih uvjeta koji utječu na sadržaj i ishod ugovora, odnosno promjene cijene energije i intenziteta uporabe postrojenja. — Detaljne informacije o obvezama svake ugovorne stranke i o sankcijama za njihovo kršenje.			korišćenju energije („Sl. list CG”, 57/14, 25/19 i 140/25)	
PRILOG XVI. Dio A Direktiva stavljena izvan snage i popis njezinih naknadnih izmjena (iz članka 39.) Dio B Rokovi za prenošenje u nacionalno pravo (iz članka 39.)	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG XVII.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Korelaciona tabela				
DIREKTIVA 2018/844				
Član 1. Izmjene Direktive 2010/31/EU Direktiva 2010/31/EU mijenja se kako slijedi: 1. član 2. mijenja se kako slijedi: (a) tačka 3. zamjenjuje se sljedećim „3. tehnički sistem zgrade’ znači tehnička oprema zgrade ili samostalne upotrebne cjeline zgrade za grijanje prostora, hlađenje prostora, ventilaciju, grijanje vode za domaćinstva, ugrađenu rasvjetu, automatizaciju i kontrolu zgrade, proizvodnju električne energije u krugu zgrade ili kombinaciju navedenog, uključujući sisteme koji upotrebljavaju energiju iz obnovljivih izvora;”; (b) umeće se sljedeća tačka: „3.a.sistem automatizacije i kontrole zgrade’ je sistem, koji obuhvata sve proizvode, softver i inženjerske usluge, kojim se može poduprijeti energetski efikasno, ekonomično i sigurno funkcionisanje tehničkih sistema zgrade putem automatskih kontrola i olakšavanjem ručnog upravljanja tim tehničkim sistemima zgrade;”; (c) umeću se sljedeće tačke: „15.a sistem grijanja’ znači kombinacija komponenti koje su potrebne za određeni način obrade vazduha u prostoriji pomoću koje se povisuje temperatura; 15.b.generator toplote’ znači dio sistema grijanja koji proizvodi korisnu toplotu primjenom jednog od niže navedenih postupaka ili više njih: (a) izgaranjem goriva, npr. u kotlu; (b) Džulovim učinkom koji se odvija u elektrootpornim grijačima; (c) izvlačenjem toplote iz okolnog vazduha, odsisnog vazduha ili vode ili tla kao izvora toplote pomoću dizalice toplote; 15.c.ugovor o energetsom učinku’ znači ugovor o energetsom učinku kako je definisan u članu 2. tački 27. Direktive 2012/27/EU Evropskog parlamenta i Vijeća;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 39 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG”, br. 57/14, 25/19 i 140/25)	
15.c.ugovor o energetsom učinku’ znači ugovor o energetsom učinku kako je definisan u članu 2. tački 27. Direktive 2012/27/EU Evropskog parlamenta i Vijeća;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 49 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG”, br. 57/14 i 25/19 i 140/22)	

(d) dodaje se sljedeća tačka „20. „mikro izolovani sistem“ znači mikro izolovani sistem kako je definisan u članu 2. tački 27. Direktive 2009/72/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća (*) * Direktiva 2009/72/EZ o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište električne energije i stavljana van snage Direktivom (EU) 2019/944	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 1. Izmjene Direktive 2010/31/EU umeće se sljedeći član: „Član 2.a Dugoročna strategija obnove 1.Svaka država članica utvrđuje dugoročnu strategiju obnove za podržavanje obnove nacionalnog fonda stambenih i nestambenih zgrada, javnih i privatnih, u energetske visokoefikasan i dekarbonizovan fond zgrada do 2050., olakšavajući troškovno efikasno pretvaranje postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije. Svaka dugoročna strategija obnove podnosi se u skladu s primjenjivim obvezama planiranja i izvještavanja te obuhvata: (a) pregled nacionalnog fonda zgrada koji se, prema potrebi, osnova na statističkom uzorkovanju i očekivanom udjelu obnovljenih zgrada u 2020.; (b) utvrđivanje troškovno efikasnih pristupa obnovi zavisno od vrste zgrade i klimatske zone, uzimajući u obzir, ako je primjenjivo, relevantne pokretačke tačke u životnom ciklusu zgrade; (c) politike i mjere za podsticanje troškovno efikasnih dubinskih obnova zgrada, uključujući postupne dubinske obnove, i za podržavanje ciljanih troškovno efikasnih mjera i obnove, npr. uvođenjem neobaveznog sistema pasoša za obnovu zgrada; (d) pregled politika i mjera koje su usmjerene na segmente nacionalnog fonda zgrada s najgorim svojstvima, dileme suprotstavljenih interesa najmodavca i najmoprimca i nedostatke tržišta te opis relevantnih	Studija unapređenja energetske efikasnosti zgrada Član 7a Radi podsticanja i obezbjeđenja investicija za unaprjeđenje energetske efikasnosti zgrada, Ministarstvo izrađuje Studiju unaprjeđenja energetske efikasnosti zgrada. Studija iz stava 1 ovog člana naročito sadrži: – pregled fonda zgrada; – pregled isplativih mjera energetske efikasnosti za zgrade u zavisnosti od vrste i namjene zgrada i klimatskih uslova; – pregled podsticajnih mjera za finansiranje radova na rekonstrukciji, odnosno adaptaciji zgrada, radi unaprjeđenja njihovih energetskih karakteristika; – pregled mjera koje su usmjerene na fond zgrada sa energetskim	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići usvajanjem Nacionalnog energetskog i klimatskog plana koji će uvažiti preporuke i nalaze Studije dugoročnog unapređenja zgrada	IV kvartal 2025

nacionalnih mjera kojima se doprinosi ublažavanju energetske siromaštva; (e) politike i mjere usmjerene na sve zgrade javnog sektora ;(f) pregled nacionalnih inicijativa za podsticanje pametnih tehnologija i dobro povezanih zgrada i zajednica kao i vještina i obrazovanja u građevinskom sektoru i sektoru energetske efikasnosti; i (g) na dokazima zasnovanu procjenu očekivanih ušteda energije i širih koristi, kao što su one povezane sa zdravljem, sigurnošću i kvalitetom vazduha. 2. Svaka država članica u okviru svoje dugoročne strategije obnove utvrđuje plan s mjerama i mjerljivim pokazateljima napretka utvrđenima na državnom nivou s obzirom na dugoročni cilj smanjenja emisija stakleničkih gasova u Uniji za 80-95 % do 2050. u uporedbi s 1990., kako bi se osigurao energetski visokoefikasan i dekarbonizovan nacionalni fond zgrada i kako bi se olakšalo troškovno efikasno pretvaranje postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije. Plan sadržava okvirne relevantne ključne tačke za 2030., 2040. i 2050. te se u njemu navodi kako će se njima doprinijeti postizanju ciljeva Unije u pogledu energetske efikasnosti u skladu s Direktivom 2012/27/EU. 3. S ciljem podrške mobilizaciji ulaganja u obnovu koja je potrebna za postizanje ciljeva iz stava 1. države članice olakšavaju pristup odgovarajućim mehanizmima za: (a) agregiranje projekata, među ostalim putem platformi ili grupa za ulaganja i konzorcijuma malih i srednjih preduzeća, kako bi se investitorima omogućio pristup i osigurala rješenja u paketu za potencijalne klijente; (b) smanjenje percipiranog rizika zahvata u području energetske efikasnosti za investitore i privatni sektor; (c) upotrebu javnih sredstava za povećanje potencijala dodatnog ulaganja privatnog sektora ili rješavanje specifičnih nedostataka tržišta; (d) usmjeravanje ulaganja u energetski efikasan fond zgrada javnog sektora, u skladu sa smjernicama Eurostata; i (e) pristupačne i transparentne savjetodavne alate, poput jedinstvenih kontaktnih tačaka (one-stop-shops) za potrošače i savjetodavnih službi u području energije, o relevantnim energetskim obnovama i finansijskim instrumentima.	karakteristikama koje ne ispunjavaju minimalne zahtjeve energetske efikasnosti, i kojima se doprinosi postizanju širih socio-ekonomskih koristi; – dugoročne projekcije za usmjeravanje investicija u unapređenje energetske efikasnosti zgrada; – plan sa predlogom prioritarnih mjera i indikatora za praćenje napretka; – procjenu očekivanih ušteda energije i drugih koristi koji su rezultat unapređenja energetske efikasnosti zgrada. Nacionalni energetski i klimatski plan se izrađuje u skladu sa studijom iz stava 1 ovog člana.			
--	--	--	--	--

4. Komisija prikuplja i prosljeđuje, barem javnim tijelima, najbolje prakse u pogledu uspješnih javnih i privatnih programa finansiranja energetske obnove te informacije o programima agregiranja malih projekata energetske obnove. Komisija utvrđuje i prosljeđuje najbolje prakse u pogledu finansijskih podsticaja za obnovu iz perspektive potrošača, uzimajući u obzir razlike među državama članicama u pogledu troškovne efikasnosti. 5. S ciljem podrške izradi svoje dugoročne strategije obnove svaka država članica sprovede javno savjetovanje o svojoj dugoročnoj strategiji obnove prije nego što će je podnijeti Komisiji. Svaka država članica svojoj dugoročnoj strategiji obnove prilaže sažetak rezultata javnog savjetovanja. Svaka država članica utvrđuje modalitete uključivog savjetovanja tokom sprovođenja svoje dugoročne strategije obnove. 6. Svaka država članica svojoj dugoročnoj strategiji obnove prilaže pojedinosti o sprovođenju svoje najnovije dugoročne strategije obnove, među ostalim o planiranim politikama i mjerama. 7. Svaka država članica može upotrebljavati svoju dugoročnu strategiju obnove kako bi odgovorile na pitanja zaštite od požara i rizika povezanih sa pojačanom seizmičkom aktivnošću koji utiču na energetske obnove i životni vijek zgrada.”;				
Član 1. Izmjene Direktive 2010/31/EU Član 6. zamjenjuje se sljedećim: „Član 6. Nove zgrade 1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da nove zgrade ispunjavaju minimalne zahtjeve energetske svojstava utvrđene u skladu sa članom 4.	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići usvajanjem Nacionalnog energetskog i klimatskog plana koji će uvažiti preporuke i nalaze Studije dugoročnog unapređenja zgrada.	IV kvartal 2025. godine

2. Države članice osiguravaju da se prije početka gradnje novih zgrada uzme u obzir tehnička, okolna i ekonomska izvedenost visokoefikasnih alternativnih sistema, ako su oni dostupni.”; 4. u članu 7. peti stavak zamjenjuje se sljedećim: „Države članice potiču, u slučaju zgrada koje se podvrgavaju većoj rekonstrukciji, visokoefikasne alternativne sisteme, u mjeri u kojoj je to tehnički, funkcionalno i ekonomski izvedivo te uzimaju u obzir pitanja zdravih unutrašnjih klimatskih uslova, zaštite od požara i rizika povezanih sa pojačanom seizmičkom aktivnosti.”;				
Član 1. Izmjene Direktive 2010/31/EU član 8. zamjenjuje se sljedećim: „Član 8. Tehnički sistemi zgrade, elektromobilnost i pokazatelj pripremljenosti za pametne tehnologije 1. Države članice s ciljem optimizovanja korištenja energije od strane tehničkih sistema zgrade postavljaju zahtjeve za sisteme u pogledu ukupnih energetske svojstava, ispravne ugradnje i odgovarajućeg dimenzionisanja, podešavanja i nadzora tehničkih sistema zgrade koji se ugrađuju u postojećim zgradama. Države članice mogu te zahtjeve za sisteme primjenjivati i na nove zgrade. Zahtjevi za sisteme postavljaju se za nove tehničke sisteme zgrade te za zamjenu i modernizaciju postojećih tehničkih sistema i primjenjuju se u mjeri u kojoj je to tehnički, ekonomski i funkcionalno izvedivo. Države članice zahtijevaju da su nove zgrade, ako je to tehnički i ekonomski izvedivo, opremljene uređajima za samoregulisanje koji zasebno regulišu temperaturu u svakoj sobi ili, u slučajevima u kojima je to opravdato, u određenoj grijanoj zoni samostalne upotrebne cjeline zgrade. U postojećim zgradama postavljanje takvih uređaja za samoregulisanje zahtijeva se kada se zamjenjuju generatori toplote, ako je to tehnički i ekonomski izvedivo. 2. U pogledu novih nestambenih zgrada koje se podvrgavaju većoj rekonstrukciji, s više od deset parkirnih mjesta, države članice	Član 5 U članu 41 poslije stav 2 dodaje se novi stav koji glasi: „Sertifikat o energetskim karakteristikama zgrade za porodične stambene zgrade dostavlja izvođač radova uz izjavu da je objekat izgrađen u skladu sa građevinskom dozvolom, glavnim projektom i da je podoban za upotrebu.”. Član 6 Poslije člana 43 dodaje se novi član koji glasi: „Kontrola kvaliteta sertifikata o energetskim karakteristikama zgrade Član 43a	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 26 Zakona o efikasnom korišćenju energije („Sl. list CG”, br. 57/14 i 25/19 i 140/22) i Pravilnikom o minimalnim zahtjevima energetske efikasnosti zgrada („Sl. list CG”, 47/24)	

osiguravaju postavljanje barem jednog mjesta za punjenje u smislu Direktive 2014/94/EU Evropskog parlamenta i Vijeća (*3) i kanalske infrastrukture, to jest cijevi za električne kabele, za barem jedno od svakih pet parkirnih mjesta, kako bi se u kasnijoj fazi omogućilo postavljanje mjesta za punjenje električnih vozila ako se: (a) parkiralište nalazi u zgradi i, u slučaju većih rekonstrukcija, mjerama obnove obuhvaćeni su parkiralište ili električna infrastruktura zgrade; ili (b) parkiralište nalazi neposredno uz zgradu i, u slučaju većih rekonstrukcija, mjerama obnove obuhvaćeni su parkiralište ili električna infrastruktura parkirališta. Komisija do 1. januara 2023. izvještava Evropski parlament i Vijeće o mogućem doprinosu politike Unije o zgradama podsticanju elektromobilnosti i, prema potrebi, u tom smislu predlaže mjere. 3. Države članice utvrđuju zahtjeve za postavljanje minimalnog broja mjesta za punjenje za sve nestambene zgrade sa više od dvadeset parkirnih mjesta do 1. januara 2025. 4. Države članice mogu odlučiti da neće utvrditi ili primjenjivati zahtjeve iz stavova 2. i 3. na zgrade čiji su vlasnici ili korisnici mala i srednja preduzeća, kako su definisana u glavi I. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ (*4). 5. U pogledu novih stambenih zgrada i stambenih zgrada koje se podvrgavaju većoj rekonstrukciji, s više od deset parkirnih mjesta, države članice osiguravaju postavljanje kanalske infrastrukture, to jest cijevi za električne kablove, za svako parkirno mjesto kako bi se u kasnijoj fazi omogućilo postavljanje mjesta za punjenje električnih vozila ako se: (a) parkiralište nalazi u zgradi i, u slučaju većih rekonstrukcija, mjerama obnove obuhvaćeni su parkiralište ili električna infrastruktura zgrade; ili (b) parkiralište nalazi neposredno uz zgradu i, u slučaju većih rekonstrukcija, mjerama obnove obuhvaćeni su parkiralište ili električna infrastruktura parkirališta. 6. Države članice mogu odlučiti da neće primjenjivati stavove 2., 3., i 5. na određene kategorije zgrada ako: (a) su, u pogledu stavova 2. i 5., zahtjevi za izdavanje građevinske dozvole ili istovjetni zahtjevi podneseni do 10. marta 2021.; (b) bi potrebna kanalska infrastruktura zavisila o mikro izolovanim sistemima ili se zgrade nalaze u najudaljenijim regijama u smislu člana	Na osnovu podataka iz registra izdatih sertifikata o energetske karakteristika zgrade iz člana 39 ovog zakona Ministarstvo vrši kontrolu kvaliteta izdatih sertifikata. Kontrolu kvaliteta iz stava 1 ovog člana Ministarstvo može povjeriti ovlaštenom pravnom licu koje je stručno za obavljanje poslova energetske pregleda zgrada. Radi sprovođenja kontrole kvaliteta iz stava 1 ovog člana investitor, odnosno vlasnik objekta je dužan da dostavi tehničku dokumentaciju objekta na zahtjev Ministarstva. U slučaju da se u postupku kontrole kvaliteta utvrdi da sertifikat o energetske karakteristika zgrade ne odgovara izvedenom stanju objekta Ministarstvo će taj sertifikat poništiti i naložiti investitoru, odnosno vlasniku objekta da pribavi novi sertifikat u roku od 60 dana od dana poništavanja sertifikata o energetske karakteristika zgrade i o tome obavijesti Ministarstvo. Bliži postupak kontrole kvaliteta sertifikata o energetske karakteristika zgrade, uslove za			
--	---	--	--	--

349. UFEU-a, ako bi to prouzročilo znatne probleme za rad lokalnih energetskih sistema te bi ugrozilo stabilnost lokalne mreže; (c) troškovi postavljanja infrastrukture za punjenje i kanalske infrastrukture premašuju 7 % od ukupnog troška veće rekonstrukcije zgrade; (d) je zgrada javnog sektora već obuhvaćena uporedivim zahtjevima u skladu s prenošenjem Direktive 2014/94/EU. 7. Države članice predviđaju mjere za pojednostavljenje uspostave mjesta za punjenje u novim i postojećim stambenim i nestambenim zgradama i usredotočuju se na moguće regulatorne prepreke, uključujući postupke za izdavanje dozvola i suglasnosti, ne dovodeći u pitanje pravo država članica u području vlasništva i najma nekretnina. 8. Države članice razmatraju potrebu za koherentnim politikama u pogledu zgrada, održive i zelene mobilnosti i urbanističkog planiranja. 9. Države članice osiguravaju da se pri ugradnji, zamjeni ili modernizaciji tehničkih sistema zgrade procijene ukupna energetska efikasnost izmijenjenog dijela i, prema potrebi, cjelokupnog izmijenjenog sistema. Rezultati se dokumentuju i predaju vlasniku zgrade kako bi ostali dostupni i kako bi se mogli upotrebljavati za provjeru usklađenosti sa minimalnim zahtjevima utvrđenima u skladu sa stavom 1. ovog člana i izdavanje energetskih certifikata. Ne dovodeći u pitanje Član 12., države članice odlučuju hoće li zahtijevati izdavanje novog energetskog certifikata. 10. Komisija do 31. decembra 2019. donosi delegirani akt u skladu sa članom 23. kojim se ova Direktiva dopunjuje uspostavljanjem neobveznog zajedničkog sistema Unije za ocjenjivanje pripremljenosti zgrada za pametne tehnologije. Ocjenjivanje se osniva na procjeni sposobnosti da se funkcionisanje zgrade ili samostalne upotrebne cjeline zgrade prilagodi potrebama stanara i mreže, te da se poboljša njena energetska efikasnost i sveukupna energetska svojstva. U skladu s Prilogom I.a, u okviru neobveznog zajedničkog sistema Unije za ocjenjivanje pripremljenosti zgrada za pametne tehnologije: (a) utvrđuje se definicija pokazatelja pripremljenosti za pametne tehnologije (b) utvrđuje se metodologija za njegov proračun. 11. Komisija do 31. decembra 2019. i nakon savjetovanja sa relevantnim dionicima donosi akt sa pojedinostima o tehničkim modalitetima za	spровоđenje kontrole kvaliteta, visinu naknade za спровоđenje kontrole kvaliteta, kao i kriterijume za gubitak statusa ovlaštenog pravnog lica za vršenje energetskih pregleda propisuje Ministarstvo.”. Član 7 Ovaj zakon stupa na snagu u osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne			
---	---	--	--	--

efikasnu provedbu sistema iz stava 10. ovog člana, što obuhvata vremenski okvir za neobvezujuću probnu fazu na nacionalnom nivou i pojašnjenje komplementarnog odnosa tog sistema s energetske certifikatima iz člana 11. Taj sprovedbeni akt donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz člana 26. stava 3. (*3) Direktiva 2014/94/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 22. oktobra 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (SL L 307, 28.10.2014., str. 1.)." (*4) Preporuka Komisije od 6. maja 2003. o definiciji mikropreduzeća, malih i srednjih preduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.)."; 6. u članu 10. stav 6. zamjenjuje se sljedećim: „6. Države članice povezuju svoje finansijske mjere za poboljšanje energetske efikasnosti u obnovi zgrada s ciljanim ili ostvarenim uštedama energije, određenima prema jednom od sljedećih kriterijuma ili više njih: (a) energetskim svojstvima opreme ili materijala koji se upotrebljava u obnovi; u tom slučaju opremu ili materijal koji se upotrebljava u obnovi postavlja instalater s odgovarajućim nivoom sertifikacije ili kvalifikacije; (b) standardnim vrijednostima za proračun ušteda energije u zgradama; (c) ostvarenim poboljšanjem zbog takve obnove uporedivih energetskih sertifikata izdatih prije i nakon obnove; (d) rezultatima energetskog pregleda; (e) rezultatima neke druge relevantne, transparentne i razmjerne metode kojom se pokazuje poboljšanje energetskih svojstava. 6.a Pomoću baza podataka o energetskim certifikatima omogućava se prikupljanje podataka o izmjerenoj ili proračunatoj potrošnji energije u obuhvaćenim zgradama, uključujući barem zgrade javnog sektora za koje je izdat energetski sertifikat, kako je navedeno u članu 13., u skladu sa članom 12. 6.b Barem anonimni podaci, koji su u skladu sa zahtjevima o zaštiti podataka na nivou Unije i nacionalnom nivou, stavljaju se na zahtjev na raspolaganje u statističke i istraživačke svrhe te vlasniku zgrade.”;				
Član 1. Izmjene Direktive 2010/31/EU	Nema odgovarajuće odredbe		Potpuno usklađeno članom 28 Zakona o efikasnom	IV kvartal 2026

Čl. 14. i 15. zamjenjuje se sljedećim: „Član 14. Pregled sistema grijanja 1.Države utvrđuju potrebne mjere za uspostavljanje redovnih pregleda dostupnih dijelova sistema grijanja ili kombinovanog sistema grijanja i ventilacije prostora efektivne nazivne snage veće od 70 kW, poput generatora toplote, sistema kontrole i cirkulacione pumpe (pumpi) koji se upotrebljavaju za grijanje zgrada. Ti pregledi uključuju procjenu efikasnosti i dimenzionisanja generatora toplote u uporedbi s potrebama grijanja zgrade i njima se, prema potrebi, uzimaju u obzir sposobnosti sistema grijanja ili kombinovanog sistema grijanja i ventilacije prostora za optimizaciju njegove efikasnosti u tipičnim ili prosječnim uslovima rada. Ako nije bilo promjena u sistemu grijanja ili u kombinovanom sistemu grijanja i ventilacije prostora ili u pogledu potreba grijanja zgrade nakon pregleda sprovedenog u skladu s ovim stavom, države mogu odlučiti da nije potrebno ponoviti procjenu dimenzionisanja generatora toplote. 2.Tehnički sistemi zgrade koji su strogo obuhvaćeni dogovorenim kriterijumima energetske svojstava ili ugovornim sporazumom u kojem se navodi dogovoreni nivo poboljšanja energetske efikasnosti, poput ugovora o energetskom učinku, ili kojima upravlja operator komunalnih usluga ili mrežni operator te stoga podliježu mjerama praćenja efikasnosti na strani sistema, izuzimaju se iz zahtjeva utvrđenih u stavu 1., pod uslovom da je ukupni učinak takvog pristupa istovjetan onom koji proizlazi iz stava 1. 3.Države mogu umjesto stava 1. i pod uslovom da je ukupni učinak istovjetan onom koji proizlazi iz stava 1. odlučiti preduzeti mjere kako bi se osiguralo savjetovanje korisnika u pogledu zamjene generatora toplote, drugih izmjena sistema grijanja ili kombinovanog sistema grijanja i ventilacije prostora i alternativnih rješenja za procjenu efikasnosti i odgovarajuće veličine tih sistema. Prije primjene alternativnih mjera iz prvog podstava ovog stava svaka država, podnošenjem izvještaja Komisiji, dokumentuje istovjetnost učinka tih mjera sa učinkom mjera iz stava 1.		Djelimično usklađeno	korišćenju energije („Sl. list CG“, br. 57/14 i 25/19 i 140/22) Potpuna usklađenost će se postići kroz izmjene i dopune Pravilnik o metodologiji vršenja energetskih pregleda zgrada
---	--	-----------------------------	--

Takav izvještaj podnosi se u skladu sa primjenjivim obvezama planiranja i izvještavanja.

4. Države utvrđuju zahtjeve kako bi se osiguralo da su, ako je to tehnički i ekonomski izvedivo, nestambene zgrade čija je efektivna nazivna snaga sistema grijanja ili kombinovanog sistema grijanja i ventilacije prostora veća od 290 kW opremljene sistemima automatizacije i kontrole zgrada do 2025.

Sistemi automatizacije i kontrole zgrada moraju biti sposobni za:

(a) neprekidno praćenje, bilježenje, analizu i omogućavanje prilagođavanja korišćenja energije;

(b) vrednovanje energetske efikasnosti zgrade s obzirom na referentne vrijednosti, otkrivanje gubitaka u pogledu efikasnosti tehničkih sistema zgrade te obavješćavanje osobe odgovorne za prostore ili tehničko upravljanje zgradom o mogućnostima poboljšanja energetske efikasnosti;

i
(c) omogućavanje komunikacije s povezanim tehničkim sistemima zgrade i drugim uređajima unutar zgrade te interoperabilnost sa tehničkim sistemima zgrade za različite vrste patentiranih tehnologija, uređaja i proizvođača.

5. Države mogu utvrditi zahtjeve kako bi se osiguralo da su stambene zgrade opremljene:

(a) funkcijom trajnog električnog nadzora kojim se mjeri efikasnost sistema te se vlasnike ili domare zgrada obavještava o znatnom smanjenju efikasnosti i potrebnom servisiranju sistema; i

(b) efikasnim funkcijama kontrole za osiguravanje optimalnog generisanja, distribucije, skladištenje i korišćenja energije.

6. Zgrade koje su u skladu sa stavom 4. ili 5. izuzimaju se iz zahtjeva utvrđenih u stavu 1.

Član 15.

Pregled sistema klimatizacije

1. Države utvrđuju potrebne mjere za uspostavljanje redovnih pregleda dostupnih dijelova sistema klimatizacije ili kombinovanih sistema klimatizacije i ventilacije efektivne nazivne snage veće od 70 kW. Ti pregledi uključuju procjenu efikasnosti i dimenzionisanja sistema klimatizacije u poređenju sa potrebama hlađenja zgrade i njima se,

prema potrebi, uzimaju u obzir sposobnosti sistema klimatizacije ili kombinovanog sistema klimatizacije i ventilacije za optimizaciju njegove efikasnosti u tipičnim ili prosječnim uslovima rada. Ako nije bilo promjena u sistemu klimatizacije ili u kombinovanom sistemu klimatizacije i ventilacije ili u pogledu potreba hlađenja zgrade nakon pregleda sprovedenog u skladu sa ovim stavom, države mogu odlučiti da nije potrebno ponoviti procjenu dimenzionisanja sistema klimatizacije. Države koje zadržavaju strožije zahtjeve u skladu s članom 1. stavom 3. izuzete su od obveze da o njima obavijeste Komisiju. 2. Tehnički sistemi zgrade koji su strogo obuhvaćeni dogovorenim kriterij umom energetske svojstava ili ugovornim sporazumom u kojem se navodi dogovoreni nivo poboljšanja energetske efikasnosti, poput ugovora o energetskom učinku, ili kojima upravlja operator komunalnih usluga ili mrežni operator te stoga podliježu mjerama praćenja efikasnosti na strani sistema, izuzimaju se iz zahtjeva utvrđenih u stavu 1., pod uslovom da je ukupni učinak takvog pristupa istovjetan onom koji proizlazi iz stava 1. 3. Države članice mogu umjesto stava 1. i pod uslovom da je ukupni učinak istovjetan onom koji proizlazi iz stava 1. odlučiti poduzeti mjere kako bi se osiguralo savjetovanje korisnika u pogledu zamjene sistema klimatizacije ili kombinovanih sistema klimatizacije i ventilacije, drugih izmjena sistema klimatizacije ili kombinovanog sistema klimatizacije i ventilacije i alternativnih rješenja za procjenu efikasnosti i odgovarajuće veličine tih sistema. Prije primjene alternativnih mjera iz prvog podstava ovog stava svaka država članica, podnošenjem izvještaja Komisiji, dokumentira istovjetnost učinka tih mjera s učinkom mjera iz stava 1. Takvo izvještaje podnosi se u skladu s primjenjivim obavezama planiranja i izvještavanja. 4. Države članice utvrđuju zahtjeve kako bi se osiguralo da su, ako je to tehnički i ekonomski izvedivo, nestambene zgrade čija je efektivna nazivna snaga sistema klimatizacije ili kombinovanih sistema klimatizacije i ventilacije veća od 290 kW opremljene sistemima automatizacije i kontrole zgrada do 2025. Sistemi automatizacije i kontrole zgrada moraju biti sposobni za:				
--	--	--	--	--

(a) neprekidno praćenje, bilježenje, analizu i omogućavanje prilagođavanja korišćenja energije; (b) vrednovanje energetske efikasnosti zgrade s obzirom na referentne vrijednosti, otkrivanje gubitaka u pogledu efikasnosti tehničkih sistema zgrade te obavještanje osobe odgovorne za prostore ili tehničko upravljanje zgradom o mogućnostima poboljšanja energetske efikasnosti; (c) omogućavanje komunikacije sa povezanim tehničkim sistemima zgrade i drugim uređajima unutar zgrade te interoperabilnost sa tehničkim sistemima zgrade za različite vrste patentiranih tehnologija, uređaja i proizvođača. 5. Države mogu utvrditi zahtjeve kako bi se osiguralo da su stambene zgrade opremljene: (a) funkcijom trajnog elektro nadzora kojim se mjeri efikasnost sistema te vlasnike ili domare zgrada obavještava o znatnom smanjenju efikasnosti i potrebnom servisiranju sistema; i (b) efikasnim funkcijama kontrole za osiguravanje optimalnog generisanja, distribucije, skladištenja i korišćenja energije. 6. Zgrade koje su u skladu sa stavom 4. ili 5. izuzimaju se iz zahtjeva utvrđenih u stavu 1.”;				
Član 1. Izmjene Direktive 2010/31/EU Član 19. zamjenjuje se sljedećim: „Član 19. Preispitivanje Komisija uz pomoć odbora osnovanog članom 26. preispituje ovu Direktivu najkasnije do 1. januara 2026. u svjetlu stečenih iskustava i napretka učinjenog tokom njene primjene te prema potrebi daje prijedloge. U okviru tog preispitivanja Komisija ispituje načine na koje bi države mogle primijeniti integrisane pristupe na nivou okruga ili susjedstva u politici Unije o zgradama i energetske efikasnosti, pritom osiguravajući da svaka zgrada ispunjava minimalne zahtjeve energetske svojstava, na primjer pomoću opštih programa obnove koji se primjenjuju na	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

određeni broj zgrada u prostornom kontekstu umjesto u kontekstu pojedinačne zgrade. Komisija lično procjenjuje potrebu za daljim poboljšanjem energetske sertifikata u skladu sa članom 11.“; umeće se sljedeći član: Član 19.a Studija izvodljivosti Komisija prije 2020. zaključuje studiju izvodljivosti, pojašnjavajući mogućnosti i vremenski okvir uvođenja pregleda samostalnih ventilacionih sistema i neobveznih pasoša za obnovu zgrada koje su dopuna energetskim certifikatima, kako bi se osigurao dugoročni plan postupne obnove određene zgrade koji se osniva na kriterijumima kvaliteta i izrađuje nakon energetskog pregleda te u kojem su opisane relevantne mjere i radovi obnove kojima bi se mogla poboljšati energetska svojstva.”; 10. u članu 20. stavu 2. prvi podstav zamjenjuje se sljedećim: 2.Države vlasnicima ili najmoprimcima zgrada lično pružaju informacije o energetskim certifikatima, među ostalim o njihovoj svrsi i ciljevima, troškovno efikasnim mjerama i, prema potrebi, finansijskim instrumentima za poboljšanje energetskih svojstava zgrade te o zamjeni kotlova na fosilna goriva održivijim alternativama. Države pružaju informacije putem pristupačnih i transparentnih savjetodavnih alata poput savjeta o obnovi i jedinstvenih kontaktnih tačaka (one-stop-shops).“; član 23. zamjenjuje se sljedećim: Član 23. Izvršavanje delegiranja ovlašćenja 1.Ovlašćenje za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uslovima utvrđenima u ovom članu. 2.Ovlašćenje za donošenje delegiranih akata iz člana 5., 8. i člana 22. dodjeljuje se Komisiji na period od pet godina počevši od 9. jula 2018.				
--	--	--	--	--

Komisija izrađuje izvještaje o delegiranju i Ovlašćenje najkasnije devet mjeseci prije kraja perioda od pet godina. Delegiranje Ovlašćenja prećutno se produžuje za period jednakog trajanja, osim ako se Evropski parlament ili Vijeće tom produženju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog perioda.

3. Evropski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje Ovlašćenje iz članova 5., 8. i 22. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje Ovlašćenja koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg data od data objave spomenute odluke u Službenom listu Evropske unije ili na kasniji dat naveden u spomenutoj odluci. On ne utiče na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucionalnom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. aprila 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istovremeno saopštava Evropskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članova 5., 8. ili 22. stupa na snagu samo ako ni Evropski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od saopštenja tog akta Evropskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Evropski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produžuje za dva mjeseca na inicijativu Evropskog parlamenta ili Vijeća.”;

Čl. 24. i 25. brišu se;

član 26. zamjenjuje se sljedećim:

Član 26.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stav primjenjuje se člana 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se Član 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.”; 14. prilozi se mijenjaju u skladu sa Prilogom ovoj Direktivi.				
Član 2. Izmjena Direktive 2012/27/EU Član 4. Direktive 2012/27/EU zamjenjuje se sljedećim: Član 4. Obnova zgrada Prva verzija dugoročnih strategija država za podsticanje ulaganja u obnovu nacionalnog fonda stambenih i poslovnih zgrada, javnih i privatnih, objavljuje se do 30. aprila 2014. i nakon toga ažurira svake tri godine te dostavlja Komisiji u sklopu nacionalnih akcionih planova za energetske efikasnost.”. Član 3. Prenošenje 1. Države stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja sa ovom Direktivom do 10. marta 2020. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba. Kada države donose te odredbe, one sadrže upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. One sadrže i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima kojima se prenosi Direktiva 2010/31/EU ili Direktiva 2012/27/EU smatraju upućivanjima na te direktive kako su izmijenjene ovom Direktivom. Države određuju načine tog upućivanja i način oblikovanja te izjave. 2. Države Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva. Član 4. Stupanje na snagu Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog data od data objave u Službenom listu Evropske unije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		